

KNO.430.1.2024

Nr ewid. 27/2024/P/23/024/KNO

Informacja o wynikach kontroli

FUNDUSZ WSPARCIA KULTURY

DEPARTAMENT NAUKI,
OŚWIATY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Informacja o wynikach kontroli
Fundusz Wsparcia Kultury

p.o. Dyrektor Departamentu
Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

Sławomir Żyła
/podpisano elektronicznie/

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Piotr Miklis
/podpisano elektronicznie/

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, maj 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ	4
1. WPROWADZENIE	5
2. OCENA OGÓLNA	7
3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI	9
4. WNIOSKI.....	14
5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	15
5.1. Realizacja zadań Ministra w ramach FWK i nadzór nad Instytutami	15
5.2. Realizacja zadań Instytutów w ramach FWK i nadzór nad beneficjentami	25
5.3. Wykorzystanie i rozliczenie wsparcia finansowego przez beneficjentów	39
6. ZAŁĄCZNIKI.....	53
6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe	53
6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno-ekonomicznych	63
6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	68
6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	69

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ

---

beneficjent	wnioskodawca, któremu przyznano wsparcie finansowe i z którym zawarto umowę;
FWK	Fundusz Wsparcia Kultury – nazwa przyjęta do zdefiniowania pomocy finansowej skierowanej do sektora kultury, udzielonej na podstawie rozporządzenia w sprawie wsparcia;
Instytut	państwowa instytucja kultury nadzorowana przez Ministra, wskazana przez Ministra do realizacji zadań związanych z udzieleniem wsparcia finansowego;
IT lub Instytut Teatralny	Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie;
Komisja	zespół doradczy składający się z pracowników Ministerstwa desygnowanych do oceny wniosków, który rekomenduje dyrektorowi IT i dyrektorowi NIMiT wysokość wsparcia finansowego;
Minister	Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w okresie do 5 października 2020 r. oraz od 26 października 2021 r. W okresie od 6 października 2020 r. do dnia 25 października 2021 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu;
Ministerstwo lub MKiDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W okresie od 1 marca 2021 r. do 26 października 2021 r. funkcjonowało Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu;
NIMiT	Narodowy Instytut Muzyki i Tańca ¹ ;
organizacja pozarządowa	beneficjent, któremu przyznano wsparcie finansowe, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) prowadzący działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca;
przedsiębiorca	beneficjent, któremu przyznano wsparcie finansowe, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236), prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego;
regulamin wsparcia	Regulamin wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
rozporządzenie w sprawie wsparcia	rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 września 2020 r. w sprawie wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca (Dz. U. poz. 1729);
samorządowa instytucja artystyczna	beneficjent, któremu przyznano wsparcie finansowe, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87);
umowa	umowa, o której mowa w § 11 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Umowa zawierana z beneficjentem, któremu przyznano wsparcie finansowe;
wniosek	wniosek o udzielenie wsparcia finansowego z Funduszu Wsparcia Kultury;
wsparcie finansowe	wsparcie, o którym mowa w art. 65 ust. 29 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.);
Zespół ekspertów	zespół powołany do spraw oceny merytorycznej wniosków.

---

¹ Zarządzeniem Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 11 maja 2021 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia i nadania statutu Instytutu Muzyki i Tańca w Warszawie oraz nazwę Instytutu Muzyki i Tańca w Warszawie (Dz. Urz. MKDNiS poz. 37), które weszło w życie z dniem 12 maja 2021 r., dokonano zmiany nazwy Instytutu na: Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

1. WPROWADZENIE

Pytanie definiujące cel główny kontroli

Czy pomoc finansowa udzielona w ramach Funduszu Wsparcia Kultury została prawidłowo przyznana i rozliczona?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli

1. Czy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prawidłowo realizował zadania w ramach Funduszu Wsparcia Kultury oraz sprawował nadzór nad działalnością Instytutów w tym zakresie?
2. Czy Instytut prawidłowo realizował zadania w ramach Funduszu Wsparcia Kultury oraz sprawował nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez Beneficjentów przekazanych środków?
3. Czy Beneficjenci wykorzystali wsparcie finansowe z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy oraz prawidłowo je rozliczyli?

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

18 Beneficjentów FWK (12 samorządowych instytucji artystycznych, pięć przedsiębiorców, jedna organizacja pozarządowa)

Okres objęty kontrolą

Lata 2020–2022 (z uwzględnieniem wytworzonych dokumentów i podjętych działań przed i po tym okresie, o ile miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności).

W związku z ogłoszeniem w Polsce stanu zagrożenia epidemicznego od 12 marca 2020 r. ograniczona została możliwość prowadzenia działalności m.in. przez podmioty kultury. Ograniczenia w działalności podmiotów kultury w poszczególnych miesiącach 2020 r. miały różny zakres i formy, w zależności od aktualnej sytuacji epidemicznej w kraju: od 12 marca obowiązywał zakaz prowadzenia działalności twórczej w formach zbiorowych z udziałem publiczności, od 6 czerwca ograniczenie prowadzenia działalności związanej z wszelkimi zbiorowymi formami kultury i rozrywki poprzez udostępnienie nie więcej niż połowy liczby miejsc na widowni, od 10 października wydarzenia kulturalne w przestrzeni zamkniętej mogły się odbywać z udziałem 25 % publiczności, natomiast od 7 listopada podmioty kultury zostały zamknięte dla publiczności. Z powyższych powodów doszło do znacznego obniżenia przychodów z działalności statutowej (sprzedaż biletów) oraz przychodów dodatkowych (najem, sprzedaż usług). Utrzymujący się trend spadkowy przychodów własnych podmiotów prowadzących działalność kulturalną stanowił zagrożenie dla ciągłości prowadzonej przez nie działalności artystycznej i utrzymania dotychczasowego zatrudnienia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w związku z obostrzeniami spowodowanymi epidemią COVID-19 w 2020 r., spośród 194 teatrów i instytucji muzycznych 114 (58,8 %) ograniczyło swoją działalność kulturalną. W 2020 r. nastąpił spadek liczby widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych o 68,7 % w porównaniu do 2019 r. Blisko 89 % podmiotów udostępniło w trakcie epidemii COVID-19 przedstawienia i koncerty przez Internet².

Jednym z mechanizmów wsparcia sektora kultury, uruchomionym w 2020 r., był Fundusz Wsparcia Kultury. FWK to instrument pomocy finansowej dla sektora kultury powołany na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 września 2020 r. w sprawie wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca. Rozporządzenie w sprawie wsparcia przewidywało możliwość ubiegania się przez samorządowe instytucje artystyczne, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców o wsparcie finansowe jako rekompensatę z tytułu utraconych przychodów w okresie od 12 marca do 31 grudnia 2020 r. Na wsparcie finansowe zaplanowano kwotę 400 mln zł z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego upoważnił dyrektorów Instytutu Teatralnego oraz Instytutu Muzyki i Tańca do przyjmowania i oceny wniosków o udzielenie wsparcia, podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia, zawierania umów z beneficjentami, ich rozliczania oraz kontrolowania beneficjentów. Lista 2064 beneficjentów FWK, opublikowana na stronie www.gov.pl w dniu 13 listopada 2020 r., wywołała w środowisku medialnym i artystycznym wiele kontrowersji odnoszących się do podmiotów objętych wsparciem oraz jego wysokości. W związku z tym 15 listopada 2020 r. Minister poinformował o wstrzymaniu wypłat z FWK do czasu wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Nowa lista beneficjentów nie została nigdzie upubliczniona mimo dużego zainteresowania środowiska.

Wydatkowanie środków finansowych w ramach Funduszu Wsparcia Kultury nie było dotychczas w sposób kompleksowy kontrolowane przez NIK. W ramach przeprowadzonej w Ministerstwie kontroli P/21/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, części 25 – Kultura fizyczna oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej” NIK objęła badaniem działania Ministra w zakresie realizacji rozporządzenia w sprawie wsparcia. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Minister nie przekazał do Prezesa Rady Ministrów zbiorczej informacji o kwocie przyznanego wsparcia finansowego z uwzględnieniem podziału na podmioty udzielające tego wsparcia i kwoty wsparcia w poszczególnych dziedzinach. Z kolei w ramach przeprowadzonej w Teatrze

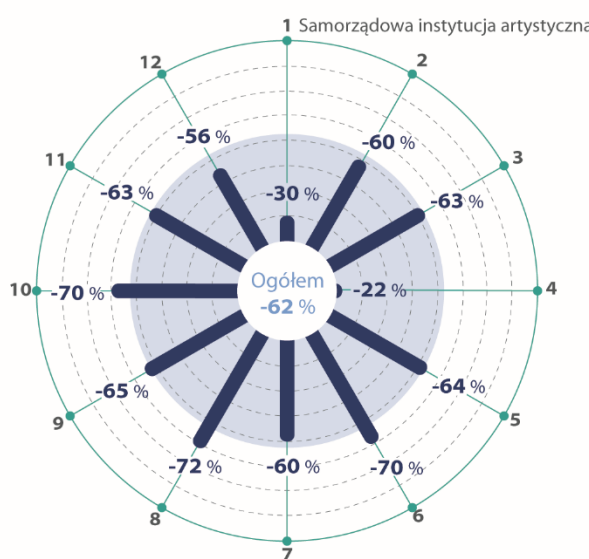
² Dane opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny w informacji sygnałnej „Działalność teatrów i instytucji muzycznych w 2020 r.” (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/kultura/dzialalnosc-teatrow-i-instytucji-muzycznych-w-2020-roku,13,4.html>).

Muzycznym w Lublinie oraz w Teatrze im. J. Osterwy w Lublinie kontroli I/22/004 „Funkcjonowanie samorządowych instytucji kultury w województwie lubelskim” ustalono, że wsparcie finansowe w ramach FWK zostało wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Jednocześnie stwierdzono m.in. nieprawidłowości związane z FWK: nierzetelne wykazanie danych we wniosku, nieprowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków pochodzących ze wsparcia finansowego, wydatkowanie części środków niezgodnie z wewnętrznymi regulacjami oraz bez właściwego udokumentowania³.

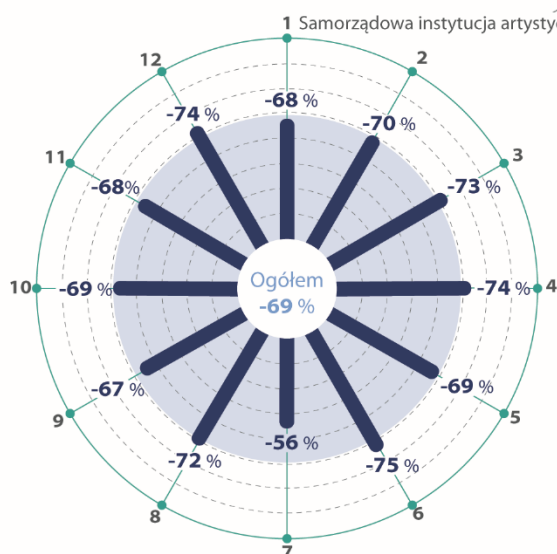
Infografika nr 1

Zmiana liczby wydarzeń artystycznych (przedstawienia i koncerty) zorganizowanych przez 12 samorządowych instytucji artystycznych w latach 2019–2020 oraz uczestniczących w nich widzów (słuchaczy)

Spadek procentowy wydarzeń artystycznych (przedstawienia i koncerty) w 2020 r. w odniesieniu do 2019 r.

Spadek procentowy widzów (słuchaczy) w 2020 r. w odniesieniu do 2019 r.

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

³ <https://www.nik.gov.pl/kontrole/I/22/004/LLU/>

2. OCENA OGÓLNA

Nieprawidłowe wykonanie części zadań w zakresie Funduszu Wsparcia Kultury

W ocenie NIK zadania w zakresie przydzielania i rozliczenia wsparcia finansowego udzielonego w ramach Funduszu Wsparcia Kultury nie były realizowane w pełni prawidłowo.

I. Minister przekazał do dnia 14 grudnia 2020 r. do wskazanych państwowych instytucji kultury – Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w łącznej kwocie 371 634,2 tys. zł, tj. zgodnie z zapotrzebowaniem na te środki.

Nadzór Ministra nad dysponowaniem przez Instytuty ww. środkami był jednak ograniczony, bowiem w przepisach wewnętrznych Ministerstwa nie określono zasad gospodarowania środkami FWK, w tym procedury zwrotu środków nierozdysponowanych przez Instytuty wśród beneficjentów, a także zwrotu środków pochodzących od beneficjentów, w tym kar m.in. za nieterminowe złożenie sprawozdania z wykorzystania środków. Zaniechanie to NIK ocenia jako nierzetelne.

Minister wskazał reprezentantów MKiDN do Komisji rekomendującej Dyrektorom Instytutów wysokość wsparcia finansowego na podstawie przedstawionych list rankingowych, jednakże Komisja wykonywała zadania w sposób nierzetelny, gdyż nie wszyscy jej członkowie brali udział w posiedzeniach Komisji, a przebieg tych posiedzeń nie był dokumentowany. Zdaniem NIK nierzetelne wykonywanie zadań przez Komisję skutkowało brakiem transparentności oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach FWK.

Opublikowana 13 listopada 2020 r. na stronie www.gov.pl lista 2064 beneficjentów FWK wywołała w środowisku medialnym i artystycznym wiele kontrowersji odnoszących się do podmiotów objętych wsparciem oraz wysokości wsparcia. W związku z tym Minister wstrzymał wypłatę wsparcia finansowego w ramach FWK oraz zlecił ponowną weryfikację wniosków o udzielenie wsparcia, pomimo że w rozporządzeniu w sprawie wsparcia oraz regulaminie wsparcia nie przewidziano i nie określono procedury ponownej weryfikacji wniosków. Minister nie zapewnił opublikowania ostatecznej listy beneficjentów. Ponadto Minister nie sporządził i nie przedstawił Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o udzielonej pomocy publicznej.

Minister udzielał Instytutom dotacji celowych na sfinansowanie zadania pn. pokrycie kosztów związanych z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach FWK, które w latach 2020–2022 wyniosły 4104,5 tys. zł, jednakże przy zatwierdzaniu rozliczenia dotacji wystąpiły nieprawidłowości, które dotyczyły oceny realizacji zadań przez Instytuty, w tym oceny rozliczenia dotacji, a także przypadki przekazywania Instytutom transzy dotacji bez uprzedniego przedłożenia przez te jednostki wykazu zobowiązań finansowych określonych w umowie dotacyjnej, tj. bez udokumentowania przez Instytuty wykorzystania co najmniej 70 % uprzednio uruchomionej dotacji od początku bieżącego roku.

II. Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w latach 2020–2022 co do zasady realizowały prawidłowo zadania związane ze wsparciem finansowym z FWK podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca. Dyrektorzy Instytutów sprawowali nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez beneficjentów przekazanych środków, w szczególności poprzez zlecenie kontroli prawidłowości wydatkowania wsparcia. Jednak w sposobie organizacji zadań w zakresie: ogłoszenia o naborze, oceny wniosków, przyznawania ostatecznej wysokości wsparcia finansowego, zawierania umów i ich rozliczania, informowania o udzielonej pomocy

publicznej oraz ewidencji przebiegu spraw i ich archiwizacji stwierdzono nieprawidłowości. Niezapewnienie odpowiedniej archiwizacji dokumentacji oraz danych przetwarzanych w systemach informatycznych, uniemożliwiło pełną weryfikację przebiegu procesu oceny wniosków. Ponadto w przypadku Instytutu Teatralnego stwierdzono, że wszystkie operacje finansowe oraz rozliczenia z beneficjentami były prowadzone poza ewidencją księgową, co było nierzetelne.

Powyzsze nieprawidlowosci nie wplynely na osiagniecie zalozonego celu FWK, tj. udzielenia wsparcia finansowego. Instytuty w ramach zawartych umow przyznaly w 2020 r. wsparcie finansowe 2111 podmiotom w lacznej kwocie 364 898,1 tys. zl. Beneficjentami zostalo: 144 samorzadowych instytucji artystycznych, ktore otrzymaly 88 604 tys. zl, tj. 24 % ogolem przyznanych srodkow; 305 organizacji pozaradowych, ktore otrzymaly 32 372,9 tys. zl, tj. 9 % przyznanych srodkow; 1662 przedsiebiorcow, ktorzy otrzymali 243 921,2 tys. zl, tj. 67 % przyznanych srodkow. Na dzien zakonczenia czynnosci kontrolnych (1 grudnia 2023 r.) Narodowy Instytut Muzyki i Tańca nie dokonat rozliczenia osmiu umow na laczna kwote 2306,8 tys. zl.

III. Objęci kontrolą beneficjenci jedynie w pięciu przypadkach wykorzystali wsparcie finansowe zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy oraz rozliczyli je co do zasady prawidłowo.

Analiza wniosków 18 beneficjentów wskazała, że sześć z nich zawierało niezgodne ze stanem faktycznym dane, jednak poza jednym przypadkiem nie miało to wpływu na wysokość udzielonego wsparcia. Przeanalizowana przez NIK próba wydatków FWK wykazała przypadki nieprawidłowego i nierzetelnego wydatkowania środków otrzymanych na podstawie umowy. Dwóch beneficjentów nie wywiązało się z postanowień umowy w zakresie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków FWK, natomiast w przypadku trzech beneficjentów stwierdzono, że obowiązek umieszczania informacji o uzyskanym wsparciu nie był w pełni realizowany. Beneficjenci sporządzili, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wsparcia, informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego. Wykazane w informacji wydatkowane kwoty były zgodne z preliminarzem kosztów (kosztorysem). W przypadku jednego beneficjenta stwierdzono nierzetelne i nieprawidłowe sporządzenie rozliczenia.

Wsparcie finansowe udzielone 2111 samorządowym instytucjom artystycznym, organizacjom pozarządowym i przedsiębiorcom prowadzącym działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca mimo, że miało jedynie doraźny charakter, a w trakcie jego przydzielania i rozliczania stwierdzono nieprawidłowości, to jednak przyczyniło się do złagodzenia ekonomicznych skutków ograniczeń wprowadzonych w związku z epidemią COVID-19.

3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI

Wskazanie Instytutów do realizacji zadań w ramach FWK i zatwierdzenie regulaminu wsparcia

Minister wskazał Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie oraz Instytut Muzyki i Tańca w Warszawie do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia. Dyrektorzy Instytutów zostali wyznaczeni do: przyjmowania i oceny wniosków o udzielenie przez ministra wsparcia finansowego w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia, zawierania umów z beneficjentami, ich rozliczania oraz kontrolowania beneficjentów.

Minister nie wydał ponownych upoważnień do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia pomimo zmiany w dniu 11 maja 2021 r. nazwy Instytutu na Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz dokonanych zmian na stanowisku Dyrektora NIMiT, co było nierzetelne. Zdaniem NIK Minister powinien zapewnić spójność dokumentów regulujących organizację Instytutu ze stosownymi upoważnieniami do wykonywania czynności w ramach pełnienia funkcji dyrektora.

Dyrektorzy Instytutów zwrócili się do Ministra z prośbą o akceptację opracowanego przez Instytuty regulaminu wsparcia. Minister pismem z dnia 7 października 2020 r. zatwierdził przesłany projekt wraz z załącznikami (wzór umowy, wzór deklaracji o bezstronności, kryteria oceny). [str. 15–17]

Brak zgodności części ogłoszenia o naborze wniosków z regulacjami

Ogłoszenie o naborze wniosków o udzielenie wsparcia finansowego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostało opublikowane w dniu 8 października 2020 r. na stronach Biuletynu Informacji Publicznej obu Instytutów. Wyznaczona do dnia 21 października 2020 r. data końcowa składania wniosków pozwalała na zachowanie 14-dniowego terminu od momentu publikacji, co było zgodne z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Ogłoszenie o naborze zawierało informacje wskazane w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Załącznikami do ogłoszenia był regulamin wsparcia, oświadczenie o bezstronności, wzór umowy o wsparcie oraz kryteria oceny.

W części IV opublikowanego ogłoszenia umieszczono sformułowanie wprowadzające ograniczenie uprawnienia do składania wniosku do podmiotów, które uzyskują przychody z dwóch źródeł: wydarzeń artystycznych albo usług wspomagających działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca poprzez organizację zaplecza technicznego. Było to niezgodne z zapisami rozporządzenia w sprawie wsparcia, w którym w § 2 ust. 1 pkt 1–3 uprawnionymi do składania wniosków były samorządowe instytucje artystyczne, organizacje pozarządowe prowadzące działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego. Rozporządzenie w sprawie wsparcia nie wskazuje na źródła przychodu ww. podmiotów czy numery Polskiej Klasyfikacji Działalności⁴ uprawniające do złożenia wniosku. Ponadto treść wzoru umowy opublikowanego w ogłoszeniu nie była zgodna ze wzorem stanowiącym załącznik do regulaminu wsparcia, nadanym przez Instytuty i zatwierdzonym przez Ministra. Wzór umowy różnił się m.in. w brzmieniu § 5 ust. 2, w którym wysokość kary umownej z „10 %” zmieniona została na „1 %” za każdy przypadek naruszenia oraz brzmieniu § 7 ust. 4, w którym wysokość kary umownej z „10 %” została zmieniona na „0,5 %”, a frazę „za każdy przypadek naruszenia” zamieniono na wyrażenie „za każdy dzień opóźnienia”. [str. 29–30]

Powołanie Zespołów ekspertów i Komisji

Dyrektorzy Instytutów powołali Zespoły eksperckie w celu oceny merytorycznej wniosków. Eksperci zostali podzieleni na 13 trzyosobowych podzespołów. Pomimo obowiązku określonego w § 7 ust. 9 regulaminu wsparcia Dyrektor Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca nie wskazał przewodniczących podzespołów. Zadaniem Zespołów eksperckich było dokonanie oceny wniosków na podstawie kryteriów i skali punktowej. Według § 7 ust. 11 regulaminu

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 ze zm.).

wsparcia w oparciu o średnie oceny wniosków wyznaczony przez Dyrektora przewodniczący podzespołu powinien sporządzać listy rankingowe dla poszczególnych grup wnioskodawców, które następnie powinien przekazać Komisji. Zdaniem NIK powołanie przewodniczących podzespołów miało na celu wyznaczenie osób odpowiedzialnych m. in. za przekazanie list rankingowych. Biorąc pod uwagę, że na dalszych etapach oceny w sposób niejasny została zmieniona wysokość wsparcia dla beneficjentów, listy rankingowe mogły stanowić jeden z elementów umożliwiających rzetelną ocenę wysokości przyznanego wsparcia dla poszczególnych beneficjentów. W ocenie NIK nieprzestrzeżenie zapisów regulaminu wsparcia było działaniem nierzetelnym.

Minister na wniosek Instytutów, wskazał reprezentantów MKiDN do Komisji rekomendującej Dyrektorom Instytutów wysokość wsparcia finansowego na podstawie przedstawionych list rankingowych, jednakże Komisja realizowała zadania w sposób nierzetelny, gdyż nie wszyscy jej członkowie brali udział w posiedzeniach Komisji, a przebieg tych posiedzeń nie był dokumentowany. Zdaniem NIK nierzetelne wykonywanie zadań przez Komisję skutkowało brakiem transparentności oceny wniosków w ramach FWK.

[str. 19–20, 31–32]

Brak zapewnienia właściwej archiwizacji

W Instytutach nie zapewniono prawidłowej ewidencji i przechowywania dokumentacji związanej z przebiegiem załatwiania i rozstrzygania spraw dotyczących przyznawania i rozliczania środków wsparcia finansowego, co było niezgodne z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach⁵, Instrukcją kancelaryjną Instytutów, § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia oraz § 7, 8 i 10 regulaminu wsparcia. Zidentyfikowano kilka rodzajów dokumentów, informacji i danych, w szczególności tych, które były wytwarzane i przetwarzane w systemie Witkac⁶, które zostały utracone lub nieprawidłowo zachowane, tj. m.in. karty ocen ekspertów dla każdego wniosku, listy rankingowe, pierwotne wersje informacji o sposobie wykorzystania przyznanego wsparcia. Niezapewnienie odpowiedniej archiwizacji dokumentacji oraz danych przetwarzanych w systemach informatycznych, uniemożliwiło pełną weryfikację przebiegu procesu oceny wniosków.

[str. 25–26]

Decyzje o przyznanej kwocie wsparcia podjęto po przeprowadzeniu ponownej weryfikacji wniosków

Opublikowana 13 listopada 2020 r. na stronie www.gov.pl lista 2064 beneficjentów FWK wywołała w środowisku medialnym i artystycznym wiele kontrowersji odnoszących się do podmiotów objętych wsparciem oraz wysokości wsparcia. W związku z tym Minister wstrzymał wypłatę wsparcia finansowego w ramach FWK oraz zlecił ponowną weryfikację wniosków o udzielenie wsparcia, pomimo że w rozporządzeniu w sprawie wsparcia oraz regulaminie wsparcia nie przewidziano i nie określono procedury ponownej weryfikacji wniosków.

Ostateczna decyzja dotycząca przyznania wsparcia finansowego podejmowana była przez Dyrektorów Instytutów, co było zgodne z § 7 ust. 13 regulaminu wsparcia. Instytuty w ramach zawartych umów przyznały wsparcie finansowe 2111 podmiotom w łącznej kwocie 364 898,1 tys. zł. Beneficjentami zostało: 144 samorządowych instytucji artystycznych, które otrzymały 88 604 tys. zł, tj. 24 % ogółem przyznanego wsparcia; 305 organizacji pozarządowych, które otrzymały 32 372,9 tys. zł, tj. 9 % przyznanego wsparcia; 1662 przedsiębiorców, którzy otrzymali 243 921,2 tys. zł, tj. 67 % przyznanego wsparcia.

[str. 18, 33–34]

Wyniki naboru nie zostały opublikowane w BIP

W dniu 13 listopada 2020 r. na stronie internetowej MKiDN zamieszczono informację o rozstrzygnięciu naboru wniosków o udzielenie wsparcia w ramach FWK. Była to lista beneficjentów oraz kwot wsparcia, która w wyniku ponownej weryfikacji wniosków została zmieniona. Minister nie zapewnił jednak opublikowania ostatecznej listy beneficjentów. Informacja o wyniku naboru wniosków w ostatecznej formie nie została opublikowana również w BIP Instytutów.

[str. 18, 30]

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 164, ze zm. Dalej: ustawa o archiwach.

⁶ System informatyczny dedykowany do obsługi FWK.

Przekazanie informacji o udzieleniu pomocy publicznej było nieprawidłowe

Minister nie sporządził i nie przedstawił Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej, co było niezgodne z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷.

Pracownicy Instytutów wprowadzali informacje o udzielonej pomocy publicznej z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 do aplikacji SHRIMP⁸, jednak informacje wprowadzono z 3-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych⁹. Ponadto informacja nie była aktualizowana przez Instytuty pomimo zmian w przyznanych kwotach wsparcia. [str. 21, 30–31]

Nieterminowe przekazanie zbiorczej informacji o kwocie przyznanego wsparcia

Instytuty nie przekazały Ministrowi informacji o kwocie przyznanego wsparcia finansowego w podziale na poszczególne jednostki w terminie określonym w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia, tj. 14 dni od dnia rozpatrzenia wszystkich złożonych w naborze wniosków (co nastąpiło na początku grudnia 2020 r.). Informacja została przekazana Ministrowi dopiero w dniu 29 kwietnia 2021 r. przez NIMiT oraz w dniu 30 kwietnia 2021 r. w przypadku Instytutu Teatralnego, tj. z ponad czteromiesięcznym opóźnieniem. [str. 27]

Gospodarowanie środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Prezes Rady Ministrów upoważnił Ministra do składania dyspozycji wypłat ze środków rachunku pomocniczego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Dyrektorzy Instytutów w dniu 1 grudnia 2020 r. wystąpili do Ministra z zapotrzebowaniem na środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Minister przekazał Instytutom do dnia 14 grudnia 2020 r. środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w łącznej kwocie 371 634,2 tys. zł, z czego do Instytutu Muzyki i Tańca środki w wysokości 247 506,3 tys. zł i do Instytutu Teatralnego środki w wysokości 124 127,9 tys. zł, tj. zgodnie z zapotrzebowaniem na te środki. W regulacjach wewnętrznych Ministerstwa nie określono jednak procedury dotyczącej gospodarowania tymi środkami, w tym procedury zwrotu środków nierozdysponowanych przez Instytuty wśród beneficjentów, a także zwrotu środków pochodzących od beneficjentów, w tym kar m.in. za nieterminowe złożenie sprawozdania z wykorzystania środków, co było nierzetelne.

Wszystkie operacje finansowe w zakresie otrzymanych przez Instytut Teatralny środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, jak również rozliczenia z beneficjentami były prowadzone poza ewidencją księgową, co było nierzetelne. [str. 20–21, 25–26]

Nieprawidłowe przekazanie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w jednym przypadku przekazał wsparcie w wysokości 12,4 tys. zł w dniu 4 stycznia 2021 r., tj. po terminie określonym w § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie wsparcia, zgodnie z którym termin wykorzystania udzielonego wsparcia finansowego nie może być dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Spośród 30 umów o wsparcie objętych badaniem w Instytucie Teatralnym, 19 zostało opatrzone faksymile podpisu Dyrektora Instytutu, pięć podpisano odręcznie, natomiast sześć podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Stosownie do art. 78 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny¹⁰ do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Faksymile nie jest podpisem, lecz formą zastępczą podpisu. [str. 26–27, 34–35]

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 702, dalej: ustawa o pomocy publicznej.

⁸ Aplikacja informatyczna pod nazwą: System Harmonogramowania, Rejestracji i Monitorowania Pomocy Publicznej udostępniona w sieci teleinformatycznej przez Prezesa UOKiK.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 161, dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdań.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm., dalej: Kodeks cywilny.

Nie wszystkie dane wykazane we wnioskach były prawidłowe

Wnioski o wsparcie finansowe wszystkich 18 objętych kontrolą beneficjentów zawierały dane określone w rozporządzeniu w sprawie wsparcia. Wnioski 16 beneficjentów zawierały prawidłowe, wynikające z ewidencji księgowej wielkości przychodów. W pozostałych dwóch przypadkach błędy polegały na zaniżeniu przychodów netto. 16 z 18 objętych kontrolą beneficjentów wykazało we wniosku prawidłowe, zgodne z dokumentacją kadrową dane dotyczące zatrudnienia. W dwóch przypadkach błędy polegały na zawyżeniu liczby osób zatrudnionych.

Ponadto wnioski trzech beneficjentów zawierały nieprawidłowe dane w zakresie wartości wsparcia otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Stwierdzono, że w przypadku tych podmiotów we wnioskach zaniżono, zawyżono lub nie wykazano wsparcia otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

[str. 42–44]

Część wydatków beneficjenci ponosili z naruszeniem prawa

Objęte próbą wydatki 18 skontrolowanych beneficjentów, stanowiące 48 % otrzymanego wsparcia (w łącznej kwocie 13 465,4 tys. zł), odpowiadały danym z dokumentacji źródłowej. Większość dowodów księgowych spełniała warunki określone w art. 21 oraz art. 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹ i zawierało odpowiednią adnotację o sfinansowaniu wydatku ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Większość wydatków została poniesiona w okresie kwalifikowalności oraz na wskazane w umowie cele. Wydatki w większości dokonywane były w terminie ich płatności.

Beneficjenci wykorzystali wsparcie finansowe w większości prawidłowo i na cele wskazane w umowie. Nieprawidłowości w wydatkowaniu środków FWK stanowiło m.in.: rozliczenie wydatków w wysokości 12 780 zł¹², które nie wpisywały się w katalog kosztów wymienionych w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i art. 108 Traktatu¹³; nieprawidłowe i nierzetelne udzielanie zamówień; wypłaty wynagrodzeń z naruszeniem prawa i regulacji wewnętrznych.

Ponadto dwóch beneficjentów nie prowadziło wyodrębnionej ewidencji środków pochodzących ze wsparcia finansowego, co było niezgodne z regulaminem wsparcia oraz umową. Natomiast w przypadku trzech beneficjentów stwierdzono, że nie w pełni realizowali określone w umowie zobowiązanie do umieszczania na materiałach reklamowych i informacyjnych, na stronie internetowej jednostki oraz w swych mediach społecznościowych informacji o uzyskaniu wsparcia.

[str. 44–48]

Beneficjenci przekazywali informacje o wykorzystaniu wsparcia

Beneficjenci sporządzili, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wsparcia, informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego. Wykazane w informacji wydatkowane kwoty były zgodne z preliminarnym kosztów (kosztorysem). W dwóch informacjach stwierdzono nierzetelne dane oraz błędy rachunkowe, które miały charakter formalny i nie miały wpływu na kwotę rozliczenia.

W przypadku jednego beneficjenta stwierdzono nierzetelne i nieprawidłowe sporządzenie rozliczenia. W wyniku stwierdzonych błędów beneficjent dokonał (w trakcie kontroli NIK) zwrotu wsparcia finansowego w zawyżonej wysokości oraz powstałej różnicy między kwotą refundacji a zapisami w księgach w kwocie 181,2 zł.

[str. 48–50]

Instytuty dokonywały bieżących analiz sprawozdań z realizacji wsparcia finansowego przez beneficjentów w systemie Witkac, a w przypadkach niejasności żądały wyjaśnień i uzupełnień. Na 1 grudnia 2023 r. (dzień zakończenia czynności kontrolnych) Narodowy Instytut Muzyki i Tańca nie dokonał rozliczenia ośmiu umów na łączną kwotę 2306,8 tys. zł. [str. 36–37]

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm, dalej: ustawa o rachunkowości.

¹² Po kontroli NIK beneficjent dokonał zwrotu ww. kwoty wraz z odsetkami.

¹³ Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1, ze zm., dalej: rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014.

Nie podejmowano działań w celu wyegzekwowania należnych odsetek

W latach 2021–2022 Narodowy Instytut Muzyki i Tańca zawarł z beneficjentami 16 porozumień na łączną kwotę 809,9 tys. zł, których przedmiotem była spłata należności wynikających z rozliczenia FWK w systemie ratalnym. Instytut w zawartych porozumieniach wyrażał zgodę na spłatę należności w ratach nie uwzględniając należnych Instytutowi odsetek na dzień zawarcia porozumienia. [str. 36]

Kontrole beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania przez nich środków z FWK

Instytuty zawierając umowy z podmiotem zewnętrznym zapewniły możliwość przeprowadzenia kontroli 21 % beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z FWK. Kontroli podlegały dokumenty związane ze zrealizowaną przez beneficjenta umową wsparcia, tj.: zgodności poniesionych kosztów/wydatków z warunkami umowy zawartej pomiędzy beneficjentem a Instytutem. W metodyce badania kontrolnego nie uwzględniono m.in. weryfikacji danych dotyczących przychodów zamieszczonych we wniosku o wsparcie. Na podstawie przeprowadzonych kontroli pozytywnie oceniono prawidłowość wydatkowania otrzymanego wsparcia finansowego przez 61 % objętych kontrolą beneficjentów. [str. 37–38]

Przekazanie i rozliczanie dotacji

Minister udzielał Instytutom dotacji celowych na sfinansowanie zadania pn. pokrycie kosztów związanych z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach FWK, które w latach 2020–2022 wyniosły łącznie 4104,5 tys. zł. Na podstawie próby badanych wydatków stwierdzono m.in., że wydatki na usługi i dostawy były zgodne z zawartymi umowami, a wyboru wykonawców dokonywano zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. W przypadku Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca stwierdzono, że Instytut nie opatrzył 11 z 36 objętych badaniem dowodów księgowych klauzulą o płatności ze środków finansowych Ministra, co było nierzetelne oraz naruszało postanowienia umów dotacji.

Przy zatwierdzaniu rozliczenia dotacji przez Ministra wystąpiły nieprawidłowości, które dotyczyły oceny realizacji zadań przez Instytuty, w tym oceny rozliczenia dotacji, a także przekazywania Instytutom transzy dotacji bez przedłożenia przez nie wykazu zobowiązań finansowych określonych w umowie dotacyjnej, tj. bez udokumentowania przez Instytuty wykorzystania co najmniej 70 % uprzednio uruchomionej dotacji od początku bieżącego roku. [str. 22–24, 38–39]

4. WNIOSKI

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami NIK skierowała wnioski do kontrolowanych jednostek, w tym beneficjentów FWK, szczegółowo opisane w wystąpieniach pokontrolnych.

Mając na uwadze wyniki kontroli zarówno w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jak i w Instytutach, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

**Minister Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Wzmocnienie nadzoru Ministra nad gospodarowaniem przez upoważnione Instytucje środkami przekazywanymi przez Ministra, w celu zapewnienia transparentnego ich wykorzystywania.

**Dyrektorzy
Instytutów**

Zapewnienie prawidłowej ewidencji i przechowywania dokumentacji dotyczącej przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw oraz ich archiwizacji, w tym dokumentów przetwarzanych w systemach informatycznych.

5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

5.1. Realizacja zadań Ministra w ramach FWK i nadzór nad Instytutami

Realizacja zadań Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Funduszu Wsparcia Kultury przebiegała na ogół prawidłowo. Minister wskazał Instytuty do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia, jednak dla dwóch kolejnych osób obejmujących stanowisko Dyrektora w NIMiT nie wydał stosownych upoważnień. Minister wskazał reprezentantów MKiDN do Komisji rekomendującej Dyrektorom Instytutów wysokość wsparcia finansowego na podstawie przedstawionych list rankingowych, jednakże Komisja wykonywała zadania w sposób nierzetelny, gdyż nie wszyscy jej członkowie brali udział w posiedzeniach Komisji, a przebieg tych posiedzeń nie był dokumentowany. Minister wstrzymał wypłatę wsparcia finansowego oraz zlecił ponowną weryfikację wniosków, pomimo że w rozporządzeniu w sprawie wsparcia oraz regulaminie wsparcia nie przewidziano i nie określono procedury ponownej weryfikacji wniosków. Minister nie zapewnił opublikowania ostatecznej listy beneficjentów. Minister przekazał Instytutom środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, jednakże nie określił zasad gospodarowania tymi środkami, przez co jego nadzór nad działalnością Instytutów w tym zakresie był ograniczony. Przekazanie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji o udzielonej pomocy publicznej było nieprawidłowe. Minister zapewnił finansowanie wykonywanych przez Instytuty zadań dotyczących m.in.: przyjmowania i oceny wniosków, podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia, zawierania umów z beneficjentami, ich rozliczania oraz kontrolowania beneficjentów. Stwierdzono jednak, że przy zatwierdzaniu rozliczenia wystąpiły nieprawidłowości.

5.1.1. Upoważnienie i nadzór nad Instytutami

Wsparcie finansowe w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 miało charakter interwencji ekonomicznej w sytuacji utrzymującej się utraty przychodów przez podmioty prowadzące działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca oraz podmiotów świadczących usługi w zakresie scenotechniki po wprowadzeniu obostrzeń sanitarnych w 2020 r. Projekt rozporządzenia w sprawie wsparcia został opracowany we współpracy Departamentu Narodowych Instytucji Kultury i Departamentu Własności Intelktualnej i Mediów oraz Podsekretarza Stanu w MKiDN.

Minister udzielił, na podstawie art. 65 ust. 29 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁴, upoważnienia z dnia 7 października 2020 r. wskazując Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie oraz Instytut Muzyki i Tańca w Warszawie do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia. Dodatkowo w ww. upoważnieniach wskazał imiennie Dyrektorów Instytutów do przyjmowania i oceny wniosków o udzielenie przez ministra wsparcia finansowego w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, podejmowania decyzji o udzieleniu wsparcia, zawierania umów z beneficjentami, ich rozliczania oraz kontrolowania beneficjentów¹⁵. W upoważnieniach wskazał, że zaciąganie zobowiązań i realizacja wydatków powinny być dokonywane zgodnie z przyjętym harmonogramem i do wysokości budżetu określonego dla Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶.

**Wskazanie
Instytutów
do realizacji zadań
w ramach FWK**

¹⁴ Dalej: ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

¹⁵ Upoważnienie nr 1/U/2020 r. z dnia 7 października 2020 r. dla Instytutu Teatralnego oraz Dyrektor Instytutu – pani Elżbiety Wrotnowskiej-Gmyz; Upoważnienie nr 2/U/2020 r. z dnia 7 października 2020 r. dla Instytutu Muzyki i Tańca oraz Dyrektor Instytutu – pani Katarzyny Meissner.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: ustawa o finansach publicznych.

Brak upoważnień uwzględniających zmiany formalne w NIMiT

Minister nie wydał ponownych upoważnień do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia pomimo zmiany w dniu 11 maja 2021 r. nazwy Instytutu na Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz dokonanych zmian na stanowisku Dyrektora NIMiT, co stanowiło działanie nierzetelne.

Zarządzeniem Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 11 maja 2021 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie zmiany utworzenia i nadania statutu Instytutowi Muzyki i Tańca w Warszawie oraz nazwę Instytutu Muzyki i Tańca w Warszawie dokonano zmiany m.in. nazwy Instytutu na Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w Warszawie. Natomiast od 1 listopada 2022 r. stanowisko Dyrektora NIMiT pełniły kolejno dwie osoby.

Wyjaśniono, że zmiana nazwy instytucji nie spowodowała zmiany jej formy organizacyjno-prawnej ani zmiany zadań statutowych i ustawowych. Dodatkowo wskazano, że upoważnienie imienne do działania było jedynie komplementarne w stosunku do upoważnienia wydanego do realizacji zadania przez wskazaną instytucję kultury.

Zdaniem NIK Minister powinien zapewnić spójność dokumentów regulujących organizację Instytutu ze stosownymi upoważnieniami do wykonywania czynności w ramach pełnienia funkcji Dyrektora. NIK zwraca jednak uwagę, że brak wydania imiennych upoważnień nie wpłynął negatywnie na realizowanie zadań w ramach FWK przez osoby pełniące funkcje Dyrektora Instytutu.

Sprawowanie nadzoru

W kontrolowanym okresie zakres oraz tryb nadzoru i kontroli Ministra nad Instytutami został określony w zarządzeniu w sprawie nadzoru i kontroli. Nie wprowadzono dodatkowych regulacji i wytycznych.

Na podstawie § 18 pkt 1 zarządzenia w sprawie nadzoru i kontroli Instytuty przedkładały departamentowi nadzorującemu (Departament Narodowych Instytucji Kultury, dalej: DIK) sprawozdania opracowane według wzoru określonego w załączniku nr 13 do zarządzenia, które zawierały informacje dotyczące m.in. zrealizowanego zakresu rzeczowego zadania, kwot dotacji planowanej i wydatkowanej oraz wskazania przyczyn ewentualnych różnic, porównanie wydatkowanej dotacji ze stopniem realizacji zadania, wykaz dokumentów potwierdzających realizację zadania. W przedkładanych do Ministerstwa sprawozdaniach Instytuty zawierały m.in. informacje o: działaniach realizowanych przez Instytuty w zakresie organizacji biura FWK, obsługi wniosków składanych w ramach FWK, o przeprowadzanych szkoleniach niezbędnych do obsługi programu FWK, prowadzeniu kampanii informacyjnych, kontrolowaniu beneficjentów, w tym w zakresie zwrotów.

Przed powierzeniem realizacji zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia IT oraz IMiT nie zostały w MKiDN zidentyfikowane ryzyka związane z realizacją zadań wynikających z tego rozporządzenia przez ww. instytucje kultury oraz nie zostały wprowadzone dodatkowe mechanizmy kontrolne służące prawidłowej realizacji zadań przez IMiT oraz IT.¹⁷

Realizacja zadań kontrolnych

W latach 2020–2022 Ministerstwo przeprowadziło kontrole oraz audyty w obu Instytutach, i tak:

- w 2021 r. przeprowadzono audyt w NIMiT w ramach czynności doradczych pn. „Efektywność struktur organizacyjnych instytucji obsługujących Programy Ministra.”;
- w 2022 r. przeprowadzono audyt w IT w ramach czynności doradczych pn. „Efektywność struktur organizacyjnych instytucji podległych realizujących programy własne.”;
- w 2022 r. przeprowadzono kontrolę w NIMiT w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji podmiotowej i celowych udzielonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2021 r.

¹⁷ Ustalenia kontroli P/21/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, części 25 – Kultura fizyczna oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej” (<https://www.nik.gov.pl/kontrola/P/21/001/KNO/>).

Zakres kontroli przeprowadzonej w 2022 r. w NIMiT obejmował m.in. badanie wykorzystania dotacji celowych udzielonych przez Ministra, w tym dotację na pokrycie kosztów związanych z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na kwotę 1224,8 tys. zł.

Rozpatrywanie skarg

Zgodnie z § 12 pkt 13 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa ustanowionym Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 marca 2022 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁸ oraz w związku z § 5 ust. 1 zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁹ rozpatrywanie oraz załatwianie skarg, wniosków oraz petycji dotyczących działalności Instytutów (w tym dotyczącej FWK) należy do zadań DIK.

W latach 2020–2023 (do dnia 1 grudnia) do Ministerstwa nie wpłynęły skargi, wnioski lub petycje związane z FWK, zarejestrowano natomiast dwie skargi związane z działalnością Instytutów w związku z obsługą FWK. Skargi te dotyczyły zwłoki w związku z wypłatą środków na wsparcie artystów oraz odrzucenia wniosku o wsparcie w związku z niespełnianiem wymogów formalnych. Wszystkie skargi zostały rozpatrzone przez Ministra, a skarżącym udzielono odpowiedzi w terminie. W pierwszym przypadku wyjaśniono, iż podmiotem właściwym do złożenia skargi są Instytuty i przekazano do nich skargę zgodnie z właściwością, natomiast w drugim przypadku dążono do wyjaśnienia sprawy m.in. poprzez zwrócenie się do Instytutu Muzyki i Tańca o udzielenie wyjaśnień w sprawie, a następnie udzielono skarżącej odpowiedzi.

5.1.2. Regulamin wsparcia i nabór wniosków

Zatwierdzenie regulaminu wsparcia

Zgodnie z § 9 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie wsparcia regulamin nadany przez państwową instytucję podlega zatwierdzeniu przez ministra. Dyrektorzy Instytutów pismem z dnia 6 października 2020 r. zwrócili się do Ministra z prośbą o akceptację opracowanego przez Instytuty regulaminu wsparcia. Minister pismem z dnia 7 października 2020 r. zatwierdził przesłany projekt wraz z załącznikami (wzór umowy, wzór deklaracji o bezstronności, kryteria oceny). Ponadto w dniu 30 listopada 2020 r. Dyrektorzy Instytutów przesłali do Ministra pismo, do którego zostały załączone wzory umów z beneficjentami w zależności od formy prowadzonej działalności. Minister zaakceptował przesłane wzory w dniu 1 grudnia 2020 r.

W regulaminie wsparcia określono m.in. ogólne zasady ubiegania się o wsparcie finansowe, prognozowaną wysokość środków przeznaczonych na wsparcie finansowe, kategorie wnioskodawców, procedurę składania wniosków, maksymalną wysokość wsparcia finansowego, a także procedury oceny wniosków, informowania o wynikach oceny wniosków, zawarcia umowy, sposób kontroli wykorzystania środków przez beneficjentów.

Sposób informowania o naborze wniosków

Nabór wniosków o udzielenie wsparcia w ramach FWK był ogłoszony na stronach internetowych instytucji podległych, którym Minister powierzył realizację zadania. Działanie to było zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Dodatkowo Ministerstwo zamieściło na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra informację skierowaną do witryn internetowych Instytutów.

¹⁸ Dz. Urz. MKiDN. poz. 26, ze zm.

¹⁹ Dz. Urz. MKiDN poz. 81.

Brak określenia zasad ponownej weryfikacji wniosków oraz informowania o wyniku naboru wniosków

W dniu 13 listopada 2020 r. na stronie internetowej MKiDN zamieszczono informację o rozstrzygnięciu naboru wniosków²⁰ o udzielenie wsparcia w ramach FWK. Ostateczna lista beneficjentów nie została opublikowana.

Minister wyjaśnił, że publikacja informacji o rozstrzygnięciu naboru wniosków o udzielenie wsparcia w ramach FWK na stronie MKiDN w dniu 13 listopada 2020 r. była skutkiem decyzji własnej Ministra o podawaniu do publicznej wiadomości wszystkich informacji o pomocy udzielanej podmiotom prowadzącym działalność kulturalną w trakcie trwania epidemii COVID-19.

W regulaminie wsparcia nie określono zasad informowania o wyniku naboru wniosków.

Minister wyjaśnił, że nie było potrzeby dodatkowego zabezpieczania w aktach prawa wewnętrznego zasad informowania o wyniku naboru wniosków. W zakresie przedmiotowego działania obowiązywała zasada pełnej transparentności informacyjnej, realizowana poprzez konferencje prasowe, media społecznościowe, tworzenie dedykowanych portali, wzmacnianie przekazu instytucji na stronie MKiDN. Z chwilą ogłoszenia wyników na stronach Instytutów nastąpiła ich równoległa publikacja na stronie MKiDN, zarządzanej przez Centrum Informacyjne. Powyższe działanie, zdaniem Ministra, miało na celu zapewnienie pełnej transparentności i szerokiej informacji publicznej.

Minister wstrzymał wypłatę wsparcia finansowego oraz zlecił ponowną weryfikację wniosków, pomimo że w rozporządzeniu w sprawie wsparcia oraz regulaminie wsparcia nie przewidziano i nie określono procedury ponownej weryfikacji wniosków. Minister nie zapewnił opublikowania ostatecznej listy beneficjentów.

Minister wyjaśnił, że w wyniku zastrzeżeń zgłoszonych do decyzji podjętych przez Dyrektorów IT oraz IMiT, zarządził ponowną weryfikację wniosków. Weryfikacja miała charakter procesu, w ramach którego analizowano indywidualne przypadki i maksymalny poziom wsparcia. Informacja o ostatecznie udzielonym wsparciu finansowym została przekazana przez upoważnione instytucje do rejestrów publicznych i jest obecnie dostępna w bazach UOKiK (SUDOP).

NIK nie podzieliła złożonych wyjaśnień. Zdaniem NIK, w przypadku dysponowania przez Ministra środkami z FWK do zadań Ministra należało przygotowanie transparentnej procedury przyznawania wsparcia beneficjentom oraz sposobu informowania opinii publicznej o rozdysponowaniu przedmiotowych środków. Zdaniem NIK Minister powinien uwzględnić zainteresowanie środowiska i niezwłocznie poinformować o ostatecznym rozdysponowaniu środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, albowiem informacja o udzielonym wsparciu była dostępna w bazach UOKiK (SUDOP) z opóźnieniem wynoszącym od trzech do pięciu miesięcy. Dodatkowo należy zauważyć, że w przyjętych kryteriach oceny wniosków nie określono wpływu oceny merytorycznej sporządzonej przez zespół ekspertów na wysokość wsparcia. Doprecyzowanie takich zasad zapewniłoby bardziej przejrzysty podział środków finansowych.

Udostępnianie informacji publicznej

Od 14 listopada 2020 r. do 28 grudnia 2021 r. do Ministerstwa wpłynęło 28 wniosków o udostępnienie informacji publicznej związanej z FWK, z czego: przedmiotem 13 wniosków było zapytanie o ostateczną listę beneficjentów; dziewięć dotyczyło prośby o udostępnienie złożonych wniosków; trzy dotyczyły prośby o wskazanie algorytmu, na podstawie którego wyliczono wysokość dofinansowania; jeden prośby o udostępnienie umowy z beneficjentem; jeden zawierał pytanie o to, skąd Minister czerpał wiedzę o FWK oraz pytania dotyczące organizacji FWK; jeden zawierał pytanie o treść wniosku. Minister terminowo udostępniał informację publiczną, jednakże w 26 przypadkach odpowiedział, że nie posiada informacji na temat zadanego pytania, a w dwóch przypadkach, że zapytanie nie stanowi informacji publicznej.

²⁰ <https://www.gov.pl/attachment/953bf467-f820-4022-9f71-bd51551e51d0> [dostęp z dnia 8 listopada 2023 r.].

5.1.3. Realizacja zadań Komisji

Rekomendacja wniosków przez Komisję

Na podstawie § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia Minister lub Instytuty mogły powoływać Komisje lub Zespoły eksperckie w celu oceny wniosków. Pismem z dnia 20 października 2020 r. Dyrektorzy Instytutów zwrócili się do Ministra z prośbą o wskazanie reprezentantów MKiDN do Komisji, która zarekomenduje Dyrektorom Instytutów wysokość wsparcia finansowego na podstawie przedstawionych list rankingowych. Dyrektor DIK przekazała Ministrowi listę kandydatów do akceptacji. Minister zaakceptował kandydatury w dniu 5 listopada 2020 r.

Do zadań Komisji złożonej z członków wskazanych przez Ministra należało zgodnie z § 7 ust 12 regulaminu wsparcia zarekomendowanie Dyrektorowi Instytutu wysokości wsparcia finansowego na podstawie list rankingowych przy uwzględnieniu wielkości z puli środków przeznaczonych na wsparcie finansowe. W dniu 10 i 12 listopada 2020 r. odbyły się posiedzenia, zorganizowane z inicjatywy Dyrektorów IT oraz IMiT, na których w oparciu o listy przekazane członkom Komisji przez Dyrektorów Instytutów w formie elektronicznej przeprowadzono dyskusję i przyjęto parytet podziału środków. Posiedzenia Komisji, ze względu na epidemię COVID-19 odbywały się w formule online i poprzez prowadzenie korespondencji mailowej. Komisja na podstawie przekazanych list z kwotami wnioskowanego wsparcia przez wnioskodawców oraz pulą środków finansowych, zgodziła się z propozycją Dyrektorów Instytutów w zakresie ustalenia maksymalnych kwot dla poszczególnych grup zaproponowanych przez Instytuty – Komisja nie określała indywidualnych kwot wsparcia. Maksymalne kwoty wsparcia finansowego dla każdej grupy mogły wynieść odpowiednio: samorządowe instytucje artystyczne – 4000 tys. zł, organizacje pozarządowe – 1800 tys. zł, przedsiębiorcy (bez scenotechniki) – 2000 tys. zł oraz przedsiębiorcy świadczący usługi wspomagające działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca poprzez organizację zaplecza technicznego (scenotechnika) – 625 tys. zł. W przekazanej do Ministerstwa przez Instytuty liście rankingowej znalazły się 2093 wnioski, które uzyskały pozytywną ocenę formalną oraz 153 wnioski, z negatywną oceną formalną. Wszystkie wnioski, które uzyskały pozytywną ocenę formalną zostały zarekomendowane do otrzymania wsparcia finansowego. Najniższą liczbę punktów uzyskała Fundacja Instytut Białowiecki (10), najwyższą liczbę punktów (100) uzyskało dziewięć podmiotów, w tym: Lubuski Teatr w Zielonej Górze, Teatr Polski w Poznaniu, Teatr Zagłębia, Teatr im. H. Ch. Andersena w Lublinie, Teatr Lalki i Aktora w Łomży, Teatr Ósmego Dnia, Fundacja Artystów Niepełnosprawnych i Pełnosprawnych Jesteś My.

Zadania Komisji realizowane były nierzetelnie

Komisja realizowała swoje zadania w sposób nierzetelny, posiedzenia Komisji nie były dokumentowane, nie wszyscy jej członkowie brali udział w posiedzeniach Komisji, poszczególni członkowie wyrażali swoje opinie co do podziału środków podczas dyskusji, nie sporządzono i nie przekazano do Dyrektorów Instytutów list z rekomendacjami wysokości wsparcia dla poszczególnych grup wnioskodawców. Powyższe było niezgodne z § 7 ust. 12 Regulaminu wsparcia, który stanowi, że do zadań Komisji złożonej z członków desygnowanych przez Ministra należało zarekomendowanie Dyrektorowi wysokości wsparcia finansowego na podstawie list rankingowych przy uwzględnieniu wielkości z puli środków przeznaczonych na wsparcie finansowe oraz nierzetelne.

Minister wyjaśnił, że w dniu 10 listopada 2020 r. osobiście uczestniczył w spotkaniu organizowanym przez Dyrektorów Instytutów z udziałem doradców dotyczącym podziału środków FWK. Spotkanie miało charakter dyskusji na podstawie informacji dotyczącej otrzymanych wniosków w naborze i łącznej wysokości wnioskowanych kwot w poszczególnych grupach Beneficjentów oraz o możliwych maksymalnych kwotach wsparcia. Na podstawie powyższej debaty Instytuty przygotowały propozycję podziału środków, która była przedmiotem dyskusji z udziałem doradców dyrektorów (Komisja) oraz doradców Kierownictwa MKiDN w dniu 12 listopada 2020 r.

Po tym spotkaniu Dyrektorzy Instytutów zaproponowali podział środków, który został upubliczniony w dniu 13 listopada 2020 r. Jak wyjaśnił Minister wielokrotnie kontaktował się bezpośrednio z Dyrektorami upoważnionych instytucji oraz doradcami w trakcie spotkań i podejmowanych działań. Dodatkowo wyjaśnił, że proces dotacyjny nadzorował codziennie poprzez kontakty służbowe i spotkania ze wszystkimi zaangażowanymi w to wyjątkowe, niemające precedensu, przedsięwzięcie.

Zdaniem NIK brak dokumentowania prac, niesporządzenie list rankingowych, wybiórcze uczestniczenie w posiedzeniach Komisji poszczególnych członków świadczy o nierzetelnym wykonywaniu zadań przez członków Komisji, co skutkowało brakiem transparentności oceny wniosków w ramach FWK.

5.1.4. Dysponowanie środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Prawidłowe przekazanie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 do Instytutów

Na podstawie art. 65 ust. 3 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 w dniu 5 listopada 2020 r. Prezes Rady Ministrów upoważnił Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu do składania dyspozycji wypłat ze środków rachunku pomocniczego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 prowadzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). Realizując postanowienia art. 65 ust. 7 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 w dniu 1 grudnia 2020 r. zostało zawarte pomiędzy BGK a Ministrem Porozumienie w sprawie obsługi rachunku pomocniczego²¹. W Porozumieniu określono m.in. sposób i terminy przekazywania, kwestie oprocentowania, rozliczania i zwrotu środków oraz zasady sprawozdawczości. Ponadto w Porozumieniu zawarto zapis m.in. o tym, że BGK na podstawie pisemnej dyspozycji Prezesa Rady Ministrów dokonuje przekazania niewykorzystanych środków lub ich części na Rachunek pomocniczy innego Dysponenta lub na Rachunek główny. Minister upoważnił²² Dyrektora Departamentu Finansowego w MKiDN do składania dyspozycji wypłaty ze środków rachunku pomocniczego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W dniu 1 grudnia 2020 r. Instytuty złożyły zapotrzebowanie na środki finansowe w związku z realizacją wypłat ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na łączną kwotę 371 634,2 tys. zł²³, następnie Dyrektor Departamentu Finansowego MKiDN przekazał do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zapotrzebowanie Ministra na wypłatę tych środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Rachunek pomocniczy w Ministerstwie został zasilony wnioskowanymi przez Ministerstwo kwotami odpowiednio: w dniu 11 grudnia 2020 r. w wysokości 247 506,3 tys. zł i w dniu 14 grudnia 2020 r. w wysokości 124 127,9 tys. zł. Na podstawie § 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia Ministerstwo przekazało ww. środki niezwłocznie na wskazane przez Instytuty rachunki bankowe.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 23 listopada 2023 r. Instytuty zasiły rachunek pomocniczy FWK łącznie kwotą 11 666,7 tys. zł, tj.: nierozdysponowane wśród beneficjentów środki w wysokości 6771,1 tys. zł, niewykorzystane przez beneficjentów środki w wysokości 4888,1 tys. zł (wraz z odsetkami), kary umowne w wysokości 7,5 tys. zł.

W wyniku szczegółowego badania wyciągów bankowych zestawień operacji na Rachunku pomocniczym ustalono, że na dzień 31 grudnia danego roku saldo rachunku było zerowe. W latach 2020–2021 środki znajdujące się na Rachunku pomocniczym zostały przeksięgowane na rachunek główny w BGK.

²¹ Dalej: Porozumienie.

²² Na podstawie upoważnienia udzielonego w oparciu o treść art. 65 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 5 listopada 2020 r.

²³ W tym IT na kwotę 124 127,9 tys. zł, IMiT na kwotę 247 506,3 tys. zł.

Brak określenia zasad gospodarowania środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

W regulacjach wewnętrznych Ministerstwa ani w upoważnieniach dla Dyrektorów Instytutów nie określono szczegółowych zasad gospodarowania środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym zobowiązania do zwrotu nierozdysponowanych wśród beneficjentów środków, a także zwrotów środków pochodzących od beneficjentów, w tym kar, co stanowiło działanie nierzetelne.

Brak odpowiednich regulacji spowodowało m.in., że Instytuty dokonały zwrotów nierozdysponowanych wśród beneficjentów środków na Rachunek pomocniczy Ministerstwa po kilku miesiącach od terminu, w którym mogły przekazywać środki beneficjentom (do 31 grudnia 2020 r.) – IT dokonał zwrotu w kwocie 1149,8 tys. zł w dniu 26 maja 2021 r., natomiast NIMiT dokonał zwrotu w kwocie 5621,3 tys. zł w dniu 5 sierpnia 2021 r.

Dyrektor Departamentu Finansowego MKiDN wyjaśnił, że nie otrzymał dodatkowych wytycznych dotyczących zwrotów niewykorzystanych środków, a Minister poprzestał na procedurze zwrotów zawartej w Porozumieniu oraz przepisach ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19. Dodatkowo wyjaśnił, że nadzór nad Rachunkiem pomocniczym odbywał się poprzez monitorowanie salda, które co miesiąc jest podawane w sprawozdaniu Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych. Zdaniem Dyrektora Departamentu Finansowego MKiDN upoważnienie udzielone Dyrektorom Instytutów było właściwe i wystarczające do dysponowania środkami FWK w oparciu o ustawę o finansach publicznych.

NIK nie podzieliła złożonych wyjaśnień. Przywołane przepisy nie regulowały m.in. kwestii terminu zwrotów środków nierozdysponowanych przez Instytuty. Zdaniem NIK to do ministra kierującego działem administracji rządowej, będącego jednocześnie Dysponentem Rachunku pomocniczego, należało zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, do której standardów należy m.in. rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie operacji finansowych i gospodarczych, zatwierdzanie (autoryzacja) operacji finansowych przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione, podział kluczowych obowiązków, weryfikacja operacji finansowych i gospodarczych przed i po realizacji – powinien uregulować tę kwestię np. zawierając stosowne porozumienie z Instytutami. NIK nie podzieliła wyjaśnień, że wydane dla Dyrektorów Instytutów upoważnienia regulowały te kwestie w sposób wystarczający. Zdaniem NIK brak określenia przez Ministra precyzyjnych zasad gospodarowania środkami z FWK przyczynił się do braku transparentności wydatkowania i rozliczania tych środków.

Przekazanie informacji o udzielonej pomocy publicznej było nieprawidłowe

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej Minister jako podmiot udzielający pomocy w ramach FWK zobowiązany był do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań Minister, jako podmiot udzielający pomocy w ramach FWK, zobowiązany był do sporządzenia i przekazania sprawozdania o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy. Ponadto zgodnie z § 8a ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w przypadku zmiany wartości pomocy brutto wykazanej w sprawozdaniu Minister jako podmiot udzielający pomocy w ramach FWK zobowiązany był przekazać zaktualizowane sprawozdanie, w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie. Minister nie dopełnił tych obowiązków. Informacje, o których mowa zostały zamieszczone w bazach UOKiK (SUDOP) przez Instytuty z 3-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej.

Zdaniem NIK to na Ministrze spoczywał obowiązek wykonania powyższych czynności, a ich niedopełnienie stanowiło działanie nierzetelne i niezgodne z obowiązującymi przepisami.

**Nieprzekazanie
zbiorczej informacji
o kwocie
przyznanego
wsparcia**

Minister nie przekazał do Prezesa Rady Ministrów zbiorczej informacji o kwocie przyznanego wsparcia finansowego, z uwzględnieniem podziału na podmioty udzielające tego wsparcia i kwoty wsparcia w poszczególnych dziedzinach, do czego zobowiązuje go § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia²⁴. NIK w ramach kontroli pt. Wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, części 25 Kultura fizyczna oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w związku z powyższą nieprawidłowością, przedstawiła wniosek o niezwłoczne przekazanie do Prezesa Rady Ministrów zbiorczej informacji o kwocie przyznanego wsparcia finansowego, udzielonego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z uwzględnieniem podziału na podmioty udzielające tego wsparcia i kwoty wsparcia w poszczególnych dziedzinach. Minister wykonał ten obowiązek, przesyłając w dniu 30 kwietnia 2021 r. powyższą informację do Prezesa Rady Ministrów.

5.1.5. Finansowanie obsługi FWK

**Przekazanie
i rozliczanie dotacji**

W latach 2020–2022 Minister udzielał Instytutom dotacji celowych ze środków budżetu państwa część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na zadania bieżące dotyczące pokrycia kosztów związanych z obsługą organizacyjno-prawną wniosków w ramach FWK i czynnościami prawnymi związanymi z rozliczeniem Funduszu w łącznej kwocie 4227,7 tys. zł (tj.: w 2020 r. – 1786,6 tys. zł; 2021 r. – 2021,1 tys. zł; 2022 r. – 420 tys. zł), w tym: dla IT w kwocie 1583,5 tys. zł (tj.: w 2020 r. – 767,2 tys. zł; 2021 r. – 796,3 tys. zł; 2022 r. – 20 tys. zł) oraz dla IMiT/NIMiT w kwocie 2644,2 tys. zł (tj.: w 2020 r. – 1019,4 tys. zł; 2021 r. – 1224,8 tys. zł; 2022 r. – 400 tys. zł).

Kwota dotacji wykorzystanej przez Instytuty na zadania bieżące dotyczące pokrycia kosztów związanych z obsługą organizacyjno-prawną wniosków w ramach FWK i czynnościami prawnymi związanymi z rozliczeniem Funduszu w latach 2020–2022 i rozliczonej przez Ministra wyniosła łącznie 4104,5 tys. zł tj. 97 %, w tym: przez IT – 1499,9 tys. zł (i tak: w 2020 r. – 708,9 tys. zł; w 2021 r. – 777,5 tys. zł; w 2022 r. – 13,5 tys. zł), tj. 95 %, przez IMiT/NIMiT – 2604,6 tys. zł (i tak: w 2020 r. – 991,7 tys. zł; w 2021 r. – 1215,2 tys. zł; 2022 r. – 397,7 tys. zł), tj. 99 %.

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie sześć umów²⁵ zawartych z Instytutami na zadania bieżące dotyczące pokrycia kosztów związanych z obsługą organizacyjno-prawną wniosków w ramach FWK i czynnościami prawnymi związanymi z rozliczeniem Funduszu. Stwierdzono m.in., że zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 15zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁶, tj. w ciągu 60 dni od dnia przekazania sprawozdania z realizacji zadania.

Ministerstwo w latach 2020–2021 nie dokonywano wydatków związanych z FWK, których przeznaczenie obejmowało usługi prawne, reprezentacyjne, marketingowe itp.

²⁴ Ustalenia kontroli P/21/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, części 25 Kultura fizyczna oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

²⁵ Umowa: nr 177/DF-VII/2020 z dnia 12 października 2020 r. (aneks od 1 do 2); nr 181/DF-VII/2020 z dnia 19 października 2020 r. (aneks 1); nr 3/DF-VII/2021 z dnia 19 stycznia 2021 r. (aneks od 1 do 3); nr 17/DF-VII/2021 z dnia 29 stycznia 2021 r. (aneks od 1 do 6); nr 106/DF-VII/2022 z dnia 22 marca 2022 r.; nr 441/DF-VII/2022 z dnia 26 października 2022 r.

²⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.

Dokonywanie oceny realizacji zadań niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi

Departament Narodowych Instytucji Kultury MKiDN, zgodnie z § 21 zarządzenia w sprawie nadzoru i kontroli, dokonał oceny realizacji zadań wszystkich umów zawartych z Instytutami na zadania bieżące dotyczące pokrycia kosztów związanych z obsługą organizacyjno-prawną wniosków w ramach FWK i czynnościami prawnymi związanymi z rozliczeniem Funduszu. W przypadku czterech z sześciu zbadanych umów DIK nie dochował terminów oceny realizacji zadania, o których mowa § 25 zarządzenia w sprawie nadzoru i kontroli. Opóźnienia wyniosły od jednego do pięciu dni. Natomiast Departament Finansowy MKiDN dokonał ostatecznej akceptacji oceny realizacji wszystkich sześciu zadań z opóźnieniem wynoszącym od 12 do 29 dni po terminie, o którym mowa § 26 zarządzenia w sprawie nadzoru i kontroli.

Dyrektor Departamentu Narodowych Instytucji Kultury MKiDN wyjaśniła m.in., że pracownicy DIK sporządzają karty oceny wyłącznie na podstawie prawidłowo sporządzonych sprawozdań Instytucji, a z uwagi na potrzebę korekt sprawozdań terminy przekazania do Departamentu Finansowego MKiDN były liczone od daty wpływu korekty. Ponadto, udostępnianie karty ocen odbywało się po urzędowych godzinach pracy MKiDN lub w dni wolne od pracy. Taki tryb pracy kierownictwa DIK (naczelnicy, dyrektorzy) wynikał z liczby zadań i ilości obowiązków nałożonych na departament i z utrzymujących się braków kadrowych.

Zdaniem NIK wskazane przyczyny, m.in. zasady obiegu dokumentów (liczenie terminu od daty wpływu korekty zamiast pierwotnego sprawozdania) oraz tryb pracy w Ministerstwie nie mogą uzasadniać nieterminowego przekazywania ocen realizacji dotowanych zadań pomiędzy departamentami Ministerstwa. Zdaniem NIK terminy określone w obowiązujących regulacjach wewnętrznych, pozwalają na weryfikację oraz ocenę realizacji dotowanych zadań, a wypracowana w Ministerstwie procedura ma służyć rzetelnemu i terminowemu wykonywaniu obowiązków przez pracowników Ministerstwa.

Dyrektor Departamentu Finansowego MKiDN wyjaśnił m.in., że rozliczenia przedmiotowych umów zostały zaakceptowane w terminie wynikającym ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 15zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Zdaniem NIK to, że zostały zachowane terminy wynikające z ustawy o finansach publicznych, nie ma wpływu na to, że terminy określone w regulacjach wewnętrznych zostały naruszone. Zdaniem NIK terminy określone w obowiązujących regulacjach wewnętrznych, pozwalają na weryfikację oraz ocenę realizacji dotowanych zadań, a wypracowana w Ministerstwie procedura ma służyć rzetelnemu i terminowemu wykonywaniu obowiązków przez pracowników Ministerstwa.

Przekazywanie transz dotacji niezgodnie z zapisami umowy

Minister przekazał Instytutom transze dotacji wynikające z umów²⁷ zawartych w 2020 r. na dotacje celowe na zadania pn. pokrycie kosztów związanych z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach FWK finansowane ze środków budżetu państwa część 24 bez udokumentowania przez Instytuty wykorzystania co najmniej 70 % uprzednio uruchomionej dotacji od początku bieżącego roku poprzez przedłożenie wykazu uregulowanych zobowiązań finansowych ze środków budżetu państwa, co było niezgodne z § 2 ust. 3 umowy dotacyjnej. W przypadku dwóch umów transze z dnia 31 grudnia 2020 r. w ramach umowy nr 177/DF-VII/2020 w wysokości 60 tys. zł oraz w ramach umowy nr 181/DF-VII/2020 w wysokości 161,9 tys. zł z uwagi na ostatni dzień roku budżetowego zostały uruchomione zgodnie z planem dotacji na 2020 r., jednak bez wykazu uregulowanych zobowiązań finansowych Instytutów.

²⁷ Umowa: nr 177/DF-VII/2020 z dnia 12 października 2020 r.; nr 181/DF-VII/2020 z dnia 19 października 2020 r.

Dyrektor Departamentu Finansowego MKiDN wyjaśnił, że dopiero po podpisaniu aneksu²⁸ nr 2 do umowy nr 177/DF-VII/2020 w dniu 28 grudnia 2020 r. oraz aneksu²⁹ nr 1 z dnia 31 grudnia 2020 r. do umowy nr 181/DF-VII/2020 możliwe było złożenie przez Instytut wniosku o przekazanie ostatniej transzy dotacji. Wnioski o przekazanie ostatniej transzy zostały złożone 31 grudnia 2020 r., a w związku z tym, iż czasochłonne sporządzenie, przesłanie oraz weryfikacja wykazu uregulowanych zobowiązań finansowych powodowałoby znaczne ryzyko zagrożenia możliwości uruchomienia środków ostatniej transzy w terminie obowiązywania umowy i w danym roku budżetowym, podjęto decyzję o uruchomieniu środków.

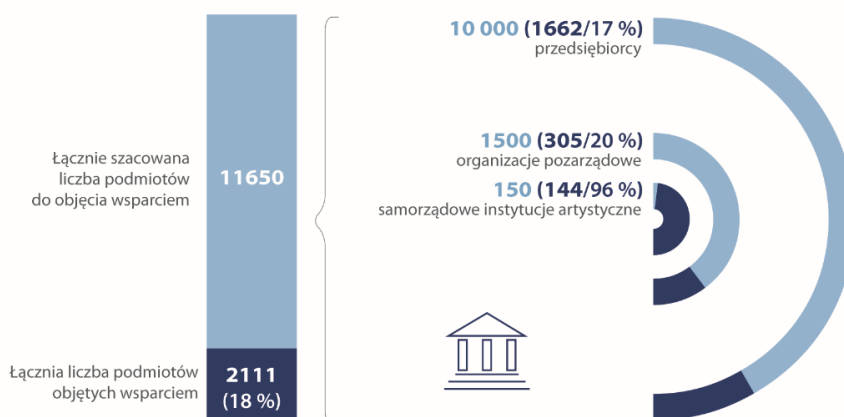
5.1.6. Zakres Funduszu Wsparcia Kultury

Beneficjenci oraz wartość wsparcia

Według szacunków Ministerstwa liczba podmiotów³⁰ przewidywana do udzielenia wsparcia stanowiła: do 150 podmiotów spośród samorządowych instytucji artystycznych; do 1500 organizacji pozarządowych prowadzących działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca; do 10 000 spośród przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym świadczących usługi wspierające tę działalność w zakresie zaplecza technicznego. Na wsparcie finansowe planowano przeznaczyć 400 000 tys. zł.

Infografika nr 2

Grupy podmiotów planowane i objęte wsparciem w ramach Funduszu Wsparcia Kultury

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Wsparciem finansowym objęto ogółem 2111 podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, co stanowiło 18,1 % wobec ogółu liczby podmiotów oszacowanych do udzielenia wsparcia, w tym: 144 samorządowych instytucji artystycznych, co stanowiło 96 % oszacowanych podmiotów do wsparcia w tej grupie, 305 organizacji pozarządowych prowadzących działalność w dziedzinie teatru, muzyki i tańca, co stanowiło 20,3 % wobec podmiotów przewidywanych do udzielenia wsparcia, oraz 1662 przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym świadczących usługi wspierające tę działalność w zakresie zaplecza technicznego, co stanowiło 16,6 % wobec oszacowanych podmiotów do udzielenia wsparcia w tej grupie. Łączna wartość uruchomionego wsparcia na dzień 14 grudnia 2020 r. wyniosła 371 634,2 tys. zł, co stanowiło 93 % ogółu środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia finansowego.

²⁸ Aneks nr 2 z dnia 28 grudnia 2020 r. do umowy 177/DF-VII/2020 dotyczył m.in. zwiększenia środków o kwotę 60 tys. zł oraz uaktualnienia planowanych efektów rzeczowych zadania.

²⁹ Aneks nr 1 z dnia 31 grudnia 2020 r. do umowy nr 181/DF-VII/2020 dotyczył m.in. zwiększenia środków o kwotę 161,8 tys. zł oraz uaktualnienia planowanych efektów rzeczowych zadania.

³⁰ Na podstawie danych statystyki publicznej Głównego Urzędu Statystycznego (Dalej: GUS). Sprawozdania statystyczne GUS pt. „Wyniki finansowe instytucji kultury w 2019 roku” oraz „Informacja sygnałna GUS z 14.08.2020 r. – Wpływ pandemii COVID-19 na podmioty działające w obszarze kultury w I kwartale 2020 r.”

Na dzień 23 listopada 2023 r. kwota środków przekazanych beneficjentom przez Instytuty, z uwzględnieniem środków zwróconych z rozliczeń z beneficjentami³¹, wyniosła ogółem 359 984 tys. zł³².

5.2. Realizacja zadań Instytutów w ramach FWK i nadzór nad beneficjentami

Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w latach 2020–2022 co do zasady realizowały prawidłowo zadania związane ze wsparciem finansowym z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca. Dyrektorzy Instytutów sprawowali nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez beneficjentów przekazanych środków, w szczególności poprzez zlecenie kontroli prawidłowości wydatkowania wsparcia. Jednak w sposobie organizacji zadań w zakresie: ogłoszenia o naborze, oceny wniosków, przyznawania ostatecznej wysokości wsparcia finansowego, zawierania umów i ich rozliczania, informowania o udzielonej pomocy publicznej oraz ewidencji przebiegu spraw i ich archiwizacji stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto w przypadku Instytutu Teatralnego stwierdzono, że wszystkie operacje finansowe oraz rozliczenia z beneficjentami były prowadzone poza ewidencją księgową, co było nierzetelne.

5.2.1. Wydatkowanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

**Gospodarowanie
środkami z Funduszu
Przeciwdziałania
COVID-19**

Dyrektorzy Instytutu w dniu 1 grudnia 2020 r. wystąpili do Ministra z zapotrzebowaniem na środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w łącznej wysokości 371 634,2 tys. zł (NIMiT 247 506,3 tys. zł, IT 124 127,9 tys. zł) na wypłatę wsparcia. Instytuty otrzymały ww. środki na wyodrębnione rachunki w dniu 11 grudnia 2020 r. oraz 14 grudnia 2020 r.

Nierozdysponowane przez Instytut Teatralny środki FWK wynosiły 1149,8 tys. zł i zostały zwrócone na rachunek pomocniczy Ministerstwa w dniu 26 maja 2021 r. Nierozdysponowane środki, znajdujące się na dzień 31 grudnia 2020 r. na rachunku bankowym NIMiT w kwocie 5618,0 tys. zł (zwrócone w dniu 5 sierpnia 2021 r.), zostały ujęte jako pozostałe zobowiązania i stanowiły zobowiązanie Instytutu wobec Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

W okresie od 5 stycznia 2021 r. do 1 grudnia 2023 r. Instytut Teatralny przekazał na rachunek pomocniczy Ministerstwa środki wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrane nienależnie przez beneficjentów oraz odsetki od zwracanych kwot i kary umowne w łącznej kwocie 1204,2 tys. zł, z czego kwotę 1 072,3 tys. zł Instytut zwrócił do MKiDN w dniu 27 sierpnia 2021 r. W wyniku przeprowadzonych rozliczeń z beneficjentami, według stanu na dzień 2 listopada 2023 r., NIMiT dokonał zwrotu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rachunek pomocniczy Ministerstwa w łącznej kwocie 3678,7 tys. zł, z czego kwotę 3084,3 tys. zł przekazał w 2021 r.

**Niezachowanie
należytej staranności
w zakresie rzetelnego
dokumentowania
zdarzeń i operacji
gospodarczych**

Wszystkie operacje finansowe w zakresie otrzymanych przez Instytut Teatralny środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, jak również rozliczenia z beneficjentami były prowadzone poza ewidencją księgową, co było nierzetelne.

Stosownie do art. 65 ust. 1–3 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 Instytut nie miał obowiązku opracowania planu finansowego w zakresie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Instytut jako państwowa osoba prawna nie był również zobowiązany do tworzenia planu finansowego dla rachunku, na który przekazano środki FWK, ponieważ dyspozycja art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych

³¹ Na dzień 23 listopada 2023 r. łączna kwota zwrotów środków wynikająca z rozliczeń z Beneficjentami wyniosła 4878,9 tys. zł.

³² Obliczeń dokonano na podstawie wyciągów bankowych z rachunku pomocniczego FWK w Ministerstwie.

z COVID-19 dotyczy państwowych jednostek budżetowych (województwo) i jednostek samorządu terytorialnego (gmina). Na podstawie § 10 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie wsparcia środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 przekazywane były na rachunek bankowy Instytutu w celu wypłaty udzielonego wsparcia finansowego i środki te nie stanowiły przychodu Instytutu.

Wszystkie zdarzenia gospodarcze i operacje bankowe związane ze środkami z Funduszem Przeciwdziałania COVID-19 były ewidencjonowane i realizowane poza ewidencją finansowo-księgową i księgami rachunkowymi. Z przekazanych przez Instytut danych oraz wyciągu bankowego dla konta FWK wynika, że realizacja wypłat, a następnie rozliczenia z beneficjentami były oparte na zawartych umowach, prowadzonej korespondencji, wewnętrznych notatkach oraz arkusza MS Excel, w tym kwestie zwrotów, odsetek i kar umownych.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wskazała, że środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 nie powiększyły przychodów Instytutu, nie zostały również przyznane Instytutowi w ramach zwiększenia budżetu czy przyznania dotacji celowej, a Instytut był jedynie dysponentem środków znajdujących się na rachunku Banku BGK. Potwierdziła, że ewidencja była prowadzona w formacie MS Excel i z tego względu nie wprowadzono pozabilansowego planu kont czy rozliczeń dla każdego beneficjenta w ewidencji księgowej. Dodała również, że proces rozliczania umów prowadzony był w systemie Witkac, w module sprawozdawczości³³. Ze względu na sposób archiwizacji danych z systemu nie można odtworzyć przykładowej ścieżki ewidencjonowania rozliczenia finansowego każdego beneficjenta.

Zdaniem NIK postępowanie Dyrektora Instytutu Teatralnego należy ocenić jako niezachowanie należytej staranności w zakresie rzetelnego dokumentowania zdarzeń i operacji gospodarczych, jakim było otrzymanie na wydzielony rachunek bankowy Instytutu środków pieniężnych w kwocie 124 127,9 tys. zł, ich rozdysponowanie oraz rozliczenie z kontrahentami oraz MKiDN. Instytut powinien jako jednostka sektora finansów publicznych, co najmniej zaksięgować w księgach rachunkowych otrzymanie środków i ich wypłaty na rzecz beneficjentów. Nie było przeszkód formalnych do utworzenia kont syntetycznych i analitycznych oraz konta pozabilansowego, co umożliwiłoby minimalną sprawozdawczość oraz prowadzenie rozrachunków z beneficjentami w zakresie zwrotów, odsetek i kar umownych. Niewątpliwie należy również zwrócić uwagę, że niewłaściwe przeprowadzenie procesu archiwizacji danych z systemu informatycznego innego niż system finansowo-księgowy, może spowodować utratę danych i brak możliwości odtworzenia sposobu załatwienia spraw, w tym rozliczenia środków finansowych. Operacje wykonywane w systemie finansowo-księgowym, spełniającym warunki określone przepisami, dają pewność rzetelności danych i ich bezpieczeństwa.

Nieprawidłowe przekazanie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w dniu 4 stycznia 2021 r. przekazał jednemu beneficjentowi wsparcie w wysokości 12,4 tys. zł, tj. po terminie określonym w § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie wsparcia, zgodnie z którym termin wykorzystania udzielonego wsparcia finansowego nie może być dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Dyrektor NIMiT wskazała m.in., że Instytut nie ma wiedzy ani dokumentów, na podstawie których została wykonana dyspozycja z 4 stycznia 2021 r. Ponadto Instytut nie posiada szczegółowej wiedzy w zakresie wykonanej operacji na rachunku, przypuszczalnie pierwotny przelew został wykonany na niewłaściwy rachunek bankowy, z uwagi na jego błędne wskazanie w umowie. Jednocześnie koordynator FWK w NIMiT wskazał, że nie są mu znane przyczyny, ani nie posiada wiedzy na temat osoby, która podjęła decyzję o wykonaniu wskazanego przelewu po 31 grudnia 2020 r. Była Główna Księgowa NIMiT wskazała, że nie dysponowała stosownym upoważnieniem do dysponowania środkami z FWK i nie dokonywała przelewów.

³³ W module prowadzona była korespondencja z beneficjentami dotycząca prawidłowości wydatkowania wsparcia, wysokości zwrotów, dokonywania korekt sprawozdań.

W NIMiT do 31 grudnia 2020 r. dokonano pięciu przelewów zdublowanych na łączną kwotę 484,4 tys. zł oraz wykonano dwa przelewy omyłkowe na kwotę 121,7 tys. zł. W pierwszych pięciu przypadkach beneficjenci dokonali zwrotu całości omyłkowo otrzymanych środków, zaś w drugim przypadku jeden dokonał zwrotu błędnie wykonanego przelewu w 2020 r., a drugi beneficjent złożył rezygnację, na podstawie której dokonał pełnego zwrotu przekazanych środków FWK.

Nieterminowe przekazanie zbiorczej informacji o kwocie przyznanego wsparcia

Instytuty nie przekazały Ministrowi informacji o kwocie przyznanego wsparcia finansowego w podziale na poszczególne jednostki w terminie określonym w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia, tj. 14 dni od dnia rozpatrzenia wszystkich złożonych w naborze wniosków (co nastąpiło na początku grudnia 2020 r.). Informacja została przekazana Ministrowi dopiero w dniu 29 kwietnia 2021 r. przez NIMiT oraz w dniu 30 kwietnia 2021 r. w przypadku Instytutu Teatralnego, tj. z ponad czteromiesięcznym opóźnieniem.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wyjaśniła, że termin przekazania informacji określony w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia zmodyfikowany został na 30 kwietnia 2021 r. w wyniku nadzwyczajnych okoliczności, jakimi były procedura ponownej weryfikacji wniosków o udzielenie wsparcia oraz instrukcje otrzymane z MKiDN.

NIK zauważa, że modyfikacja terminu przekazania informacji mogła nastąpić tylko poprzez zmianę treści § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Zdaniem NIK, celem przywołanego przepisu i wyznaczonego w nim 14 dniowego terminu przekazania informacji o poziomie wykorzystania było sprawne zarządzanie środkami finansowymi Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Brak zapewnienia właściwej archiwizacji

W Instytutach nie zapewniono prawidłowej ewidencji i przechowywania, przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw dotyczących przyznawania i rozliczania środków wsparcia finansowego udzielonego w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, co było niezgodne z art. 6 ust. 1 ustawy o archiwach, Instrukcją kancelaryjną Instytutów, § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia oraz § 7, 8 i 10 regulaminu wsparcia w zakresie zapewnienia odpowiedniej ewidencji i przechowywania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw dotyczących przyznania i rozliczenia środków wsparcia finansowego udzielonego w ramach Funduszu Wsparcia Kultury i zgodnego z przepisami ich zarchiwizowania.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o archiwach, państwowe jednostki organizacyjne obowiązane są zapewnić odpowiednią ewidencję, przechowywanie oraz ochronę przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą powstającej w nich dokumentacji, w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw oraz nadsyłanej i składanej do nich dokumentacji. Szereg dokumentów powinno zostać wytworzonych i odpowiednio zabezpieczonych i zarchiwizowanych w zakresie spraw dotyczących FWK np. zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia ws. wsparcia informacja o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego powinna zostać przekazana przez beneficjentów do Instytutu za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP). Z kolei regulamin wsparcia stanowi, że w procesie rozpatrywania wniosków będzie wytwarzanych szereg dokumentów istotnych z punktu widzenia przyznawania i rozliczania środków z FWK, jak na przykład informacja dla wnioskodawców o przyznaniu lub nieprzyznaniu wsparcia i jego wysokości, dokumentacja oceny merytorycznej wniosku dokonana przez ekspertów czy informacja dla beneficjentów o zatwierdzeniu rozliczenia.

Zgodnie z § 2 Instrukcji kancelaryjnej obu Instytutów przy użytkowaniu systemów teleinformatycznych dedykowanych do realizacji określonych wyspecjalizowanych usług oraz spraw, do dokumentacji o charakterze pomocniczym, napływającej i powstającej w związku z użytkowaniem tych systemów stosuje się przepisy Instrukcji kancelaryjnej Instytutu, o ile w przepisach dotyczących obsługi tych systemów i prowadzenia czynności w tych systemach nie wskazano innego sposobu prowadzenia czynności kancelaryjnych. Mając na uwadze zapisy instrukcji kancelaryjnej wykorzystanie

narzędzi informatycznych jest możliwe pod warunkiem zapewnienia ochrony przed utratą rejestrów, ewidencji oraz spisów spraw, przez codzienne wykonywanie kopii zabezpieczających na informatycznym nośniku danych, inny niż ten, na którym są zapisywane bieżące dane.

W trakcie prowadzonej kontroli zidentyfikowano kilka rodzajów dokumentów, informacji i danych, w szczególności tych, które były wytwarzane i przetwarzane w systemie Witkac, które zostały utracone lub nieprawidłowo zachowane, tj.:

- potwierdzenie daty złożenia wniosku przez wnioskodawcę,
- pierwsze i kolejne (poprawiane) wersje wniosków i informacje lub korespondencja o dokonanych korektach (kiedy, przez kogo, co zmieniono),
- karty ocen ekspertów dla każdego wniosku i oceny wystawione przez każdego eksperta,
- listy rankingowe wygenerowane z systemu przez przewodniczącego podzespołu,
- dokumentacja prac Komisji,
- informacje o pozytywnej lub negatywnej decyzji dotyczącej wniosku oraz wysokości przyznanego wsparcia,
- data wpływu umowy o wsparcie podpisanej przez beneficjentów,
- pierwotne wersje informacji o sposobie wykorzystania przyznanego wsparcia (rozliczenia) i dacie ich wpływu do Instytutu,
- korespondencja w sprawie korekt i zmian w rozliczeniach,
- informacja o zatwierdzeniu rozliczenia i momencie jej przekazania do beneficjentów.

Sposób przeprowadzenia archiwizacji danych z systemu Witkac po zakończeniu umowy nie został precyzyjnie określony w ramach umowy trójstronnej pomiędzy przedsiębiorcą (Witkac sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku) a Instytutem Teatralnym oraz Narodowym Instytutem Muzyki i Tańca. Z wyjaśnień Dyrektora Instytutu Teatralnego wynika, że eksport danych nie był dokumentowany np. protokołem lub notatką. Koordynator FWK w IT wskazała, że osoby odpowiedzialne za archiwizację dokumentacji w zespole przeszły odpowiednie szkolenie, natomiast kwestia archiwizacji danych z systemu Witkac zgodnie z ustaleniami przejęła oddelegowana do kontaktu z programistami Wykonawcy pracownica NIMiT. Dane zostały zgrane na dysk zewnętrzny za pośrednictwem NIMiT. Była Dyrektorka NIMiT wyjaśniła, że jednym z jej zadań było powołanie kompetentnego zespołu merytorycznego do obsługi projektu. Osoby z tego zespołu były zaangażowane w techniczne aspekty relacji z dostawcą systemu Witkac. Ponadto wyjaśniła, że według jej wiedzy istotne dane z systemu Witkac zostały zarchiwizowane.

Członek zarządu firmy Witkac sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku wyjaśnił, że dane dotyczące oceny dokonywanej w systemie wymagały wykonania określonych czynności przez użytkownika systemu tj. wygenerowania kart oceny formalnej lub merytorycznej. Ponadto wskazał, że w przypadku wniosków system, przy eksporcie danych umożliwiał zachowanie daty wpływu oraz wprowadzenia zmian w kolejnych wersjach tego typu dokumentów. Jednocześnie poinformował, że dane te zostały zarchiwizowane i przekazane Instytutowi.

Zdaniem NIK państwowe instytucje kultury zobowiązane były do szczególnej dbałości o zachowanie informacji, dokumentacji i danych umożliwiających odtworzenie sposobu załatwienia każdej sprawy w zakresie przyznania wsparcia finansowego z FWK. Odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie całego procesu obiegu informacji i dokumentacji spoczywała na Dyrektorku Instytutu na poziomie całej organizacji, a w zakresie Funduszu Wsparcia Kultury na Koordynatorze FWK odpowiedzialnym za funkcjonowanie komórki organizacyjnej.

5.2.2. Ogłoszenie naboru wniosków i informowanie o udzielonym wsparciu

**Ogłoszenie
o naborze wniosków**

Ogłoszenie o naborze wniosków o udzielenie wsparcia finansowego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostało opublikowane w dniu 8 października 2020 r. na stronach Biuletynu Informacji Publicznej obu Instytutów. Wyznaczona do dnia 21 października 2020 r. data końcowa składania wniosków pozwalała na zachowanie 14-dniowego terminu od momentu publikacji, co było zgodne z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Ogłoszenie o naborze zawierało informacje wskazane w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Załącznikami do ogłoszenia był regulamin wsparcia, oświadczenie o bezstronności, wzór umowy o wsparcie oraz kryteria oceny.

W ogłoszeniu umieszczono również informacje o planowanym podziale środków FWK do wysokości 400 mln zł na poszczególne grupy beneficjentów tj.: samorządowe instytucje artystyczne – 200 mln zł (50 %); organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca – 150 mln zł (37,5 %) i przedsiębiorcy świadczący usługi wspomagające działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca poprzez organizację zaplecza technicznego – 50 mln zł (12,5 %).

**Brak zgodności
części ogłoszenia
o naborze wniosków
z regulacjami**

W części IV opublikowanego ogłoszenia pn. „Podmioty uprawnione do złożenia wniosku oraz dziedziny, w których można ubiegać się o wsparcie finansowe” umieszczono sformułowanie wprowadzające ograniczenie uprawnienia do składania wniosku do podmiotów, które uzyskują przychody z wydarzeń artystycznych albo usług wspomagających działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca poprzez organizację zaplecza technicznego. Było to niezgodne z zapisami rozporządzenia w sprawie wsparcia, w którym w § 2 ust. 1 pkt 1–3 uprawnionymi do składania wniosków były samorządowe instytucje artystyczne, organizacje pozarządowe prowadzące działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego. Rozporządzenie w sprawie wsparcia nie wskazuje na źródła przychodu ww. podmiotów czy numery Polskiej Klasyfikacji Działalności uprawniające do złożenia wniosku.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wskazała, że informacje dotyczące podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku oraz dziedziny, w których można ubiegać się o wsparcie, uzupełniane były normami wynikającymi m.in. z rozporządzenia w sprawie wsparcia, co zostało wskazane w części II ogłoszenia o naborze. Dlatego użyte sformułowanie nie mogło odnosić się wprost do wszystkich potencjalnych wnioskodawców, którzy zainteresowani byli uzyskaniem wsparcia.

Koordynator FWK w Instytucie Teatralnym wyjaśniła, że nad prawidłowością zapisów prawnych czuwał radca prawny Instytutu, a dokumenty niezbędne do uruchomienia programu powstawały w bardzo dużym tempie. Identyfikowała ryzyko pojawienia się pomyłek lub błędów wynikających z tak szybkiego tempa realizacji programu, jednak dla MKiDN tempo uruchomienia wsparcia było priorytetem.

Ponadto treść wzoru umowy opublikowanego w ogłoszeniu nie była zgodna ze wzorem stanowiącym załącznik do regulaminu wsparcia, nadanym przez Instytuty i zatwierdzonym przez Ministra. Wzór umowy umieszczony w ogłoszeniu różnił się od zatwierdzonego wzoru m.in. w brzmieniu § 5 ust. 2, w którym wysokość kary umownej z „10 %” zmieniona została na „1 %” za każdy przypadek naruszenia oraz brzmieniu § 7 ust. 4, w którym wysokość kary umownej z „10 %” została zmieniona na „0,5 %”, a frazę „za każdy przypadek naruszenia” zamieniono na wyrażenie „za każdy dzień opóźnienia”.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wyjaśniła, że zmiany we wzorze umowy wynikały z autokorekty, która została dokonana w wyniku końcowej analizy projektów umów.

NIK wskazuje na nierzetelne prowadzenie procesu naboru wniosków o wsparcie. Umieszczone w BIP Instytutów ogłoszenie oraz załączone do niego dokumenty stanowiły kluczowe źródło informacji dla podmiotów życia

gospodarczego prowadzących działalność kulturalną lub gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki i tańca, które miały wówczas podjąć decyzję o skorzystaniu ze wsparcia. Przygotowana i opublikowana informacja umieszczona przez podmiot publiczny w oficjalnym publikatorze powinna być rzetelna.

Wyniki naboru nie zostały opublikowane w BIP

Informacja o wyniku naboru wniosków nie została opublikowana w BIP Instytutów. Dyrektor Instytutu Teatralnego wyjaśniła, że nieopublikowanie wyników naboru w BIP IT wynikało z braku odpowiednich przepisów w zakresie FWK określających jednoznacznie, który podmiot był do publikacji zobowiązany i dlatego uznała, że publikacja listy przez MKiDN w pełni realizuje transparentność wydatkowania środków w ramach FWK.

Udzielanie informacji publicznej

Do Instytutu Teatralnego wpłynęło ogółem siedem wniosków o udzielenie informacji publicznej w zakresie przeprowadzonego naboru wniosków o udzielenie wsparcia finansowego z FWK, spośród których w sześciu przypadkach wydano decyzję o odmowie udzielenia informacji publicznej, natomiast w jednym przypadku udostępniono wnioskowaną informację. W związku z odmową udostępnienia informacji publicznej wobec Instytutu Teatralnego zostały wszczęte trzy sprawy, z których dwie zakończyły się wyrokami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie uchylającymi decyzje Dyrektora Instytutu o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Jedna sprawa przed tym samym sądem, została umorzona ze względu na udostępnienie żądanej informacji przez stronę postępowania. Skutkiem wyroków sądu było poniesienie przez Instytut kosztów sądowych w kwocie 400 zł.

W przypadku NIMiT odnotowano dwie skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego dotyczące odmowy udostępnienia informacji publicznej w zakresie przeprowadzonego naboru wniosków o udzielenie wsparcia finansowego z FWK. Jedna z tych skarg została przez NIMiT uznana za uzasadnioną. W drugim przypadku NIMiT wniósł do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę kasacyjną.

Przekazanie informacji o udzieleniu pomocy publicznej było nieprawidłowe

Stosownie do § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań podmiot udzielający pomocy zobowiązany był do sporządzenia i przekazania sprawozdania o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy. Ponadto zgodnie z § 8a ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań w przypadku zmiany wartości pomocy brutto wykazanej w sprawozdaniu podmiot udzielający pomocy zobowiązany był przekazać zaktualizowane sprawozdanie, w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie.

Pracownicy Instytutów wprowadzali informacje o udzielonej pomocy publicznej z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 do aplikacji SHRIMP, jednak informacje wprowadzono z 3-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Ponadto informacja nie była aktualizowana przez Instytuty pomimo zmian w przyznanych kwotach wsparcia.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wskazała, że zadanie umieszczenia sprawozdań o udzielonej pomocy w aplikacji SHRIMP zostało powierzone w drodze wymiany korespondencji mailowej pomiędzy UOKiK, MKiDN oraz Instytutem Teatralnym w okresie od 10 do 11 lutego 2021 r. Pracownicy Instytutu otrzymali uprawnienia dostępu do aplikacji celem wprowadzenia danych. Następnie od 3 marca 2021 r., po uzyskaniu odpowiedniego numeru identyfikacyjnego dla tego środka pomocy, mogli wprowadzać dane do SHRIMP, jednak do końca marca trwała wymiana korespondencji pomiędzy Instytutem, NIMiT, UOKiK i MKiDN, a proces ustalania danych do wprowadzenia był czasochłonny. Komplet danych został wprowadzony przez pracownika Instytutu do dnia 10 maja 2021 r. i aktualizowany w przypadku dokonywania zwrotów przez beneficjentów do tego dnia. Dyrektor Instytutu poinformowała, że po tej dacie nie było uzgodnień z Ministerstwem dotyczących uzupełniania systemu SHRIMP.

Dyrektor NIMiT wyjaśniła, że dane do systemu SHRIMP zostały wprowadzone w lutym 2021 r., a wniosek o dostęp do systemu składany był przez byłą Główną Księgową Instytutu i nie jest możliwe odtworzenie daty złożenia wniosku oraz daty uzyskania dostępu do systemu.

Zdaniem NIK Instytut nie dołożył należytych starań, aby wprowadzenie danych następowało z zachowaniem siedmiodniowego terminu od dnia uzyskania uprawnienia dostępu do aplikacji. Ponadto NIK zauważa, że dane te nie były systematycznie aktualizowane.

5.2.3. Realizacja zadań Zespołu ekspertów

Powołano Zespoły ekspertów do oceny wniosków

Ocena wniosków, zgodnie z § 7 regulaminu wsparcia przebiegała w dwóch etapach: etap pierwszy obejmował ocenę formalną dokonywaną przez pracowników Instytutu, natomiast w etapie drugim realizowano ocenę merytoryczną dokonywaną przez Zespół ekspertów, Komisję oraz Dyrektora Instytutu. Ocenie merytorycznej poddawano wnioski o wsparcie, w których nie stwierdzono wad formalnych.

Dyrektorzy Instytutów powołali Zespoły eksperckie w celu oceny merytorycznej wniosków, co było zgodne z § 7 ust. 5 regulaminu wsparcia. Do współpracy eksperckiej nabór prowadzono poprzez kierowanie indywidualnych zaproszeń. Wszyscy eksperci powołani do Zespołu eksperckiego złożyli oświadczenie o bezstronności. Wnioski były przydzielane poszczególnym ekspertom losowo poprzez system Witkac. W przypadku siedmiu ekspertów zgłaszających potencjalny konflikt interesów zastosowano wyłączenie z dokonywania oceny konkretnych wniosków.

Eksperci zostali podzieleni na 13 trzyosobowych podzespołów. Ich zadaniem było dokonanie oceny wniosków na podstawie kryteriów i skali punktowej. W trakcie oceny eksperci mieli dostęp do systemu Witkac, w którym udostępniono im wniosek wraz z załącznikami. Ocena była dokonywana w tym systemie. Uzgadnianie ostatecznej oceny polegało na uśrednieniu wartości przyznanych przez ekspertów w podzespołe w zakresie dwóch kryteriów tj. „Prawidłowość przeznaczenia kwoty wsparcia finansowego” (0–20 pkt) oraz „Wpływ wsparcia finansowego na lokalną społeczność” (0–10 pkt). Pozostałe 70 punktów z możliwych 100 do uzyskania, wynikało z przyjętych w kryteriach wyliczeń i danych podawanych przez wnioskodawców w formularzu wniosku.

Brak wyznaczenia przewodniczących podzespołów oraz sporządzenia list rankingowych

Instytut Teatralny nie przekazał kontroli sporządzonych list rankingowych przez przewodniczących podzespołów. Natomiast w NIMiT nie wyznaczono przewodniczących podzespołów oraz nie sporządzono list rankingowych. Zgodnie z § 7 ust. 9 regulaminu wsparcia Dyrektor Instytutu powinien wybrać przewodniczącego podzespołu. Według § 7 ust. 11 regulaminu wsparcia w oparciu o średnie oceny wniosków wyznaczony przez Dyrektora przewodniczący podzespołu powinien sporządzać listy rankingowe dla poszczególnych grup wnioskodawców, które następnie powinien przekazać Komisji.

Według wyjaśnień Dyrektor NIMiT ocena wniosków miała charakter indywidualnej pracy eksperta oceniającego aplikację poprzez system informatyczny. Nie wybierano więc przewodniczącego zespołu, dlatego też w Instytucie nie znajduje się dokumentacja z takich powołań. Natomiast sporządzanie list rankingowych nie było konieczne, ponieważ brak było beneficjentów ocenionych pozytywnie, którzy nie otrzymaliby wsparcia z uwagi na niedostateczną ilość środków pomocowych; tworzenie list rankingowych stanowiło naturalny mechanizm działania na wypadek sytuacji, w której ilość środków pomocowych nie pozwalałaby na uwzględnienie na liście beneficjentów wszystkich, pozytywnie ocenionych wnioskodawców.

NIK nie podzieliła powyższych wyjaśnień. Powołanie przewodniczących podzespołów miało na celu wyznaczenie osób odpowiedzialnych m. in. za przekazanie list rankingowych. Biorąc pod uwagę, że na dalszych etapach oceny w sposób niejasny została zmieniona wysokość wsparcia dla beneficjentów, listy rankingowe mogły

stanowiąc jeden z elementów umożliwiających rzetelną ocenę wysokości przyznanego wsparcia dla poszczególnych beneficjentów. W ocenie NIK nieprzestrzeżenie zapisów regulaminu wsparcia było działaniem nierzetelnym.

5.2.4. Wybór wniosków i zawieranie umów

Nabór wniosków prowadzono za pośrednictwem systemu informatycznego

Wnioski były zbierane za pośrednictwem systemu informatycznego znajdującego się pod adresem fwk.witkac.pl dostarczanego przez firmę Witkac sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku w ramach zawartej umowy trójstronnej pomiędzy przedsiębiorcą a Instytutem Teatralnym oraz Narodowym Instytutem Muzyki i Tańca. Wniosek o udzielenie wsparcia nie stanowił załącznika do regulaminu wsparcia i został skonstruowany w oparciu o przepisy rozporządzenia w sprawie wsparcia (§ 7 ust. 1–3) w systemie Witkac na podstawie uzgodnień pomiędzy stronami umowy.

Zgodnie z informacją publikowaną na stronie internetowej Instytutu Teatralnego nabór wniosków w ramach FWK zakończył się 21 października 2020 r. – wpłynęło 2246 wniosków, tj. 589 do IT oraz 1657 do IMiT³⁴. Przedstawiona w trakcie kontroli NIK dokumentacja nie pozwala na jednoznaczne potwierdzenie liczby złożonych wniosków oraz terminów ich wpływu.

Kryteria oceny wniosków zostały określone w regulaminie wsparcia

Kryteria oceny wniosku o wsparcie, stanowiące załącznik do regulaminu wsparcia zostały oparte o trzy grupy potencjalnych wnioskodawców tj. samorządowe instytucje artystyczne, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców. Wniosek o wsparcie w każdej grupie mógł maksymalnie uzyskać 100 pkt., wspólne dla wszystkich grup były dwa kryteria, które jako jedyne podlegały ocenie ekspertów i możliwe było w ich ramach uzyskanie maksymalnie 30 pkt: 0–20 pkt. za „Prawidłowość przeznaczenia kwoty wsparcia finansowego”³⁵ oraz 0–10 pkt. za „Wpływ wsparcia finansowego na lokalną społeczność”³⁶. Pozostałe 70 pkt wynikało z automatycznych wyliczeń dokonanych na podstawie danych we wniosku oraz przyporządkowanej punktacji w zależności od osiągniętego wyniku. Część kryteriów oraz punktacji była wspólna, a część specyficzna dla danej grupy. Przykładowo dla wszystkich grup wspólnym kryterium był „Spadek przychodów”, ale różna była wysokość progów punktowych i liczba punktów za przekroczenie określonego spadku procentowego przychodów – podobnie w kryterium „Liczba zatrudnionych”. Specyficznym kryterium w grupie samorządowych instytucji artystycznych była „Struktura źródeł finansowania działalności”, zaś w grupie przedsiębiorców takimi kryteriami były: „Zadłużenie przedsiębiorcy z tytułu kredytów i pożyczek” oraz „Udział przychodów”.

Decyzje o przyznanej kwocie wsparcia podjęto po przeprowadzeniu ponownej weryfikacji wniosków

Na opublikowanej w dniu 13 listopada 2020 r. na stronie internetowej MKiDN informacji o przyznanej kwocie wsparcia z FWK wskazano podmioty, których wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie przez Zespoły eksperckie i otrzymały rekomendację Komisji. Na ww. liście nie zostały ujęte spółki cywilne, które zostały pozytywnie ocenione przez Zespół ekspertów, jednak przyznanie im kwot wsparcia uzależniono od wyjaśnienia wątpliwości prawnych. Ze zbiorczych list ocen przekazanych przez Instytut Teatralny wynika, że kwota wnioskowana w większości przypadków była taka sama jak kwota opublikowana na liście MKiDN – zmniejszenia dotyczyły podmiotów, które wnioskowały o kwotę wsparcia wyższą niż ustalone kwoty maksymalne dla poszczególnych grup wnioskodawców: samorządowe instytucje artystyczne – 4000 tys. zł., organizacje pozarządowe – 1800 tys. zł., przedsiębiorcy (bez scenotechniki) – 2000 tys. zł, scenotechnika – 625 tys. zł.

³⁴ Dane opublikowane przez IT: <https://www.instytut-teatralny.pl/2020/10/26/ponad-2000-podmiotow-aplikuje-o-wsparcie-funduszu-wsparcia-kultury> [dostęp z dnia 10.11.2023 r.].

³⁵ W ramach kryterium ocenie podlegało planowane przeznaczenie środków, ze wskazaniem rodzaju wydatków oraz kwot wydatków (ocena zgodności wsparcia finansowego udziela się na koszty kwalifikowalne, o których mowa w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.). Weryfikacja kryterium na podstawie informacji opisowych podanych we wniosku.

³⁶ W ramach kryterium ocenie podlegał wpływ otrzymanego wsparcia finansowego na lokalną społeczność. Weryfikacja kryterium na podstawie informacji opisowych podanych we wniosku.

Na polecenie Ministra, Dyrektorzy Instytutów dokonali ponownej weryfikacji kwot udzielonego wsparcia. Nie dokonywano ponownej oceny wniosków przez ekspertów. Końcowe kwoty wsparcia były w większości niższe od opublikowanych na stronie internetowej MKiDN. Kwota końcowa, ustalona po ponownej weryfikacji listy, była skorelowana w większym stopniu z uzyskanymi punktami³⁷. Przykładowo obniżenie kwot dla wniosków, które uzyskały do 60 pkt wyniosło w większości wypadków (111 na 112) od 43 % do 20 % kwoty opublikowanej na liście MKiDN, natomiast w grupie wniosków, które uzyskały powyżej 90 pkt (117 wniosków) zmniejszenie kwoty końcowej w stosunku do opublikowanej wyniosło od 34 % do 0 %, przy czym obniżenie w granicach od 34 % do 10 % dotyczyło 18 przypadków, natomiast od 9 % do 1 % obniżono wsparcie 91 podmiotom. Kwoty ośmiu wniosków pozostały bez zmian. Wysokość wsparcia dla wniosków, które uzyskały maksymalną liczbę 100 pkt (9 przypadków, w tym 8 samorządowych instytucji artystycznych) została obniżona wyłącznie w pięciu przypadkach odpowiednio o 30 %, 22 %, 16 %, 10 % i 4 %. Oceny wyliczone w ramach ustalonych kryteriów były różne dla poszczególnych grup wnioskodawców.

Ostateczna decyzja dotycząca przyznania wsparcia finansowego podejmowana była przez Dyrektorów Instytutów, co było zgodne z § 7 ust. 13 regulaminu wsparcia. Na podstawie decyzji Dyrektorów Instytutów, wsparcie przyznano również spółkom cywilnym, których wnioski zostały ocenione pozytywnie.

Po ponownej weryfikacji wniosków i ostatecznej decyzji o przyznaniu wsparcia pracownicy Instytutu wprowadzali do systemu Witkac w pozycji dotyczącej wnioskowanego wsparcia kwotę ustaloną przez Dyrektora Instytutu. Umożliwiło to odblokowanie wniosku i dokonanie przez wnioskodawców zmian w podziale kosztów kwalifikowanych przed wygenerowaniem umowy. NIK zwraca uwagę, że spowodowane to było tym, że w systemie Witkac nie było pozycji umożliwiającej wpisanie kwoty faktycznie udzielonego wsparcia. Przyjęcie powyższego rozwiązania ograniczyło przejrzystość czynności wykonywanych w systemie informatycznym.

Zasadnie przyjmowano i oceniano wnioski

Niezapewnienie odpowiedniej archiwizacji dokumentacji oraz danych przetwarzanych w systemach informatycznych, uniemożliwiło pełną weryfikację przebiegu procesu oceny wniosków. Zestaw zarchiwizowanych danych związanych z zamknięciem systemu Witkac, nie zawiera kopii kart ocen, protokołów ani pośrednich list rankingowych. Na podstawie próby obejmującej dokumentację dotyczącą 61 wniosków o udzielenie wsparcia ocenionych przez Instytuty pozytywnie stwierdzono, że:

- wnioski o wsparcie dla wszystkich grup wnioskodawców spełniały wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie wsparcia;
- do wniosków dołączano umowę lub inny dokument potwierdzający wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku oraz wysokość wsparcia finansowego otrzymanego przez jednostkę w ramach pomocy publicznej w okresie roku przed dniem złożenia wniosku;
- kwota udzielonego wsparcia wykazana we wniosku stanowiącym załącznik do umowy o wsparcie nie przekraczała maksymalnej wysokości wsparcia z FWK dla podmiotu w danej grupie ustalonego w rekomendacji Komisji.

Instytuty rozpatrzyły negatywnie łącznie 112 (NIMiT 78, IT 34) wniosków. W wyniku badania pięciu wybranych losowo wniosków rozpatrzonych przez Instytut Teatralny negatywnie stwierdzono, że w przypadku dwóch podmiotów wniosek o udzielenie wsparcia złożono po terminie, jeden podmiot prowadził działalność poza dziedzinami wskazanymi w rozporządzeniu w sprawie wsparcia, natomiast w dwóch przypadkach nie ujawniono prawidłowo otrzymanej pomocy publicznej. Z powodu braku archiwizacji danych, nie było możliwe dokonanie weryfikacji wniosków rozpatrzonych negatywnie przez NIMiT.

³⁷ Analiza przeprowadzona w Instytucie Teatralnym.

**Część umów
opatrzone
faksymile podpisu
Dyrektor Instytutu**

Spośród 30 umów o wsparcie objętych badaniem w Instytucie Teatralnym, 19 zostało opatrzonych faksymile podpisu Dyrektora Instytutu, pięć podpisano odręcznie, natomiast sześć podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Stosownie do art. 78 § 1 Kodeksu cywilnego do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Faksymile nie jest podpisem, lecz formą zastępczą podpisu i jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 kwietnia 2008 r., sygn. IV CZ 23/08, może zastąpić podpis na dokumencie tylko wtedy, gdy przepis szczególny tak stanowi. W tym przypadku nie ma przepisów szczególnych, które pozwalały odstąpić od wymogu złożenia własnoręcznego podpisu.

Dyrektor Instytutu Teatralnego wskazała, że przepisy w oparciu, o które Instytut udzielał wsparcia nie określały formy prawnej zawieranych umów, a użycie faksymile wynikało z konieczności złożenia podpisu pod wieloma dokumentami oraz dynamiki prac nad FWK oraz koniecznością szybkiego przekazania środków.

Zapewnienie uregulowanej przepisami prawa formy zawierania umowy należy do kanonu zachowania należytej staranności przez podmioty publiczne, które są jednostkami sektora finansów publicznych i dysponują środkami publicznymi. Unikanie jakichkolwiek wątpliwości, co do okoliczności zawarcia umowy, jest podstawowym obowiązkiem każdego zarządzającego finansami publicznymi. Zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi to jeden z celów kontroli zarządczej wskazany w art. 68 ust. 2 ustawie o finansach publicznych. Biorąc pod uwagę argument dotyczący bardzo trudnej sytuacji związanej z epidemią COVID-19 oraz presję czasu przy zawieraniu umów z beneficjentami, Dyrektor Instytutu mogła w szerszym zakresie korzystać z kwalifikowanego podpisu elektronicznego, pod warunkiem właściwej archiwizacji tak wytworzonej dokumentacji, a nie stosować faksymile, które podpisem nie jest.

5.2.5. Rozliczanie wsparcia finansowego

**Instytuty dokonywały
rozliczenia umów
z beneficjentami**

Na podstawie § 11 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie wsparcia, umowa o wsparcie zawarta pomiędzy Instytutem a beneficjentem zawierała uprawnienia w zakresie kontroli należytego wykonania umowy.

Instytuty dokonywały bieżących analiz sprawozdań z realizacji wsparcia finansowego przez beneficjentów w systemie Witkac, a w przypadkach niejasności żądały wyjaśnień i uzupełnień. Najczęstsze braki dotyczyły niezgodności nazw kategorii wydatków z kategoriami wydatków we wniosku oraz sprawozdaniu w systemie, niezgodności kwot w sprawozdaniu w systemie i w rozliczeniu szczegółowym. Dyrektor Instytutu Teatralnego poinformowała, że w części merytorycznej sprawdzane były informacje dotyczące liczby osób zatrudnionych u beneficjenta na podstawie umowy o pracę (stan na dzień 31 grudnia 2020 r.), liczby i przedmiotu umów cywilnoprawnych zawartych z wykorzystaniem środków z udzielonego wsparcia finansowego od dnia złożenia wniosku do dnia 31 grudnia 2020 r., liczby zrealizowanych nowych wydarzeń artystycznych z wykorzystaniem środków z udzielonego wsparcia finansowego w odniesieniu do których jednostka realizowała usługi wspomagające działalność kulturalną w dziedzinie teatru zrealizowanych do dnia 31 grudnia 2020 r. W części finansowej analizowano zgodność wydatkowania środków z kosztorysem zawartym w umowie (beneficjent był zobowiązany do wypełnienia tabeli Szczegółowy wykaz wydatków poniesionych ze środków Funduszu Wsparcia Kultury, która stanowiła spis wszystkich kwalifikowanych dokumentów księgowych).

W latach 2021–2022 Instytuty dokonały rozliczenia 2102 umów na łączną kwotę 357 844,1 tys. zł, z czego: na kwotę 88 231 tys. zł umowy z samorządowymi instytucjami kultury; na kwotę 31 854,1 tys. zł umowy z organizacjami pozarządowymi; na kwotę 237 844,1 tys. zł umowy z przedsiębiorcami, w tym

scenotechnika na kwotę 164 065,3 tys. zł. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych (1 grudnia 2023 r.) Narodowy Instytut Muzyki i Tańca nie dokonał rozliczenia ośmiu umów na łączną kwotę 2306,8 tys. zł.

Na podstawie próby obejmującej 45 beneficjentów, którzy złożyli informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego³⁸, stwierdzono, że:

- informacje zawierały elementy określone w § 12 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia;
- informacje zawierały załącznik pn. zestawienie wydatków, w którym beneficjenci uwidaczniali zestawienie wydatków w poszczególnych kategoriach wydatków kwalifikowanych ujętych w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014;
- różnice pomiędzy kategoriami wydatków wykazanych w umowie o wsparcie i rozliczeniu nie przekraczały 25 %, co było zgodne z warunkami umowy o wsparcie.

W badanej próbie beneficjenci zwrócili łącznie 591,9 tys. zł (rozliczenia z NIMiT 243 tys. zł, rozliczenia z IT 348,9 tys. zł). Niezapewnienie odpowiedniej archiwizacji dokumentacji oraz danych przetwarzanych w systemach informatycznych, uniemożliwiło pełną weryfikację przebiegu procesu rozliczenia udzielonego wsparcia.

Nie podejmowano działań w celu wyegzekwowania należnych odsetek

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca w latach 2021–2022 zawarł 16 porozumień z beneficjentami FWK, których przedmiotem była spłata należności wynikających z rozliczenia FWK w systemie ratalnym, na łączną wartość 809,9 tys. zł. Porozumienia wskazywały, że beneficjent jest zobowiązany do zwrotu na rzecz Instytutu określonej kwoty należności z tytułu wydatkowania wsparcia niezgodnie z umową. Instytut w zawartych porozumieniach wyrażał zgodę na spłatę należności w ratach nie uwzględniając należnych Instytutowi odsetek na dzień zawarcia porozumienia. Zdaniem NIK brak określenia sposobu naliczania odsetek w treści porozumień stanowiło działanie nierzetelne.

Wystąpiły przypadki rozliczenia wydatków niezgodnych z umową wsparcia

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca zatwierdził informację o wykorzystaniu udzielonego wsparcia, pomimo iż beneficjent wykazał wydatek, który był niezgodny z przeznaczeniem środków pochodzących z FWK, określonych w umowie i nie wpisywał się w katalog kosztów wymienionych w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Wydatek ten w wysokości 12 780 zł stanowił 2,3 % otrzymanej i wykorzystanej przez beneficjenta pomocy.

Dyrektor NIMiT wyjaśniła, że beneficjent był kontrolowany przez Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej. W wyniku przeprowadzonego audytu nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie wydatkowania środków z FWK, w związku z czym po stronie NIMiT nie zaistniały przesłanki do pogłębionej analizy rozliczenia i kwestionowania poszczególnych kosztów.

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca zatwierdził również rozliczenie umowy, pomimo że beneficjent rozliczył wydatek w wysokości 333 tys. zł związany z organizacją festiwalu, który nie odbył się w zakładanej w umowie formule. Zmieniono m.in. jego nazwę i lokalizację. Zmian tych beneficjent dokonał przed 24 marca 2021 r., ponieważ wówczas rozpoczęła się sprzedaż biletów na to wydarzenie. Natomiast data zatwierdzenia rozliczenia umowy to 30 marca 2021 r.

Dyrektor NIMiT wyjaśniła, że beneficjent zostanie objęty pełną kontrolą wydatkowanych środków z FWK, a decyzje w sprawie ewentualnych dalszych działań zostaną podjęte w oparciu o wyniki tej kontroli.

Odstąpiono od stosowania elektronicznej skrzynki podawczej do przekazywania rozliczeń

Postanowienia regulaminu wsparcia (§ 10 ust. 4) oraz zatwierdzonej umowy o wsparcie (§ 6 ust. 1) były niezgodne z przepisami rozporządzenia w sprawie wsparcia w zakresie sposobu przekazywania informacji o sposobie wykorzystania przyznanego wsparcia przez beneficjentów. W ww. dokumentach Instytuty zobowiązały beneficjentów do przekazywania tej informacji za pośrednictwem systemu Witkac, pomimo iż zgodne z § 12 ust. 1

³⁸ Dalej: informacja lub rozliczenie lub sprawozdanie.

rozporządzenia w sprawie wsparcia beneficjenci byli zobowiązani do przekazania ww. informacji za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej Instytutu.

W ramach systemu informatycznego Witkac funkcjonował m.in. moduł umożliwiający przesyłanie informacji wewnątrz platformy oraz za pomocą poczty elektronicznej. Jednak ww. system nie spełniał definicji elektronicznej skrzynki podawczej określonej w art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne³⁹, nie jest to bowiem dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej, lecz system o charakterze komercyjnym. Konsekwencją odstąpienia od zastosowania elektronicznej skrzynki podawczej była utrata zarówno przez Instytut, jak i beneficjentów możliwości udokumentowania złożenia rozliczenia w terminie w związku z nieprawidłowościami, które wystąpiły przy archiwizacji danych z systemu Witkac.

Dyrektor Instytutu Teatralnego potwierdziła, że Instytut posiada elektroniczną skrzynkę podawczą zlokalizowaną na platformie ePUAP⁴⁰ jednak, jak wyjaśniła, obsługa wniosków przez system Witkac było najdogodniejszą formą dostarczania dokumentów oraz komunikacji dla wszystkich beneficjentów, nie tylko tych, którzy posiadali Profil Zaufany⁴¹.

Odstąpienie od wymogu stawianego przepisami powszechnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie wsparcia było niezgodne z prawem. Naruszenie przepisów nie zostało zauważone również przez Ministerstwo na etapie zatwierdzania przygotowanego przez Instytut regulaminu wsparcia oraz wzoru umowy. NIK wzięła pod uwagę okoliczności występujące w czasie epidemii COVID-19 i trudności związane z komunikacją, dlatego nie neguje korzystania w zakresie obsługi procesu wnioskowania i rozliczania wsparcia udzielonego w ramach FWK z możliwości, jakie oferuje m.in. system firmy Witkac sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku. Jednak biorąc pod uwagę opisaną powyżej nieprawidłowość w zakresie niezapewnienia archiwizacji całego katalogu dokumentów i informacji z systemu Witkac, korzystanie z elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) gwarantowało zachowanie danych, takich jak potwierdzenie terminu przekazania rozliczenia, na podstawie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

5.2.6. Kontrola beneficjentów

Zlecano kontrole beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania przez nich środków z FWK

Instytuty w maju 2021 r. zawarły z Polskim Instytutem Kontroli Wewnętrznej sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: PIKW) dwie umowy, w ramach których PIKW zobowiązał się do przeprowadzenia kontroli beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z FWK. Kontroli podlegały dokumenty związane ze zrealizowaną przez beneficjenta umową wsparcia, tj.: zgodności poniesionych kosztów/wydatków z warunkami umowy zawartej pomiędzy beneficjentem a Instytutem. W metodyce badania kontrolnego nie uwzględniono m.in. weryfikacji danych dotyczących przychodów zamieszczonych we wniosku o wsparcie oraz sprawdzenia obowiązku, wynikającego z § 5 ust. 1 umowy wsparcia, tj. umieszczania na materiałach reklamowych i informacyjnych, na stronie internetowej jednostki oraz w swoich mediach społecznościowych informacji o uzyskaniu wsparcia. Kontrola obejmowała weryfikację kwalifikowalności poniesionych kosztów/wydatków i sposobu ich dokumentowania, w tym m.in.:

- weryfikację dowodów księgowych (na podstawie próby minimum 20 % dokumentów finansowych), tj. czy dowody księgowe spełniają warunki określone w art. 21 oraz art. 22 ustawy o rachunkowości oraz weryfikację opisu dowodów księgowych, wymaganych zgodnie z warunkami umowy;

³⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 307.

⁴⁰ <https://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-klienta/katalog-spraw/profil-urzedu/InstytutTeatralny>.

⁴¹ Art. 3 pkt 14 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne; więcej na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/profilzaufany>.

- ocenę prawidłowości, wiarygodności i kwalifikowalności poniesionych kosztów/wydatków;
- sprawdzenie, czy w zakresie zdarzeń gospodarczych dotyczących realizacji umowy prowadzona była wyodrębniona dokumentacja finansowo-księgowa i ewidencja księgowa w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

Wyniki kontroli PIKW przeprowadzonej wśród 439 beneficjentów FWK, tj. 21 % (NIMiT 313 beneficjentów – 20 % zawartych umów, IT 126 beneficjentów – 23 % zawartych umów) zostały przedstawione w raporcie z przeprowadzonych czynności kontrolnych z dnia 15 lipca 2021 r. Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej wskazał:

- 267 beneficjentów (61 % badanej próby), co do których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości – ocena dokumentów z próby potwierdziła rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym rozliczenie się z FWK;
- 106 beneficjentów (24 % badanej próby), co do których stwierdzono nieistotne dla rozliczenia błędy i uchybienia – które zdaniem PIKW nie miały wpływu na kwalifikowalność wydatków i na wynik kontroli. Polegały one m.in. na braku oznaczenia na dokumentacji adnotacji o treści wskazanej w § 3 ust. 7 umowy o wsparcie z FWK⁴², braku oświadczenia o prowadzonej wyodrębnionej ewidencji księgowej, braku numeru z ewidencji księgowej na dokumentach, błędnych datach;
- 58 beneficjentów (13 % badanej próby), co do których stwierdzono istotne nieprawidłowości, które zdaniem PIKW mają wpływ m.in. na kwalifikowalność wydatków;
- 8 beneficjentów (2 % badanej próby) nie poddało się kontroli, co stanowi 1,92 % próby wybranych podmiotów do kontroli.

PIKW zarekomendował ponowne dokonanie kontroli u beneficjentów, którzy nie poddali się kontroli oraz tych, co do których stwierdzono istotne nieprawidłowości. NIMiT przeprowadził łącznie 61 kontroli szczegółowych u beneficjentów zgodnie z zaleceniami audytu PIKW polegających m.in. na badaniu pełnej dokumentacji księgowej. Instytut Teatralny w stosunku do jednego beneficjenta wystosował wezwanie do zwrotu środków, a w stosunku do trzech beneficjentów zlecił przeprowadzenie ponownej kontroli przez biegłego rewidenta firmy AMS Audytor sp. z o.o. z siedzibą w Piastowie.

W latach 2021–2023 Instytuty otrzymywały również informacje z Izby Administracji Skarbowej z poszczególnych terenowych jednostek sprawozdania z przeprowadzenia u 23 beneficjentów FWK kontroli prawidłowości wydatkowania środków. W wyniku tych kontroli stwierdzono, że w przypadku 15 beneficjentów wystąpiły nieprawidłowości, które skutkowały wezwaniem przez Instytut do dokonania zwrotu nieprawidłowo wydatkowanego wsparcia wraz z odsetkami w łącznej kwocie 226,6 tys. zł. W pozostałych ośmiu przypadkach audyt nie ujawnił nieprawidłowości w zakresie wywiązywania się z warunków finansowych udzielonego wsparcia.

5.2.7. Koszty związane z obsługą FWK

Rodzaje kosztów i zatrudnienie

W latach 2020–2022 Instytuty otrzymały od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotacje celowe na pokrycie kosztów związanych z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w łącznej wysokości 4227,6 tys. zł (NIMiT 2644,1 tys. zł, IT 1583,5 tys. zł), z czego wydatkowano 4104,5 tys. zł (NIMiT 2604,6 tys. zł, IT 1499,9 tys. zł), tj.: 97 %, w tym: 1700,6 tys. zł w 2020 r., 1992,7 tys. zł w 2021 r., 411,2 tys. zł w 2022 r.

⁴² Treść opisu dokumentów księgowych: „finansowane ze środków wsparcia dla jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”.

Środki finansowe z dotacji celowych na pokrycie kosztów związanych z obsługą wniosków o wsparcie finansowe w latach 2020–2022 ze względu na wykazane w umowach rodzaje kosztów wydatkowano na:

- wynagrodzenia w łącznej wysokości 2445,8 tys. zł (NIMiT 1509,9 tys. zł, IT 935,9 tys. zł), w tym na specjalistów ds. obsługi wniosków – 1538,3 tys. zł, koordynatora – 400,9 tys. zł, ekspertów merytorycznych – 246,8 tys. zł, obsługę administracyjną – 210 tys. zł, zastępcę koordynatora – 50 tys. zł;
- koszty operacyjne w łącznej wysokości 1658,7 tys. zł, w tym: na tzw. koszty pozostałe (opłaty za media, usługi sprzątnięcia, koszty wysyłki umów, uruchomienia biura, wynajem mebli, usługa audytu zewnętrznego) – 450,7 tys. zł, czynsz na wynajem biura – 302,6 tys. zł, obsługę prawną – 428 tys. zł, zakup sprzętu informatycznego – 205,9 tys. zł, licencję programistyczną Witkac i koszty związane z tym programem – 93 tys. zł, abonamenty i opłaty za telefony, Internet i infolinię – 16 tys. zł, zakup telefonów komórkowych – 14,4 tys. zł, promocję – 148,1 tys. zł.

W 2020 r. przy realizacji zadań związanych z obsługą Funduszu Wsparcia Kultury zatrudniono 75 osób (NIMiT 29, IT 46 osób⁴³), w tym m.in.: 20 specjalistów do spraw obsługi wniosków, 39 ekspertów merytorycznych. W 2021 r. zatrudnionych było 36 osób (NIMiT 20, IT 16 osób), w tym m.in.: 23 specjalistów do spraw obsługi wniosków. W 2022 r. NIMiT zatrudnił siedem osób do realizacji zadań związanych z obsługą FWK.

**Wydatki
były dokonywane
na ogół prawidłowo,
rzetelnie i w sposób
gospodarny**

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej wysokości 1000,8 tys. zł (NIMiT 532,3 tys. zł, IT 468,5 tys. zł), tj. 24 % poniesionych wydatków w latach 2020–2022 na pokrycie kosztów związanych z obsługą wniosków o wsparcie finansowe. Na podstawie próby badanych wydatków stwierdzono m.in., że: Instytuty dokonywały wyboru wykonawców zgodnie z procedurami obowiązującymi w Instytucie w zakresie udzielania zamówień publicznych. Poniesione wydatki na usługi i dostawy były zgodne z zawartymi umowami, prawidłowo udokumentowane, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową. Dokumenty księgowe stanowiące podstawę rozliczenia finansowego w Instytucie Teatralnym opisane były klauzulą „płatne ze środków finansowych Ministra”.

W przypadku Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca stwierdzono, że Instytut nie opatrzył 11 z 36 objętych badaniem dowodów księgowych klauzulą o płatności ze środków finansowych Ministra, która była wymagana w umowach dotacji udzielonych Instytutowi przez Ministra. Było to działaniem nierzetelnym oraz naruszało postanowienia umów dotacji.

5.3. Wykorzystanie i rozliczenie wsparcia finansowego przez beneficjentów

Wnioski o wsparcie finansowe wszystkich 18 beneficjentów objętych badaniem zawierały dane określone w rozporządzeniu w sprawie wsparcia. Wnioski 15 beneficjentów zawierały prawidłowe, wynikające z ewidencji księgowej wielkości przychodów oraz zgodne z dokumentacją kadrową dane dotyczące zatrudnienia. Wnioski trzech beneficjentów zawierały nieprawidłowe dane w zakresie wartości wsparcia otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Przeanalizowana przez NIK próba wydatków FWK wykazała przypadki nieprawidłowego i nierzetelnego wydatkowania środków otrzymanych na podstawie umowy. Dwóch beneficjentów nie wywiązało się z postanowień umowy w zakresie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków FWK, natomiast w przypadku trzech beneficjentów stwierdzono, że obowiązek umieszczania informacji o uzyskanym wsparciu nie był w pełni realizowany.

⁴³ Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia oraz umowy o świadczenie usług z przedsiębiorcami.

Beneficjenci sporządzili, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wsparcia, informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego. Wykazane w informacji wydatkowane kwoty były zgodne z preliminarnym kosztów (kosztorysem). W przypadku jednego beneficjenta stwierdzono nierzetelne i nieprawidłowe sporządzenie rozliczenia.

5.3.1. Wniosek o wsparcie finansowe

Wnioski zawierały informacje o których mowa w rozporządzeniu w sprawie wsparcia

Wnioski o wsparcie finansowe wszystkich 18 beneficjentów objętych kontrolą nie posiadały wad formalnych i zawierały dane określone w § 7 ust. 1–3 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Wnioski zostały złożone w odpowiednim terminie, tj. do dnia 21 października 2020 r., przez podmioty uprawnione do złożenia wniosku, tj. przez dwanaście samorządowych instytucji artystycznych, pięciu przedsiębiorców i jedną organizację pozarządową.

Podmioty wnioskujące o wsparcie finansowe zobowiązane były wskazać we wniosku m.in.: przychód netto⁴⁴ na dzień 11 marca 2019 r., na dzień 31 sierpnia 2019 r., na dzień 31 grudnia 2019 r., na dzień 11 marca 2020 r. oraz na dzień 31 sierpnia 2020 r.; wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku; wysokość wsparcia finansowego otrzymanego przez jednostkę w ramach pomocy publicznej w okresie roku przed dniem złożenia wniosku; liczbę osób zatrudnionych⁴⁵ na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień złożenia wniosku. Beneficjenci składający wnioski o wsparcie finansowe oświadczyli m.in., że wszystkie dane finansowe podane we wniosku wynikają z ewidencji księgowej, zawierającej zapisy odzwierciedlające stan rzeczywisty. Na podstawie ww. danych system obsługujący wnioski obliczał m.in. wysokość utraconych przychodów netto w okresie od 12 marca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. w porównaniu do analogicznego okresu w 2019 r. oraz maksymalną kwotę wsparcia finansowego wyliczoną według § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Wysokość wnioskowanej kwoty wsparcia mogła być mniejsza lub równa ww. maksymalnej kwocie wsparcia.

Wpływ epidemii COVID-19 na poziom przychodów i zatrudnienie

Sytuacja epidemiologiczna związana z epidemią COVID-19 miała negatywny wpływ na poziom uzyskiwanych przychodów wszystkich objętych kontrolą beneficjentów. W przypadku 18 objętych kontrolą beneficjentów wysokość utraconych przychodów (w okresie od 12 marca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r.) wyniosła łącznie 43 892,5 tys. zł, tj. 36 101,9 tys. zł – samorządowe instytucje artystyczne, 644,1 tys. zł – organizacja pozarządowa, 7146,4 tys. zł – przedsiębiorcy. Procentowy spadek przychodów wyniósł średnio 87 % (tj. 86 % – samorządowe instytucje artystyczne, 59 % – organizacja pozarządowa, 93 % – przedsiębiorcy), przy czym minimalny spadek przychodów wyniósł 51 %, natomiast maksymalnie 100 %. Łączna kwota maksymalnego wsparcia mogła wynieść 38 618,7 tys. zł (tj. 31 749,5 tys. zł – samorządowe instytucje artystyczne, 1158,3 tys. zł – organizacja pozarządowa, 5710,9 tys. zł – przedsiębiorcy), natomiast na podstawie zawartych umów beneficjenci otrzymali łącznie 28 480,8 tys. zł (tj. 24 314,9 tys. zł – samorządowe instytucje artystyczne, 1023,2 tys. zł – organizacja pozarządowa, 3142,7 tys. zł – przedsiębiorcy).

⁴⁴ W przypadku samorządowych instytucji artystycznych – ze sprzedaży z działalności statutowej oraz dodatkowej; w przypadku organizacji pozarządowych – ze sprzedaży usług związanych z działalnością kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca; w przypadku przedsiębiorstw – ze sprzedaży usług związanych z działalnością kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego.

⁴⁵ W przypadku samorządowych instytucji artystycznych – zatrudnionych na podstawie umowy o pracę; w przypadku organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw – zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub współpracujących w ramach umów cywilno-prawnych.

Infografika nr 4

Otrzymana wartość wsparcia w odniesieniu do maksymalnego wsparcia

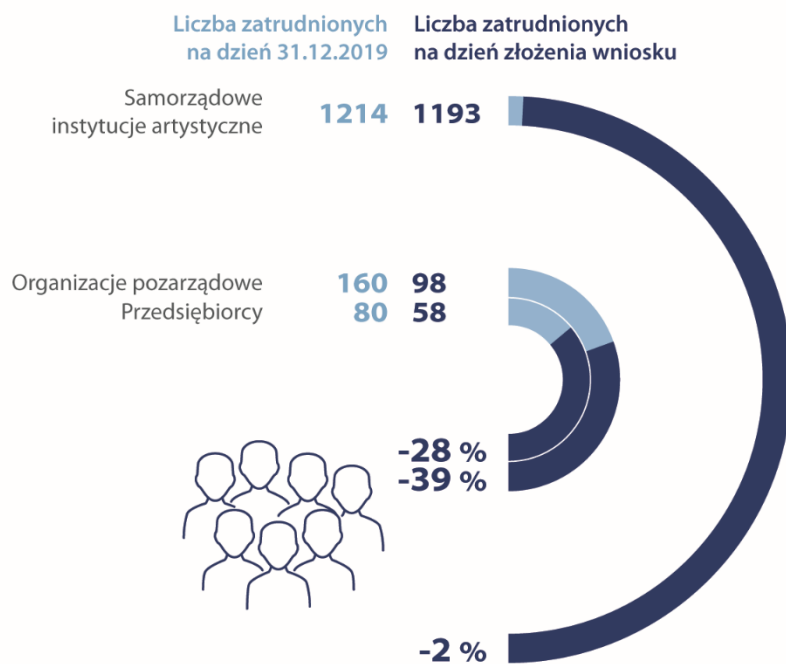

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

W 18 objętych kontrolą podmiotach zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosło łącznie 1454 osób, w tym: samorządowe instytucje artystyczne 1214 osób, organizacja pozarządowa 160 osób, przedsiębiorcy 80 osób, natomiast na dzień złożenia wniosku w 2020 r. zatrudnienie wyniosło łącznie 1349 osób (93 %), w tym: samorządowe instytucje artystyczne 1193 osób (98 %), organizacja pozarządowa 98 osób (61 %), przedsiębiorcy 58 osób (73 %).

Infografika nr 5

Liczba zatrudnionych na dzień złożenia wniosku do stanu zatrudnienia z dnia 31 grudnia 2019 r.

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Nie wszystkie dane wykazane we wnioskach były prawidłowe

Spośród 18 objętych kontrolą beneficjentów, którzy skorzystali ze wsparcia finansowego stwierdzono, że 16 podmiotów wykazało we wniosku prawidłowe, wynikające z ewidencji księgowej wielkości przychodów. W pozostałych dwóch przypadkach błędy polegały na zaniżeniu przychodów netto.

Przykłady

Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu

W pozycjach B.1, B.2, B.4 oraz B.5 wniosku o wsparcie beneficjent wskazał dane niezgodne z ewidencją księgową. Wykazane dane były zaniżone odpowiednio o 719 zł, 719 zł, 458 zł i 458 zł do analogicznych danych wynikających z ewidencji księgowej. W wyjaśnieniach wskazano, że wynikało to z błędnego ujęcia pozycji z konta 752 – Koszty finansowe.

Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie

Wykazane we wniosku przychody nie były w pełni zgodne z ewidencją księgową. W pozycjach B.3, B.6, C.2, C.4, C.5 oraz C.6 wskazano kwoty o 121,95 zł niższe, niż wynikało to z ksiąg rachunkowych oraz ewidencji księgowej Teatru. W związku z tym w pozycji B.14 błędnie wyliczono kwotę wsparcia finansowego (40 % przychodów netto) i wpisano o 48,78 zł mniej niż wynikało to z prowadzonej ewidencji księgowej, co w ocenie NIK było to działaniem nierzetelnym. W wyjaśnieniach jako przyczynę nieprawidłowości wskazano, że wniosek był przygotowywany w szybkim tempie, w czasie epidemii COVID-19, podczas pracy zdalnej, z okazjonalnymi wizytami w siedzibie Teatru.

16 z 18 objętych kontrolą beneficjentów wykazało we wniosku prawidłowe, zgodne z dokumentacją kadrową dane dotyczące zatrudnienia. W dwóch przypadkach błędy polegały na zawyżeniu liczby osób zatrudnionych.

Przykłady

Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu

Wykazane we wniosku zatrudnienie zostało zawyżone o 147 osób według stanu na 31 grudnia 2019 r. i o osiem osób według stanu na dzień złożenia wniosku. W wyjaśnieniach wskazano, że we wniosku uwzględniono pracowników administracji oraz instruktorów i artystów, z którymi stowarzyszenie pracowało i współpracowało w 2019 r. i 2020 r. Wykazano osoby zatrudnione w ciągu całego 2019 r. (umowy o pracę – pięć osób, umowy cywilno-prawne – 155 osób).

Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego w Krakowie

Teatr we wniosku o wsparcie finansowe wskazał liczbę 126 osób zatrudnionych na dzień złożenia wniosku, tj. 19 października 2020 r., podczas gdy liczba ta wynosiła 119. Wyjaśniono, że liczba osób (126) zatrudnionych w Teatrze Bagatela na dzień 31 grudnia 2019 r. została ustalona na podstawie faktycznej liczby osób zatrudnionych w Teatrze Bagatela na podstawie umowy o pracę. Ta sama liczba (126) wpisana w rubryce „liczba osób zatrudnionych na dzień 19 października 2020 r.” została wpisana omyłkowo. Prawidłowa liczba zatrudnionych w Teatrze Bagatela na wskazany dzień wynosiła 119 osób.

Wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku (poz. B.11 wniosku) wykazało 12 objętych kontrolą beneficjentów. Stwierdzono, że w przypadku trzech podmiotów we wnioskach zaniżono, zawyżono lub nie wykazano wsparcia otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Przykłady

Karol Niecikowski Fair Play ART

Z ustaleń kontroli przeprowadzonej u beneficjenta przez Izbę Administracji Skarbowej w Białymstoku (IAS) wynika, że kwota wykazana w poz. B.11 była zaniżona o 12 358,02 zł (tj. 9,3% w stosunku do kwoty wykazanej) z uwagi

na nieujęcie wsparcia otrzymanego z ZUS, co nie wpłynęło na wysokość wnioskowanego i otrzymanego wsparcia, gdyż otrzymana kwota była niższa od kwoty możliwej do uzyskania według prawidłowego wyliczenia. Zaniżenie to zostało przez IAS ocenione negatywnie.

Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

We wniosku do FWK w poz. B.11 nieprawidłowo wykazano kwotę 63 tys. zł, gdyż Teatr nie otrzymał takich środków. Wykazana kwota 63 tys. zł dotyczyła środków otrzymanych w ramach Programu Narodowego Kultury w sieci, które nie stanowiły takiej pomocy. Było to niezgodne z § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wsparcia. W efekcie w tym punkcie wniosek został wypełniony nierzetelnie.

Wyjaśniono, że wsparcie to omyłkowo wykazano jako wsparcie otrzymane ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Dyrektor Teatru podkreślił, że wykazana kwota nie wpłynęła na wysokość możliwego do otrzymania maksymalnego dofinansowania dla Teatru.

Zdaniem NIK wskazana we wniosku w poz. B.11 kwota pomniejszała, zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia, kwotę maksymalnego możliwego do otrzymania wsparcia, która po prawidłowym wyliczeniu mogła wynieść 2219 tys. zł. NIK uznaje, że nie doszło do pobrania wsparcia w zawyżonej kwocie, natomiast wskazuje, iż wniosek zgodnie z oświadczeniem powinien zawierać zapisy odzwierciedlające stan rzeczywisty.

Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie

We wniosku z 19 października 2020 r. oraz jego aktualizacji z 2 grudnia 2020 r. nie ujęto przyznanego Teatrowi zwolnienia z opłacania składek ZUS za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2020 r., w łącznej kwocie 505 273,02 zł (przyznanego Teatrowi w dniu 17 października 2020 r.). Nieujęcie we wniosku o dofinansowanie otrzymanego z ZUS zwolnienia z opłacania składek stanowiło naruszenie § 5 ust. 1 oraz § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wsparcia. Ponadto do wniosku nie załączono potwierdzenia otrzymania tego wsparcia, do czego zobowiązywał rozdział IX Ogłoszenia o naborze wniosków z dnia 8 października 2020 r.

Na skutek powyższych błędów popełnionych we wniosku o udzielenie wsparcia, Teatr pozyskał dofinansowanie w kwocie 3502 tys. zł, natomiast prawidłowo obliczony limit dofinansowania dla Teatru wynosił 3105,1 tys. zł. Teatr otrzymał zatem o 396,9 tys. zł więcej niż wynosiła dopuszczalna maksymalna kwota dofinansowania obliczona zgodnie z regulacjami dotyczącymi FWK, co w ocenie NIK stanowi pobranie wsparcia w nadmiernej wysokości.

NIK zauważa, że stwierdzona nieprawidłowość nie dotyczy dokonania podwójnego finansowania składek ZUS za okres lipiec–sierpień–wrzesień 2020 r., ponieważ płatności składek ZUS za te miesiące nie zostały ujęte w wykazie wydatków składanym do IT.

Główna Księgowa i jednocześnie ówczesna Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że nie miała pewności czy zwolnienie z ZUS należy wykazywać we wniosku do FWK. Na dzień 19 października miała wiedzę, że Teatr złożył wniosek do ZUS, natomiast jeszcze nie wiedziała, że ZUS przyznał Teatrowi to dofinansowanie w dniu 17 października 2020 r. Ponadto wyjaśniła, że 2 grudnia 2020 r., na etapie ostatecznej wersji wniosku, w Teatrze wiedzano już o wsparciu ZUS. Mimo to wniosku nie korygowała (Instytut zmienił tylko kwotę przyznanego dofinansowania), bo nie miała pewności czy ZUS ostatecznie nie cofnie przyznanego dofinansowania. Główna Księgowa w styczniu 2021 r., poinformowała Dyrektora, że popełniła błąd we wniosku o wsparcie z FWK. W lutym 2021 r. Dyrektor podjął decyzję o wystąpieniu z wnioskiem do ZUS o anulowanie udzielonego Teatrowi wsparcia.

NIK zauważa, że zgodnie z § 5 ust. 1 oraz § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wsparcia, Teatr miał obowiązek wykazać we wniosku o środki z FWK wsparcie z ZUS otrzymane w dniu 17 października 2020 r. Przyczyną złożenia

ww. wniosku o anulowanie zwolnienia z opłacania składek ZUS (w dniu 15 lutego 2021 r.) była informacja o przekroczeniu dopuszczalnego ówczesnie limitu pomocy 800 tys. euro na jednostkę. Teatr nie poinformował IT o otrzymanym 17 października 2020 r. zwolnieniu ze składek ZUS ani we wniosku z 19 października 2020 r., ani w momencie jego aktualizacji 2 grudnia 2020 r., ani podczas kontroli przeprowadzanej przez IT, co spowodowało pobranie i wykorzystanie wsparcia z FWK w zawyżonej wysokości.

Niemniej na skutek kontroli NIK, w dniu 25 października 2023 r. dokonano skutecznego anulowania przyznanego 17 października 2020 r. zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek ZUS w kwocie 505,3 tys. zł, w związku z czym NIK odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych w tym zakresie.

W przypadku jednego beneficjenta we wniosku została błędnie wskazana wysokość wsparcia finansowego otrzymanego przez jednostkę w ramach pomocy publicznej w okresie roku przed dniem złożenia wniosku. Beneficjent (Wrocławski Teatr Komedia W. Dąbrowski, P. Okoński s.c.) wypełniając wniosek o wsparcie FWK zawyżył wysokość środków otrzymanych w ramach pomocy publicznej o kwotę uzyskanych przez współwłaścicieli Teatru świadczeń postojowych w łącznej wysokości 12 480 zł, tj. świadczeń niewymienionych w art. 15zq ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Podana kwota pomocy publicznej nie miała wpływu na wysokość wsparcia otrzymanego z FWK.

Beneficjenci, po weryfikacji wniosków, otrzymywali informację o kwocie przyznanego wsparcia. Jednocześnie Instytuty zobowiązały beneficjentów do poprawy wniosku w zakresie kosztów kwalifikowalnych, tak aby dostosować je do otrzymanej kwoty wsparcia.

5.3.2. Wykorzystanie wsparcia finansowego

Objęte próbą wydatki 18 skontrolowanych beneficjentów, stanowiące 48 % otrzymanego wsparcia (w łącznej kwocie 13 465,4 tys. zł), odpowiadały danym z dokumentacji źródłowej. Większość dowodów księgowych spełniała warunki określone w art. 21 oraz art. 22 ustawy o rachunkowości, zawierało odpowiednią adnotację o sfinansowaniu wydatku ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Większość wydatków została poniesiona w okresie kwalifikowalności oraz na wskazane w umowie cele. Wydatki w większości zostały opłacone w terminie.

Część dokumentów księgowych opisano nieprawidłowo

Stosownie do § 3 ust. 7 umowy na oryginałach dokumentów księgowych przedstawionych jako podstawa rozliczenia udzielonego wsparcia beneficjent zobowiązany był nanieść adnotację o treści „finansowane ze środków wsparcia dla jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości (... zł) w ramach umowy (nr umowy)”. Stwierdzono, że w przypadku trzech beneficjentów częściowo nie realizowano tego zobowiązania: na trzech z 89 badanych dowodów księgowych (Marcin Makarski), na trzech z 11 badanych dokumentów (Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku), na dziewięciu z 216 badanych dokumentów księgowych (Teatr Muzyczny Roma w Warszawie).

W przypadku czterech beneficjentów stwierdzono, że w części objętych próbą dowodów księgowych nie zamieszczono: podpisu świadczącego o kontroli wstępnej o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, merytorycznej i dekretacji (Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie), daty, dekretacji oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania (Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu), poświadczenia kontroli pod względem formalnym i rachunkowym (Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie), dat lub podpisów osób

<p>Nieterminowe płatności</p>	<p>potwierdzających fakt sprawdzenia tych dokumentów pod względem formalno-prawnym oraz merytorycznym i/lub daty zatwierdzenia do wypłaty (Teatr Muzyczny Roma w Warszawie).</p> <p>W przypadku dwóch beneficjentów (Teatr Muzyczny Roma w Warszawie, Wrocławski Teatr Komedia W. Dąbrowski, P. Okoński s.c.) stwierdzono, że cztery faktury dokumentujące wydatki sfinansowane ze środków FWK w łącznej kwocie 12,7 tys. zł zostały opłacone po wynikającym z nich terminie zapłaty. Beneficjentom nie naliczono odsetek od nieterminowej płatności.</p>
<p>Niekwalifikowalny wydatek</p>	<p>Stosownie do § 3 ust. 1 umowy beneficjenci zobowiązani byli do wykorzystania wsparcia wyłącznie na działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, wyłącznie na pokrycie kosztów kwalifikowalnych w rozumieniu art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, na cele określone we wniosku.</p> <p>Kontrola wykazała jeden niekwalifikowalny wydatek. Ze środków pochodzących z FWK przedsiębiorca sfinansował koszt świadczonych na jego rzecz usług stomatologicznych. Wydatki poniesione na ten cel w łącznej wysokości 12 780 zł stanowiły 2,3% otrzymanej i wykorzystanej przez beneficjenta pomocy w FWK. Ww. wydatki nie wpisywały się w katalog kosztów wymienionych w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, były też niezgodne z przeznaczeniem określonym w umowie. Po kontroli NIK przedsiębiorca dokonał zwrotu kwoty uznanej za wydatek poniesiony niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami za zwłokę (przelew z 11 marca 2024 r. na kwotę ogółem 17 972 zł).</p> <p>Beneficjent wyjaśnił, że wydatki na usługi estetyczne stomatologiczne uznał za związane ze stworzeniem jego wizerunku scenicznego, a zatem – za wydatki podlegające sfinansowaniu z FWK. Wszystkie wydatki przewidziane w pozycji E.5 wniosku o wsparcie (tj. koszty związane ze stworzeniem wizerunku scenicznego (charakteryzacja i kostiumy)) wpisywały się, jego zdaniem, w zakres kosztów operacyjnych wymieniony w art. 53 ust. 5 lit. d rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.</p> <p>W ocenie NIK ujęty we wniosku o udzielenie wsparcia i w umowie z 1 grudnia 2020 r. opis pozycji <i>Koszty związane ze stworzeniem wizerunku scenicznego (charakteryzacja oraz kostiumy)</i> miał charakter zamknięty (nie były to koszty przykładowe). Zatem o ile inne wydatki sfinansowane z FWK i poniesione np. na nabycie ubrań lub wykonanie fryzur artystów mogą, stanowiąc koszty charakteryzacji i kostiumów, być uznane za powiązane z danym przedstawieniem, koncertem lub występem jako wiążące się z przygotowaniem konkretnej kreacji (wizerunku scenicznego), o tyle usługi stomatologii estetycznej mają charakter względnie trwałej ingerencji w ciało artysty, niezwiązanej wyłącznie z występem lub udziałem w cyklu wydarzeń kulturalnych. Nie są zatem zgodne z przeznaczeniem wsparcia określonym przez strony w umowie z 1 grudnia 2020 r., a ponadto nie stanowią kosztów operacyjnych związanych bezpośrednio z projektem lub działaniem kulturalnym, o których mowa w art. 53 ust. 5 lit. d rozporządzenia komisji (UE) nr 651/2014.</p>
<p>Część wydatków dokonano z naruszeniem prawa</p>	<p>Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy beneficjenci byli zobowiązani do wykorzystania wsparcia zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy. Beneficjenci wykorzystali wsparcie w większości przypadków prawidłowo, poza niżej wymienionymi wydatkami dokonanyymi z naruszeniem prawa.</p> <p>W przypadku trzech beneficjentów stwierdzono nieprawidłowe oraz nierzetelne udzielanie zamówień:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w opisie przedmiotu zamówienia nie określono jednoznacznie godzin w jakich wykonawcy przysługiwać będzie podwyższona o 50 % stawka za pracę w nocy. Było to niezgodne z art. 29 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r.

Prawo zamówień publicznych⁴⁶, zgodnie z którym przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

W dwóch protokołach postępowania o udzielenie zamówienia nie wskazano przyczyn niedokonania podziału zamówienia na części, co było niezgodne z art. 96 ust. 1 pkt 11 Pzp, zgodnie z którym w protokole o postępowaniu udzielenie zamówienia należy zawrzeć taką informację. Ponadto w Teatrze nierzetelnie sporządzano dokumentację dwóch postępowań o udzielenie zamówienia o wartości poniżej 30 tys. euro;

- Północne Centrum Sztuki – Teatr Komedia w Warszawie nie posiadał dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie procedury wyboru wykonawcy zgodnie z postanowieniami regulaminu zakupowego dla dziewięciu umów, w ramach których poniesiono wydatki objęte szczegółowym badaniem. Przedmiotem umów były usługi specjalistyczne o charakterze zamówień kulturalnych, co zgodnie z § 6 regulaminu zakupowego dawało możliwość odstąpienia od zastosowania trybów konkurencyjnych (§ 4 i § 5) i dokonania zamówienia po negocjacjach z jednym wykonawcą. Ww. odstąpienie od procedury powinno być jednak poprzedzone pisemnym uzasadnieniem oraz pisemną zgodą dyrektora. Takich dokumentów Teatr również nie posiadał.
- Teatr Muzyczny Roma w Warszawie w dokumentacji z wyboru najkorzystniejszej oferty wskazano, że oferta usługi charakteryzatorskiej i fryzjerskiej dla Teatru w sezonie 2020/2021 wyniosła 610,6 tys. zł brutto w przypadku zadania nr 1 oraz 303,1 tys. zł brutto w przypadku zadania nr 2. W ofercie (wybranej następnie przez Teatr) kwoty te wyniosły odpowiednio 405,9 tys. zł brutto i 330,8 tys. zł brutto.

**Wypłata
wynagrodzeń
nie zawsze była
prawidłowa**

Kontrola wykazała, że w przypadku trzech samorządowych instytucji artystycznych (Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie, Północne Centrum Sztuki – Teatr Komedia w Warszawie, Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie) regulaminy wynagradzania, premiowania i nagradzania pracowników regulowały również zasady wynagradzania, premiowania i nagradzania osób zatrudnionych na stanowiskach głównego księgowego i zastępcy dyrektora, co stanowiło naruszenie art. 77² § 5, w związku z art. 241²⁶ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy⁴⁷, zgodnie z którymi postanowienia regulaminu wynagrodzeń nie mogą określać warunków wynagradzania pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy, w rozumieniu art. 128 § 2 pkt 2 Kodeksu pracy. Ponadto w umowach o pracę osób zatrudnionych na stanowisku głównego księgowego zawarto odwołania do obowiązującego u pracodawcy regulaminu wynagradzania. Stanowiło to naruszenie art. 77² § 5, w związku z art. 241²⁶ § 2 Kodeksu pracy oraz art. 5 ust. 1–3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴⁸, który stanowi, że osobom o których mowa w art. 2 tej ustawy (w tym zastępcom dyrektora i głównym księgowym) przysługuje wyłącznie wynagrodzenie miesięczne. Skutkiem powyższej nieprawidłowości było wypłacenie głównej księgowej, niezgodnie z przepisami, premii regulaminowych ze środków FWK w kwocie 10,9 tys. zł (Północne Centrum Sztuki – Teatr Komedia w Warszawie) oraz 24 tys. zł (Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie). NIK zauważa, że stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie dotyczą niezgodnego z ww. przepisami sposobu przyznawania tych świadczeń. Natomiast nie oznacza to, że wynagrodzenie otrzymywane przez główną księgową przekraczało limity, o których mowa w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

⁴⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: Pzp.

⁴⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, dalej: Kodeks pracy.

⁴⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136, dalej: ustawa o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

W jednym przypadku (Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie) ze środków FWK przyznano osobie zatrudnionej na stanowisku Głównego Księgowego i Zastępcy Dyrektora nagrodę roczną w kwocie 39,9 tys. zł brutto, której wysokość przekraczała trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego tej osoby w roku poprzednim, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 7 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Maksymalna dopuszczalna wysokość nagrody, która mogła być tej osobie przyznana zgodnie z ww. przepisem, wynosiła 36 tys. zł, zatem kwota przekroczenia wyniosła 3929,93 zł. W ocenie NIK kwota przekroczenia stanowi wydatki niekwalifikowalne w ramach FWK, z uwagi na § 3 ust. 2 umowy stanowiący, że beneficjent jest zobowiązany do wykorzystania wsparcia zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy.

Ponadto w Teatrze Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie nie tworzono funduszu nagród i funduszu premiowego, do czego zobowiązywały regulacje wewnętrzne, a nagrody i premie wypłacano ze środków bieżących.

Nie wszyscy beneficjenci prowadzili wyodrębnioną ewidencję środków pochodzących ze wsparcia finansowego

Na podstawie § 10 ust. 1 regulaminu wsparcia oraz § 3 ust. 3 umowy beneficjenci byli zobowiązani do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków pochodzących ze wsparcia finansowego. W większości przypadków beneficjenci prawidłowo realizowali ten obowiązek. Dwóch beneficjentów nie prowadziło wyodrębnionej ewidencji (Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku, Teatr Muzyczny Roma w Warszawie), jeden beneficjent prowadził ją nie w pełnym zakresie (Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu), natomiast jeden beneficjent prowadził wyodrębnioną ewidencję jednak nie wprowadził utworzonego konta do zakładowego planu kont (Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie).

Przykład

Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu

W Stowarzyszeniu nie prowadzono w pełnym zakresie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków pochodzących ze wsparcia finansowego, tj. nie wyodrębniono ewidencji dla operacji dotyczących wydatków podlegających refinansowaniu ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (poniesionych od 12 marca do 11 grudnia 2020 r., tj. do dnia wpływu środków na rachunek bankowy). Powyższe spowodowało, że niemożliwa była identyfikacja wszystkich operacji księgowych dotyczących środków z FWK.

Ponadto w zasadach (polityce) rachunkowości beneficjent nie uwzględnił zakładowego planu kont oraz przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości.

Wyjaśniono, że Stowarzyszenie nie wprowadziło do ewidencji księgowej dokumentu dotyczącego przeksięgowania wydatków refundowanych z FWK – zinterpretowano, że nie ma takiej konieczności. Ponadto wyjaśniono, że zasady (polityka) rachunkowości tego beneficjenta nie zawierały bezpośrednio planu kont (oraz zasad klasyfikacji zdarzeń), gdyż został on potraktowany jako załącznik do polityki rachunkowości, a zasady klasyfikacji zdarzeń nie zostały wprowadzone do polityki rachunkowości z powodu niedopatrzenia.

Realizacja zobowiązania do informowania o uzyskanym wsparciu nie zawsze była prawidłowa

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy wsparcia beneficjenci zobowiązani byli do umieszczania na materiałach reklamowych i informacyjnych, na stronie internetowej jednostki oraz w swych mediach społecznościowych informacji o uzyskaniu wsparcia (w formie zapisu wraz z logotypem) co najmniej przez okres sześciu miesięcy liczonych od dnia otrzymania środków finansowych. W przypadku trzech beneficjentów stwierdzono, że obowiązek ten nie był w pełni realizowany. Brak prawidłowych działań w powyższym zakresie w przypadku wykrycia naruszeń mógł skutkować naliczeniem kary umownej (o której mowa § 5 ust. 2 umowy) w wysokości 1 % udzielonego wsparcia finansowego.

Przykłady**Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku**

W wyniku badania 10 z 39 koncertów organizowanych w Filharmonii w okresie od 23 grudnia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. (obejmujących pięć wydarzeń z udziałem publiczności i pięć wydarzeń opublikowanych online na kanale YouTube), na czterech plakatach opublikowanych na stronie internetowej Filharmonii oraz jednym drukowanym (w czerwcu 2021 r.) dotyczących koncertów z udziałem publiczności; w informatorze sezonowym koncertów (wydarzeń) Filharmonii za okres maj–sierpień 2021r., na kanale You Tube w odniesieniu od pięciu badanych koncertów, na stronie Facebook PFB w odniesieniu do publikacji z dnia 4 stycznia 2021 r. dotyczącej podsumowania roku 2020, stwierdzono, że nie umieszczano informacji o uzyskaniu wsparcia.

Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

W przypadku czterech spektakli, których premiery odbyły się w I półroczu 2021 r., tj. po otrzymaniu wsparcia z FWK, Teatr, publikując materiały reklamowe i informacyjne na własnej stronie internetowej, z opóźnieniem zamieścił informacje o otrzymanym wsparciu, co było działaniem nierzetelnym. Dotyczyło to następujących spektakli: Spóźnione odwiedziny (informacja o otrzymanym wsparciu została zamieszczona co najmniej 91 dni po dniu premiery), Tysiąc nocy i jedna. Szeherazada 1979 (informacja o otrzymanym wsparciu uzupełniona została co najmniej 78 dni po publikacji), Zimowla (informacja o otrzymanym wsparciu uzupełniona została co najmniej 78 dni po publikacji), Boginie (informacja o otrzymanym wsparciu uzupełniona została co najmniej 18 dni po publikacji).

Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni

Na materiałach reklamowych zleconych do realizacji oraz na stronie internetowej Teatru nie zamieszczono informacji o udzielonym wsparciu w postaci zapisu, na platformach społecznościowych Instagram i Facebook nie zamieszczano informacji o udzielonym wsparciu w postaci zapisu i logotypu.

Wyjaśniono m.in. że niewywiązanie się z powyższego zobowiązania wynikało przede wszystkim z sytuacji w jakiej znalazły się wówczas Filharmonia i ww. Teatry, a mianowicie sytuacji pandemicznej, która w znacznym stopniu utrudniała zarządzanie i prawidłową pracę wewnątrz instytucji.

W ocenie NIK powyższe wyjaśnienia nie stanowią usprawiedliwienia zaistniałej sytuacji, ponieważ w umowie jasno określono zasady informowania o udzielonym wsparciu, a także precyzyjnie określono treść zapisu i logotyp oraz wskazano, że kanałem dystrybucji informacji o udzielonym wsparciu miały być m.in. media społecznościowe bez rozróżnienia czy stanowiły one główny, czy dodatkowy kanał komunikacji.

5.3.3. Informacja o wykorzystaniu wsparcia finansowego**Beneficjenci
przekazywali
informacje
o wykorzystaniu
wsparcia**

Wszyscy spośród 18 objętych kontrolą beneficjentów sporządzili informację o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego. Informacje sporządzano w terminie określonym w § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia, tj. do dnia 15 stycznia 2021 r. Informacja była przekazywana poprzez system Witkac, tj. w sposób określony w § 6 ust. 1 umowy wsparcia. Beneficjenci przedłożyli informacje według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Informacje zawierały elementy, o których mowa w § 12 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wsparcia.

Wykazane w informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego kwoty wydatkowane były zgodne z preliminarzem kosztów (kosztorysem) zawartym w umowie wsparcia lub nie przekraczały +/- 25 % kategorii kosztów w jednostkowym preliminarzu kosztów. Było to zgodne z § 3 ust. 5 umowy wsparcia, w której ustalono, że zmiany kwot wydatków w ww. zakresie nie wymagają zgody Instytutu, pod warunkiem, że nie mają wpływu na zwiększenie lub zmniejszenie całkowitej kwoty przyznanego wsparcia.

W większości przypadków Instytut żądał, na podstawie § 6 ust. 4 umowy wsparcia, uzupełnienia lub korekty informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego, a beneficjenci dokonywali zmian lub przedkładali wymagane informacje. Korekty informacji dotyczyły m.in.: wysokości wydatkowanych kwot, braków w formularzu, braku podsumowania pozycji i kategorii. Przed zatwierdzeniem informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego Instytuty wskazały kwoty wydatków niekwalifikowalnych i wzywały beneficjentów do zwrotu tych środków. Beneficjenci dokonywali zwrotu tych środków.

Przykłady

Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku

Filharmonia w ramach weryfikacji informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia dokonała w dniu 7 kwietnia 2021 r. zwrotu wydatków w wysokości 196,4 tys. zł. Wydatki zostały poniesione w ramach modernizacji i remontu central wentylacyjnych obsługujących salę koncertową. W uzasadnieniu Instytut wskazał, że wsparcia finansowego udziela się na koszty kwalifikowalne, o których mowa w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, tj. pomoc operacyjną (a nie inwestycyjną) i remonty jako działania prowadzące do uzyskania trwałego i długotrwałego efektu nie mieszczą się w jego zakresie.

Wrocławski Teatr Komedia W. Dąbrowski, P. Okoński s.c.

Instytut zakwestionował wydatek poniesiony przez Teatr na zakup dwóch projektorów w łącznej kwocie 24,4 tys. zł. Zakupione projektory zostały uznane przez Instytut za środek trwały, wobec czego nie mieściły się w katalogu kosztów kwalifikowanych. Teatr został poproszony o złożenie korekty informacji oraz zwrotu wydatkowanych środków wraz z odsetkami liczonymi od 31 stycznia 2021 r.

Informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia przez 18 objętych kontrolą beneficjentów były zatwierdzane przez Instytuty w terminie od 25 stycznia 2021 r. do 11 maja 2021 r.

**Informacja
o wykorzystaniu
wsparcia nie zawsze
była prawidłowa
i rzetelna**

W wyniku analizy wybranych dokumentów finansowych wykazanych w szczegółowym wykazie wydatków poniesionych ze środków FWK stwierdzono nierzetelne i nieprawidłowe sporządzenie rozliczenia przez Polską Filharmonię Bałtycką im. Fryderyka Chopina w Gdańsku. W wyniku stwierdzonych błędów beneficjent dokonał w trakcie kontroli NIK zwrotu wsparcia finansowego w zawyżonej wysokości oraz powstałej różnicy między kwotą refundacji a zapisami w księgach w kwocie 181,2 zł.

Ponadto Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni w informacji z rozliczenia FWK podał nierzetelne dane dotyczące liczby zawartych umów cywilno-prawnych z wykorzystaniem udzielonego wsparcia oraz liczby zrealizowanych wydarzeń artystycznych. Natomiast w wykazie wydatków poniesionych ze środków FWK sporządzonym przez Agencję Muzyczną Union Katarzyna Bogdańska z siedzibą w Białymstoku wystąpiły błędy rachunkowe. Ww. błędy w informacji o rozliczeniu wsparcia miały charakter formalny i nie miały wpływu na kwotę rozliczenia.

Przykład

Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku

W wyniku badania 11 z 67 dokumentów finansowych wykazanych w „Rozliczeniu Funduszu Wsparcia Kultury” z dnia 7 kwietnia 2021 r., stwierdzono następujące błędy:

- w dwóch przypadkach w wykazie wpisano datę zapłaty niezgodną z dokumentacją księgową;
- w jednym przypadku w wykazie wpisano dane niezgodne z dokumentem źródłowym, tj. numer ewidencji księgowej, numer dokumentu oraz datę dokumentu;
- w dwóch przypadkach w wykazie nierzetelnie wskazano do refundacji kwoty kwalifikowane w wyższych wartościach, zamiast w wartościach netto.

Kontrola beneficjentów

Powyższe było niezgodne § 6 ust. 8 regulaminu wsparcia, które stanowi, że wsparcie finansowe nie mogło być przeznaczone na finansowanie lub refinansowanie podatku od towarów i usług (VAT) w wysokości, w której wnioskodawcy przysługuje prawo do jego odzyskania lub rozliczenia. Beneficjent skorzystał ze wsparcia finansowego w zawyżonej wysokości na kwotę 181,20 zł.

Dyrektor Filharmonii wyjaśnił, że jest to omyłka rachunkowa poczyniona przez nieuwagę osoby, która sporządzała wniosek, w związku z utworzonymi wieloma wersjami każdego z przesłanych do Instytutu plików.

Stosownie do § 10 ust. 2 regulaminu wsparcia beneficjent zobowiązany był do poddania się kontroli dotyczącej sposobu wykorzystania wsparcia finansowego na warunkach określonych w umowie. Zgodnie z § 7 ust. 3 umowy beneficjenci mogą podlegać kontroli w okresie pięciu lat od dnia wykonania umowy.

Beneficjenci podlegali kontroli w zakresie środków pochodzących ze wsparcia przeprowadzonej przez: Instytut (jedenastu beneficjentów), Izbę Administracji Skarbowej (jeden beneficjent) lub przez obie instytucje (trzech beneficjentów). W dziesięciu przypadkach kontrole nie wykazały nieprawidłowości, w dwóch stwierdzono uchybienia. Ww. kontrole wykazały poniesienie wydatku po 31 grudnia 2020 r. (Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu), brak wyodrębnionej ewidencji środków FWK (Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku) oraz zaniżenie we wniosku wysokości wsparcia otrzymanego przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Karol Niecikowski Fair Play Art).

Przykład

Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu

Kontrola przeprowadzona przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu wykazała niezgodne z umową o wsparcie wydatkowanie kwot przeznaczonych na zapłatę składek ZUS i podatku dochodowego od osób fizycznych za grudzień 2020 r. – płatności te zostały zrealizowane w styczniu 2021 r. W konsekwencji Stowarzyszenie zostało zobowiązane do zwrotu kwoty 35 029,21 zł. NIMiT nie uwzględnił wniosku Stowarzyszenia o zwolnienie z obowiązku zapłaty, jednak zaakceptował propozycję Stowarzyszenia w zakresie spłaty zwrotu wsparcia wydatkowanego niezgodnie z umową w 12 ratach, co znalazło odzwierciedlenie w Porozumieniu zawartym 27 sierpnia 2022 r. Stowarzyszenie zwróciło całą ww. kwotę (bez odsetek). Dwie z 12 rat wpłacono po terminie wskazanym w Porozumieniu, tj. pierwsza 11 dni po terminie, kolejna jeden dzień po terminie.

Wyjaśniono, że realizacja pierwszej płatności nastąpiła z opóźnieniem przez niedopatrzenie (zapomnienie), natomiast druga nieterminowa płatność wynikała ze złożenia w systemie bankowym podpisu elektronicznego już po czasie ostatniej sesji przelewów wychodzących z banku.

Wydatkowana kwota wsparcia finansowego, po rozliczeniach i kontrolach, stanowiła łącznie 28 220,7 tys. zł (tj. 99 % otrzymanych środków), w tym wydatkowana przez: samorządowe instytucje artystyczne – 24 118 tys. zł, organizację pozarządową – 988,1 tys. zł, przedsiębiorców – 3114,6 tys. zł.

5.3.4. Efekty wydatkowania wsparcia finansowego

Kategorie kosztów FWK

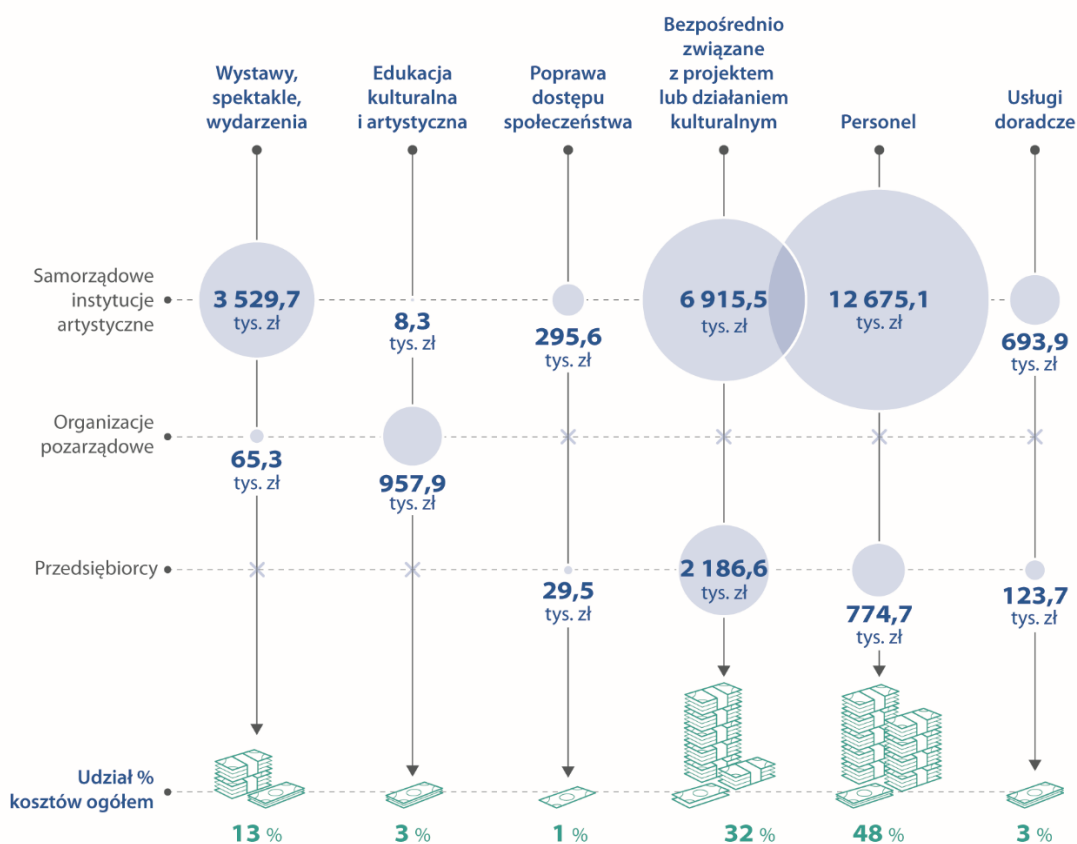
Z zatwierdzonych przez Instytuty informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego wynika, że środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 beneficjenci (18 objętych kontrolą) przeznaczyci na:

- koszty personelu pracującego na rzecz instytucji kulturalnej lub obiektu dziedzictwa kulturowego lub projektu – stanowiły one 48% kosztów ogółem i wyniosły łącznie 13 449,8 tys. zł, zostały wydatkowane głównie przez samorządowe instytucje artystyczne (12 675,1 tys. zł), a także przez przedsiębiorstwa (774,7 tys. zł);

- koszty operacyjne bezpośrednio związane z projektem lub działaniem kulturalnym – stanowiły one 32 % kosztów ogółem i wyniosły łącznie 9102,1 tys. zł, zostały wydatkowane głównie przez samorządowe instytucje artystyczne (6915,5 tys. zł), a także przez przedsiębiorstwa (2186,6 tys. zł);
- koszty związane z ciągłymi lub okresowymi działaniami, takimi jak wystawy, spektakle i wydarzenia oraz podobne działania kulturalne – stanowiły one 13 % kosztów ogółem i wyniosły łącznie 3595 tys. zł, zostały wydatkowane głównie przez samorządowe instytucje artystyczne (3529,7 tys. zł), a także przez organizację pozarządową (65,3 tys. zł);
- koszty edukacji kulturalnej i artystycznej, jak również koszty promowania lepszego zrozumienia znaczenia ochrony i propagowania różnorodnych form wyrazu kulturowego – stanowiły one 3 % kosztów ogółem i wyniosły łącznie 966,2 tys. zł, zostały wydatkowane głównie przez organizację pozarządową (957,9 tys. zł), a także przez samorządowe instytucje artystyczne (8,3 tys. zł);
- koszty usług doradczych i wspierających świadczonych przez konsultantów zewnętrznych i usługodawców, ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu lub działalności – stanowiły one 3 % kosztów ogółem i wyniosły łącznie 817,6 tys. zł, zostały wydatkowane głównie przez samorządowe instytucje artystyczne (693,9 tys. zł), a także przez przedsiębiorstwa (123,7 tys. zł);
- koszty poprawy dostępu społeczeństwa do instytucji kultury lub obiektów dziedzictwa kulturowego i działań, w tym koszty digitalizacji i stosowania nowych technologii, a także koszty poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych – stanowiły one 1 % kosztów i wyniosły łącznie 325,1 tys. zł, wydatkowane głównie przez samorządowe instytucje artystyczne (295,6 tys. zł) oraz przedsiębiorstwa (29,5 tys. zł).

Infografika nr 6

Wydatki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 poniesione przez 18 beneficjentów w podziale na kategorie kosztów

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Beneficjenci wykazali, że środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostały przeznaczone m.in. na realizację spektakli oraz koncertów muzycznych takich jak: Trzy siostry (Krakowski Teatr Scena STU), Ich czworo, Rewizor, Gala sylwestrowo-noworoczna (Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego w Krakowie), Zamknięci w Teatrze, Spóźnione odwiedziny (Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie), Lazarus, Alicja (Teatr Muzyczny „Capitol” we Wrocławiu), Wiedźmin, Hairspray (Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni), Gala Pomorskiej Nagrody Artystycznej (Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku), cykl wydarzeń muzycznych „Lasy online” (Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie), organizację Festiwalu Fair Play Dance Camp 2021 (Karol Niecikowski Fair Play Art), organizację muzycznych i artystycznych zajęć edukacyjnych (Stowarzyszenie Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne we Wrocławiu). Ze środków FWK zakupiono m.in. sprzęt umożliwiający nagrywanie oraz realizację spektakli na żywo z dostępem widowni poprzez streaming.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe

Cel główny kontroli	Czy pomoc finansowa udzielona w ramach Funduszu Wsparcia Kultury została prawidłowo przyznana i rozliczona?
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prawidłowo realizował zadania w ramach Funduszu Wsparcia Kultury oraz sprawował nadzór nad działalnością Instytutów w tym zakresie? 2. Czy Instytut prawidłowo realizował zadania w ramach Funduszu Wsparcia Kultury oraz sprawował nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez Beneficjentów przekazanych środków? 3. Czy Beneficjenci wykorzystali wsparcie finansowe z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy oraz prawidłowo je rozliczyli?
Zakres podmiotowy	Kontrolą objęto 21 jednostek, w tym: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz 18 Beneficjentów FWK (tj. 12 samorządowych instytucji artystycznych, pięciu przedsiębiorców, jedną organizację pozarządową).
Kryteria kontroli	W Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w Instytutach kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴⁹ , z uwzględnieniem kryteriów: legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Kontrolę samorządowych instytucji artystycznych przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK, z uwzględnieniem kryteriów: legalności, gospodarności i rzetelności. Kontrolę przedsiębiorców i organizacji pozarządowej przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o NIK, z uwzględnieniem kryteriów: legalności i gospodarności.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto lata 2020-2022 (z uwzględnieniem wytworzonych dokumentów i podjętych działań przed i po tym okresie, o ile miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności). Postępowania kontrolne przeprowadzono w okresie od 27 września 2023 r. do 18 grudnia 2023 r.
Działania na podstawie art. 29 ustawy o NIK	<p>W ramach prowadzonych postępowań kontrolnych w Instytutach, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f) ustawy o NIK zasięgnięto informacji w jednostkach niekontrolowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – od podmiotu świadczącego usługi informatyczne w ramach systemu dedykowanego do obsługi FWK (Witkac.pl) o informacje dotyczące funkcjonowania systemu i przyjętego sposobu archiwizacji danych; – od dziewięciu beneficjentów w sprawach dotyczących obsługi beneficjentów za pośrednictwem strony internetowej fwk.witkac.pl, w szczególności w zakresie składania wniosku o wsparcie finansowe i wprowadzania zmian we wniosku oraz rozliczenia umowy. Ww. podmioty udzieliły odpowiedzi.
Pozostałe informacje	<p>Wyniki kontroli przedstawiono w 21 wystąpieniach pokontrolnych. Do czterech wystąpień kierownicy jednostek kontrolowanych złożyli łącznie 12 zastrzeżeń. W procedurze rozpatrywania zastrzeżeń uwzględniono trzy zastrzeżenia, jedno uwzględniono w części, a osiem oddalono.</p> <p>W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości o skutkach finansowych na kwotę 12 961,2 zł, z tego: 12 780 zł dotyczyło kwot wydatkowanych z naruszeniem prawa, natomiast 181,2 zł dotyczyło kwot nienależnie uzyskanych. Uzyskane pożyczki finansowe wyniosły 23 564,13 zł.</p>

⁴⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

**Stan realizacji
wniosków
pokontrolnych**

W wystąpieniach pokontrolnych sformułowano ogółem 32 wnioski pokontrolne. Z informacji o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych wynika, że zrealizowano 30 wniosków (94 %) oraz podjęto działania w celu realizacji kolejnych 2 wniosków (6 %).

**Wykaz jednostek
kontrolowanych**

Lp.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej
1.	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Bartłomiej Sienkiewicz
		Narodowy Instytut Muzyki i Tańca	Paula Lis-Sołoducha
		Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego	Elżbieta Wrotnowska-Gmyz
2.	Delegatura NIK w Białymstoku	Agencja Muzyczna Union Katarzyna Bogdańska	Katarzyna Bogdańska
		Karol Niecikowski Fair Play Art	Karol Niecikowski
		Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgiełki w Białymstoku	Piotr Adam Półtorak
3.	Delegatura NIK w Gdańsku	Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie	Beata Majka
		Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku	Roman Perucki
		Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni	Igor Michalski
4.	Delegatura NIK w Krakowie	Krakowski Teatr Scena STU	Krzysztof Pluskota
		Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego w Krakowie	Andrzej Wyrobiec
		Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie	Krzysztof Głuchowski
5.	Delegatura NIK w Lublinie	Bajm Andrzej Pietras	Andrzej Pietras
		Filharmonia im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie	Dominik Mielko
		Marcin Makarski	Marcin Makarski
6.	Delegatura NIK w Warszawie	Północne Centrum Sztuki – Teatr Komedia w Warszawie	Krzysztof Wiśniewski
		Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie	Ewa Wencel
		Teatr Muzyczny Roma w Warszawie	Wojciech Kępczyński
7.	Delegatura NIK we Wrocławiu	Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu	Maria Zawartko
		Teatr Muzyczny „Capitol” we Wrocławiu	Hubert Zasina
		Wrocławski Teatr Komedia s.c. W. Dąbrowski, P. Okoński	Wojciech Dąbrowski, Paweł Okoński

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*) w formie opisowej	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
1.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	<p>Minister przekazał do upoważnionych państwowych instytucji kultury – Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz zapewnił finansowanie realizowanych przez nie zadań w ramach Funduszu Wsparcia Kultury.</p> <p>Minister wskazał reprezentantów MKiDN do Komisji rekomendującej Dyrektorom Instytutów wysokość wsparcia finansowego na podstawie przedstawionych list rankingowych.</p>	<p>Nie określono zasad gospodarowania środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a także sposobu sprawozdawczości z realizowania przez Instytuty zadań wynikających z rozporządzenia w sprawie wsparcia i regulaminu wsparcia, przez co nadzór Ministra nad działalnością Instytutów w tym zakresie był ograniczony.</p> <p>Minister nie wydał dla dwóch osób obejmujących stanowisko Dyrektora NIMI po 31 października 2022 r. stosownych upoważnień, przez co osoby te działały bez formalnego umocowania w kwestii dotyczących FWK, tj. rozliczania umów z beneficjentami oraz ich kontrolowania.</p> <p>Członkowie Komisji wykonywali zadania w sposób nierzetelny, gdyż nie wszyscy członkowie Komisji brali udział w posiedzeniach Komisji i posiedzenia te nie były dokumentowane.</p> <p>Wstrzymano wypłatę wsparcia finansowego w ramach FWK oraz zlecono ponowną weryfikację wniosków pomimo braku odpowiednich procedur. Nie zapewniono opublikowania ostatecznej listy beneficjentów.</p> <p>Minister nie wykonał obowiązku polegającego na sporządzeniu i przedstawianiu Prezesowi UOKiK informacji o udzielonej pomocy publicznej.</p> <p>Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji i zatwierdzenia rozliczenia umowy dotacyjnej na sfinansowanie zadań w ramach FWK.</p>	
2.	Narodowy Instytut Muzyki i Tańca	<p>Dyrektor NIMI realizował zadania związane ze wsparciem finansowym z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie muzyki lub tańca oraz sprawował nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez beneficjentów przekazanych środków.</p> <p>Opublikowano ogłoszenie o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej Instytutu z zachowaniem terminu wskazanego w rozporządzeniu w sprawie wsparcia.</p> <p>Zawarto łącznie 1567 umów z beneficjentami FWK.</p>	<p>W jednym przypadku przekazano beneficjentowi wsparcie finansowe w kwocie 12,4 tys. zł w 2021 r., co było niezgodne z rozporządzeniem w sprawie wsparcia.</p> <p>W przypadku wszystkich 16 porozumień z beneficjentami (na łączną wartość 809,9 tys. zł) nie określono sposobu naliczania odsetek.</p> <p>W jednym przypadku zatwierdzono informację o wykorzystaniu udzielonego wsparcia zawierającą wydatki poniesione niezgodnie z przeznaczeniem.</p>	

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
			<p>Weryfikowano przekazywane przez beneficjentów informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego z FWK i żądano uzupełnienia, wyjaśnienia, korekty informacji lub zwrotu środków finansowych.</p> <p>Prowadzono kontrole beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania przez nich środków z FWK – zlecono łącznie 313 kontroli beneficjentów (20 % którym udzielono wsparcia).</p> <p>Poddane analizie wydatki Instytutu związane z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostały poniesione prawidłowo.</p>	<p>Wzór umowy o wsparcie opublikowany w ogłoszeniu o naborze wniosków był niezgodny ze wzorem zatwierdzonym przez Ministra.</p> <p>Zobowiązano beneficjentów do przekazywania informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia za pośrednictwem systemu Witkac, co było niezgodne z rozporządzeniem w sprawie wsparcia.</p> <p>Nie wyznaczono przewodniczącego podzespołów ekspertów, co było niezgodne z regulaminem wsparcia.</p> <p>Nie zapewniono odpowiedniej ewidencji i przechowywania oraz zarchiwizowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw dotyczących wsparcia finansowego, co było w szczególności niezgodne z ustawą o archiwach.</p> <p>Nieterminowo wprowadzono informacje o udzielonej pomocy publicznej oraz nie dokonywano aktualizacji kwot udzielonej pomocy w związku z dokonywanymi zwrotami przez beneficjentów.</p> <p>Informację o kwocie przyznanego wsparcia finansowego w podziale na poszczególne grupy wnioskodawców przekazano Ministrowi po terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie wsparcia.</p> <p>Instytut nie opatrzył 11 z 36 objętych badaniami dowodów księgowych klauzulą o płatności ze środków dotacji udzielonych Instytutowi przez Ministra, co było działaniem nierzetelnym oraz naruszało postanowienia umów dotacji.</p>
3.	Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego	<p>w formie opisowej</p>	<p>Dyrektor NIMiT realizował zadania związane ze wsparciem finansowym z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 podmiotów prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru oraz sprawował nadzór nad sposobem wykorzystywania i rozliczenia przez beneficjentów przekazanych środków.</p> <p>Opublikowano ogłoszenie o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej Instytutu z zachowaniem terminu wskazanego w rozporządzeniu w sprawie wsparcia.</p> <p>Powołano Zespół ekspertów, który dokonał oceny merytorycznej wniosków o wsparcie.</p> <p>Udzielono wsparcia w wysokości przyznanej ostatecznie przez Dyrektora Instytutu. Instytut na podstawie</p>	<p>W ogłoszeniu o naborze wniosków o wsparcie ze środków Funduszu Wsparcia Kultury zamieszczono informacje niezgodne z rozporządzeniem w sprawie wsparcia co do podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku, a wzór umowy o wsparcie był niezgodny ze wzorem zatwierdzonym przez Ministra.</p> <p>Nie zapewniono odpowiedniej ewidencji i przechowywania przebiegu, załatwiania i rozstrzygania spraw dotyczących przyznania środków wsparcia finansowego udzielonego w ramach FWK i ich zgodnego z przepisami zarchiwizowania, co było niezgodne z ustawą o archiwach.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
			<p>zawartych umów, które były zgodne z zatwierdzonym przez Ministra wzorem, przekazał 544 podmiotom środki finansowe.</p> <p>Weryfikowano przekazywane przez beneficjentów informacje o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego z FWK i żądano uzupełnienia, wyjaśnienia, korekty informacji lub zwrotu środków finansowych.</p> <p>Prowadzono kontrole beneficjentów w zakresie prawidłowości wydatkowania przez nich środków z FWK – zlecono łącznie 130 kontroli beneficjentów (23 % którym udzielono wsparcia).</p> <p>Poddane analizie wydatki Instytutu związane z obsługą organizacyjno-finansową wniosków w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zostały poniesione prawidłowo.</p>	<p>Dyrektor Instytutu nie podpisał podpisem własnoręcznym 19 umów o wsparcie, lecz zostały one opatrzone faksymile, co było niezgodne z Kodeksem cywilnym.</p> <p>Informację o kwocie przyznanego wsparcia finansowego w podziale na poszczególne grupy wnioskodawców przekazano Ministrowi po terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie wsparcia.</p> <p>Wszystkie operacje finansowe środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz rozliczenia z beneficjentami były prowadzone poza ewidencją księgową, co było nierzetelne.</p> <p>Zobowiązano beneficjentów do przekazywania informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia za pośrednictwem systemu Witkac, co było niezgodne z rozporządzeniem w sprawie wsparcia.</p> <p>Informacje o udzielonej pomocy publicznej wprowadzono z opóźnieniem i nie dokonywano aktualizacji kwot udzielonej pomocy w związku z dokonywanymi zwrotami przez beneficjentów.</p>
4.	Agencja Muzyczna Union Katarzyna Bogdańska	pozytywna	<p>Wykorzystanie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca było prawidłowe.</p> <p>Agencja prawidłowo sporządziła wnioski o udzielenie wsparcia FWK. Zawierał on wymagane i wynikające z ewidencji księgowej dane.</p> <p>Otrzymane środki wydatkowano zgodnie z umową.</p> <p>Wywiązano się z zobowiązań w zakresie informowania o przyznaniu wsparcia z FWK oraz dokonano rozliczenia przyznanego wsparcia.</p>	<p>Błędy rachunkowe w ewidencji księgowej FWK, stanowiące załącznik do informacji o wykorzystaniu wsparcia, miały charakter formalny.</p>
5.	Karol Niecikowski Fair Play Art	pozytywna	<p>Wykorzystanie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca było prawidłowe.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wykorzystane wyłącznie na cele wskazane w umowie.</p> <p>Wywiązano się z zobowiązań w zakresie informowania o przyznaniu wsparcia z FWK oraz terminowo dokonano rozliczenia przyznanego wsparcia.</p>	<p>We wniosku o wsparcie finansowe zainicjowano o 12 358,04 zł wysokość wsparcia zwrotnego lub bezzwrotnego otrzymanego ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, co nie spowodowało pobrania dofinansowania w nadmiernej wysokości. Nieprawidłowość została ustalona podczas audytu przeprowadzonego przez Izbę Administracji Skarbowej w Białymstoku.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
6.	Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku	pozytywna	<p>Wykorzystanie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK zawierał prawidłowe i zgodne z dokumentacją księgową dane.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wykorzystane terminowo, zgodnie z ustalonym w umowie przeznaczeniem oraz zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne).</p> <p>Otrzymał wsparcie zostało prawidłowo rozliczone.</p>	<p>Nie wywiązano się z obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanego wsparcia finansowego. Nieprawidłowość została ustalona podczas audytu przeprowadzonego przez Izbę Administracji Skarbowej w Białymstoku.</p>
7.	Bałtycka Agencja Artystyczna „BART” w Sopocie	pozytywna	<p>Wykorzystanie wsparcia finansowego z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK zawierał wymagane i wynikające z ewidencji księgowej dane.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wykorzystane wyłącznie na cele wskazane w umowie.</p> <p>Wywiązano się z zobowiązań w zakresie informowania o przyznaniu wsparcia z FWK oraz terminowo dokonano rozliczenia przyznanych środków.</p>	<p>Ujęto w regulaminie wynagrodzenia zapisy dotyczące prawa do premii uznawanej Głównego księgowego.</p> <p>Brak potwierdzenia kontroli merytorycznej oraz kontroli, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, na objętych badaniem listach płac.</p> <p>Brak wprowadzenia konta 550-5 „Fundusz Wsparcia Kultury” do zakładowego planu kont.</p>
8.	Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku	w formie opisowej	<p>Filharmonia wykorzystwała i rozliczyła środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 związane ze wsparciem finansowym w ramach Funduszu Wsparcia Kultury.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, w szczególności zgodne z dokumentacją księgową.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wykorzystane wyłącznie na cele wskazane w umowie. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanego wsparcia finansowego.</p> <p>Terminowo dokonano rozliczenia przyznanych środków.</p>	<p>Stwierdzono nierzetelne i nieprawidłowe sporządzenie rozliczenia – w trakcie kontroli NIK Filharmonia dokonała zwrotu wsparcia finansowego w zawyżonej wysokości na kwotę 181,2 zł.</p> <p>Częściowo nie realizowano obowiązku informowania o przyznaniu wsparcia FWK.</p>
9.	Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni	w formie opisowej	<p>Prawidłowo, w tym zgodnie ze stanem faktycznym, sporządzono wniosek o udzielenie wsparcia FWK, a przyznane wsparcie zostało wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne) oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Terminowo dokonano rozliczenia przyznanych środków.</p>	<p>Stwierdzono nierzetelne sporządzenie rozliczenia – w informacji z rozliczenia wsparcia podano nierzetelne dane dotyczące liczby zawartych umów cywilno-prawnych oraz liczby zrealizowanych wydarzeń artystycznych.</p> <p>Częściowo nie realizowano obowiązku informowania o przyznaniu wsparcia FWK.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
10.	Krakowski Teatr Scena STU	pozytywna	<p>Wykorzystanie wsparcia finansowego z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK był kompletny i zawierał prawidłowe dane, zgodne ze stanem faktycznym i posiadaną dokumentacją.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne) oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Prawidłowo i terminowo rozliczono otrzymane środki FWK.</p>	
11.	Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Zeleńskiego w Krakowie	pozytywna	<p>Wykorzystanie wsparcia finansowego z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK zawierał wymagane i wynikające z ewidencji księgowej dane.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne) oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Prawidłowo i terminowo rozliczono otrzymane środki FWK.</p>	<p>Stwierdzono nierzetelne sporządzenie wniosku o wsparcie finansowe, tj. zawyżono liczbę osób zatrudnionych na dzień złożenia wniosku.</p>
12.	Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie	pozytywna	<p>Wykorzystanie wsparcia finansowego z Funduszu Wsparcia Kultury zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami umowy.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK zawierał wymagane i wynikające z ewidencji księgowej dane.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne) oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Prawidłowo i terminowo rozliczono otrzymane środki FWK.</p>	<p>We wniosku o wsparcie finansowe zawyżono wysokość wsparcia zwrotnego lub bezwrotnego otrzymanego ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, co nie wpłynęło na kwotę wnioskowanego oraz otrzymanego wsparcia.</p> <p>Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące przede wszystkim niejednoznaczności opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie usług oraz przypadków nierzetelnego sporządzania dokumentacji postępowania nie miały negatywnego wpływu na realizację kontrolowanych działań.</p>
13.	Bajm Andrzej Pietras	w formie opisowej	<p>Przedsiębiorca prawidłowo wykorzystał większość środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, w szczególności zgodne z dokumentacją księgową.</p> <p>Prawidłowo, rzetelnie i terminowo rozliczono przyznane środki.</p>	<p>Część otrzymanej pomocy została wykorzystana na pokrycie kosztów niezgodnie z umową oraz niezgodnie z katalogiem kosztów kwalifikujących się do objęcia finansowaniem.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
14.	Filharmonia im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie	pozytywna	<p>Wykorzystanie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, wynikające z dokumentacji księgowej.</p> <p>Otrzymał środki przeznaczone zostały zgodnie z celem określonym we wniosku oraz warunkami umowy.</p> <p>Wywiązano się z zobowiązań w zakresie informowania o przyznaniu wsparcia z FWK oraz prawidłowo dokonano rozliczenia przyznanych środków.</p>	
15.	Marcin Makarski	pozytywna	<p>Wykorzystanie i rozliczenie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, zgodne z dokumentacją księgową.</p> <p>Otrzymał środki przeznaczone zostały zgodnie z celem określonym we wniosku oraz warunkami umowy.</p> <p>Wywiązano się z zobowiązań w zakresie informowania o przyznaniu wsparcia z FWK oraz prawidłowo dokonano rozliczenia przyznanych środków.</p>	<p>Nieprawidłowość polegająca na braku wymaganych opisów na trzech dowodach księgowych (3,4 % wykazanych w rozliczeniu) nie miała istotnego wpływu na prawidłowość wykorzystania i rozliczenia otrzymanego wsparcia.</p>
16.	Północne Centrum Sztuki – Teatr Komedii w Warszawie	pozytywna	<p>Wykorzystanie i rozliczenie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, zgodne z dokumentacją księgową i kadrową.</p> <p>Otrzymał środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne) oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Informacja o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego wraz z rozliczeniem oraz wykazem sfinansowanych z FWK wydatków została złożona terminowo oraz zawierała informacje określone w regulaminie wsparcia.</p>	<p>Stwierdzone nieprawidłowości polegające m.in. na: nieudokumentowaniu wyboru wykonawców (dziewięć przypadków) umów oraz niespełnieniu przez część (dziewięć przypadków) dokumentacji księgowej, związanej z wydatkami sfinansowanymi ze środków FWK, wymogów określonych w art. 22 ust. 1 i 3 ustawy o rachunkowości nie miały istotnego wpływu na prawidłowość wykorzystania i rozliczenie wsparcia finansowego ze środków FWK.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
17.	Teatr Kwadrat im. Edwarda Dziewońskiego w Warszawie	w formie opisowej	<p>We wniosku o udzielenie wsparcia FWK przedstawiono dane dotyczące zatrudnienia zgodne z ewidencją kadrową. Poddane analizie wydatki poniesione ze środków FWK zostały wykorzystane zgodnie z celem określonym we wniosku i umowie.</p> <p>Otrzymane środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem.</p> <p>Informacja o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego wraz z rozliczeniem oraz wykazem sfinansowanych z FWK wydatków została złożona terminowo oraz zawierała informacje określone w regulaminie wsparcia.</p>	<p>We wniosku o udzielenie wsparcia z FWK nie uwzględniono wsparcia w postaci zwolnienia z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek ZUS w łącznej kwocie 505,3 tys. zł, co stanowiło naruszenie § 5 ust. 1 oraz § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie wsparcia.</p> <p>Na skutek działań NIK, w toku kontroli dokonano skutecznego anulowania zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek ZUS.</p> <p>Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. wypłaty, w ramach wynagrodzenia miesięcznego, premii regulaminowej, w tym 24 tys. zł ze środków FWK, co było niezgodne z przepisami, wypłaty nagrody rocznej, której wysokość przekroczyła o 3929,93 zł limit wynikający z art. 10 ust. 7 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.</p>
18.	Teatr Muzyczny Roma w Warszawie	pozytywna	<p>Wykorzystanie i rozliczenie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, zgodne z dokumentacją księgową i kadrową.</p> <p>Otrzymane środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (tj. na koszty kwalifikowalne), rozporządzeniem w sprawie wsparcia oraz postanowieniami umowy.</p> <p>Informacja o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego wraz z rozliczeniem oraz wykazem sfinansowanych z FWK wydatków została złożona terminowo oraz zawierała informacje określone w regulaminie wsparcia.</p>	<p>Stwierdzone nieprawidłowości polegające m.in. na: niedochowaniu obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków FWK, niespełnieniu przez część (48 przyypadków) dokumentacji księgowej (związanej z wydatkami sfinansowanymi ze środków FWK) wymogów określonych w art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, umowie o wsparcie lub uregulowaniach wewnętrznych obowiązujących w Teatrze oraz opłaceniu trzech faktur po terminie z nich wynikającym, nie miały istotnego wpływu na prawidłowość wykorzystania i rozliczenie wsparcia finansowego ze środków Funduszu.</p>
19.	Stowarzyszenie „Dolnośląskie Towarzystwo Muzyczne” we Wrocławiu	w formie opisowej	<p>Wykorzystanie i rozliczenie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było co do zasady prawidłowe.</p> <p>Poddane analizie wydatki zostały poniesione zgodnie z zawartą umową i przepisami prawa, w tym gospodarnie i w zakresie kwalifikowalności.</p> <p>Informacja o wykorzystaniu udzielonego wsparcia sporządzono terminowo i zgodnie z przepisami.</p>	<p>Wniosek o udzielenie wsparcia zawierał dane finansowe niewynikające z ewidencji księgowej, a dane o stanie zatrudnienia były niezgodne ze stanem faktycznym.</p> <p>Ponadto nieprawidłowości polegały na: [1] braku w dokumentacji przyjętych zasad (polityce) rachunkowości zakładowego planu kont oraz przyjętych zasad ewidencji zdarzeń, [2] ewidencjonowaniu przychodów z tytułu i dotacji na zakup środków trwałych jako przychodów z działalności statutowej zamiast jako</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
20.	Teatr Muzyczny „Capitol” we Wrocławiu	pozytywna	<p>Wykorzystanie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK sporządzono zgodnie z regulacjami i zawierał on prawidłowe dane, zgodne z dokumentacją księgową.</p> <p>Otrzymałe środki przeznaczone zostały zgodnie z celem określonym we wniosku oraz warunkami umowy. Poddane analizie wydatki zostały poniesione zgodnie z przepisami prawa, w tym gospodarnie i w okresie kwalifikowalności.</p> <p>Prawidłowo i terminowo dokonano rozliczenia przyznaných środków.</p>	<p>pozostałych przychodów operacyjnych, [3] braku wyodrębnienia w ewidencji księgowej operacji dotyczących wydatków refinansowanych ze środków FWK, [4] braku umieszczenia na dowodach księgowych wskazania miesiąca, sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji) oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania oraz [5] nieterminowej zapłacie na rzecz NIMiT dwóch z 12 rat zwrotu wsparcia wydatkowanego niezgodnie z umową o wsparcie.</p>
21.	Wrocławski Teatr Komedia s.c. W. Dąbrowski, P. Okoński	w formie opisowej	<p>Wykorzystanie i rozliczenie środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonych na wsparcie finansowe jednostek prowadzących działalność kulturalną było prawidłowe.</p> <p>Wniosek o udzielenie wsparcia FWK został złożony prawidłowo i opierał się na danych z ewidencji księgowej.</p> <p>Poddane analizie wydatki poniesione zostały na ogół zgodnie z zawartą umową i przepisami prawa.</p>	<p>We wniosku o wsparcie finansowe zawyżono wysokość wsparcia finansowego otrzymanego w ramach pomocy publicznej, co nie miało wpływu na wysokość otrzymanego wsparcia.</p> <p>W przypadku jednej faktury dopuszczono do jej uregulowania z jednodniowym opóźnieniem, co nie skutkowało naliczeniem odsetek.</p>

*) pozytywna/negatywna/w formie opisowej

6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno-ekonomicznych

Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	<p>Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w Banku Gospodarstwa Krajowego utworzono Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.</p>
Rozporządzenie w sprawie wsparcia	<p>Na podstawie upoważnienia w art. 65 ust. 29 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 Rada Ministrów w dniu 30 września 2020 r. wydała rozporządzenie w sprawie wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca. Rozporządzenie określa zasady rozdziału i przekazywania wsparcia ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zakres, sposób i termin przedstawiania informacji o wykorzystaniu wsparcia oraz sposób udzielania wsparcia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub przez wskazane państwowe instytucje kultury podległe ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (§ 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia).</p> <p>Rozporządzenie w sprawie wsparcia w § 2 ust. 1 określa trzy rodzaje podmiotów (jednostek), które mogły ubiegać się o udzielenie wsparcia: samorządowe instytucje artystyczne (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej); organizacje pozarządowe (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) prowadzące działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca; przedsiębiorcy (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców) prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego.</p> <p>Wsparcie finansowe mogło być przeznaczone na działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym polegającą na świadczeniu usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego, na finansowanie lub refinansowanie wydatków ponoszonych w okresie od 12 marca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. (§ 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia). Wsparcie finansowe, stosownie do § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia, mogło być udzielone na koszty kwalifikowalne, o których mowa w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.</p> <p>Maksymalna wysokość udzielanego wsparcia, jako rekompensata z tytułu utraconych przychodów w okresie od 12 marca do 31 grudnia 2020 r., uzależniona była od rodzaju jednostki. Na podstawie § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia kwota wsparcia finansowego dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samorządowych instytucji artystycznych mogła wynieść do 40 % przychodów netto z działalności statutowej oraz dodatkowej, – organizacji pozarządowych mogła wynieść do 50 % przychodów netto ze sprzedaży usług związanych z działalnością kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, – przedsiębiorców mogła wynieść do 50 % przychodów netto ze sprzedaży usług związanych z działalnością kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, w tym usług wspomagających tę działalność przez organizację zaplecza technicznego, <p>pomniejszych o wsparcie zwrotne lub bezzwrotne otrzymane przez jednostkę ze środków publicznych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o wsparcie finansowe.</p>

Stosownie do § 2 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie wsparcia, wniosek składa się do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub wskazanych państwowych instytucji kultury podległych ministrowi, który wskazując państwowe instytucje, określa dziedzinę, w której instytucja udziela wsparcia finansowego. Wsparcie finansowe jest udzielane na podstawie umowy zawieranej między ministrem albo państwową instytucją a beneficjentem (§ 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia). Podmiot, który otrzymał wsparcie finansowe, zobowiązany jest do przedłożenia odpowiednio ministrowi albo państwowej instytucji informacji o wykorzystaniu udzielonego wsparcia finansowego. Informację przedkłada się według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., w terminie do dnia 15 stycznia 2021 r. (§ 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia).

Regulamin wsparcia

Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wsparcia regulamin oceny wniosków nadany przez ministra lub państwową instytucję jest ogłaszany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra lub państwowej instytucji. Regulamin nadany przez państwową instytucję podlega zatwierdzeniu przez ministra.

Regulamin wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 został opracowany przez przedstawicieli: Instytutu Teatralnego, Instytutu Muzyki i Tańca oraz MKiDN, a następnie zatwierdzony 7 października 2020 r. przez Ministra.

Regulamin wsparcia określa w szczególności kategorie podmiotów mogących ubiegać się o wsparcie finansowe, maksymalną wysokość wsparcia finansowego, zasady składania wniosków oraz kryteria oceny wniosków.

Koszty kwalifikowalne

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 4 regulaminu wsparcia koszty kwalifikowalne to koszty, o których mowa w art. 53 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, tj.:

- koszty instytucji kulturalnej lub obiektu dziedzictwa kulturowego związane z ciągłymi lub okresowymi działaniami, takimi jak wystawy, spektakle i wydarzenia oraz podobne działania kulturalne mające miejsce w ramach podstawowej działalności gospodarczej;
- koszty edukacji kulturalnej i artystycznej, jak również koszty promowania lepszego zrozumienia znaczenia ochrony i propagowania różnorodnych form wyrazu kulturowego za pośrednictwem programów edukacyjnych oraz programów zwiększających świadomość społeczeństwa, m.in. przy zastosowaniu nowych technologii;
- koszty poprawy dostępu społeczeństwa do instytucji kultury lub obiektów dziedzictwa kulturowego i działań, w tym koszty digitalizacji i stosowania nowych technologii, a także koszty poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- koszty operacyjne bezpośrednio związane z projektem lub działaniem kulturalnym, np. wynajem lub dzierżawa nieruchomości lub obiektów kulturalnych, koszty podróży i materiałów bezpośrednio związanych z projektem lub działaniem kulturalnym, koszty struktur architektonicznych na potrzeby wystaw i dekoracji scenicznych, wypożyczenie, dzierżawa i amortyzacja narzędzi, oprogramowania i sprzętu, koszty praw dostępu do utworów chronionych prawem autorskim oraz innych powiązanych treści chronionych prawem własności intelektualnej, koszty promocji oraz koszty ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu lub działalności; koszty amortyzacji i koszty finansowania są kwalifikowalne tylko wówczas, gdy nie zostały objęte pomocą inwestycyjną;
- koszty personelu pracującego na rzecz instytucji kulturalnej lub obiektu dziedzictwa kulturowego lub projektu;
- koszty usług doradczych i wspierających świadczonych przez konsultantów zewnętrznych i usługodawców, ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu lub działalności.

**Zasady informowania
o udzielonej pomocy
publicznej**

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Sprawozdania przekazuje się przez teletransmisję danych w postaci elektronicznej z wykorzystaniem formularzy zamieszczonych w aplikacji SHRIMP udostępnionej w sieci teleinformatycznej przez Prezesa UOKiK (art. 32 ust. 10 ustawy o pomocy publicznej). Dane ze sprawozdań są upubliczniane w ogólnodostępnym systemie SUDOP⁵⁰ zarządzanym przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań podmiot udzielający pomocy sporządza i przekazuje sprawozdania, o których mowa w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, o pomocy udzielonej w danym dniu, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy. Ponadto zgodnie z § 8a ust. 1 ww. rozporządzenia w przypadku zmiany wartości pomocy brutto wykazanej w sprawozdaniu podmiot udzielający pomocy przekazuje zaktualizowane sprawozdanie, w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie.

Instytuty

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz Instytut Teatralny jest państwową instytucją kultury, funkcjonującą w szczególności na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Zgodnie z art. 13 ust. ww. ustawy, Instytuty działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora, tj.:

- Instytut Muzyki i Tańca: zarządzenia Nr 24 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 września 2010 r. w sprawie utworzenia Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca⁵¹, statutu nadanego zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 września 2010 r. oraz 11 maja 2021 r.⁵²;
- Instytut Teatralny: obwieszczenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Nr 16 Ministra Kultury w sprawie utworzenia Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie⁵³; statutu nadanego obwieszczeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 listopada 2013 r.⁵⁴

**Samorządowe
instytucje
artystyczne**

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Stosownie do art. 13 ust. 1 ww. ustawy instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora. Organizator zapewnia instytucji kultury środki niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności kulturalnej oraz do utrzymania obiektu, w którym działalność ta jest prowadzona (art. 12 ww. ustawy).

Organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców (art. 13 ust. 3 ww. ustawy). Instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora. (art. 14 ust. 1 ww. ustawy).

**Organizacje
pozarządowe**

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ww. ustawie. Organizacjami pozarządowymi, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, są:

⁵⁰ System Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej.

⁵¹ Dz. Urz. MKiDN Nr 4, poz. 41.

⁵² Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Muzyki i Tańca (Dz. Urz. MKDiN poz. 38).

⁵³ Dz. Urz. MKiDN poz. 47, ze zm.

⁵⁴ Jw.

- 1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,
  - 2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku
- osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4⁵⁵.

Działalność pożytku publicznego może być prowadzona także, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przez:

- 1) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- 2) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) spółdzielnie socjalne;
- 4) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁵⁶, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Zgodnie z art. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, z wyłączeniem stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, udostępniają informację publiczną na zasadach i w trybie określonym w ww. ustawie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzenie przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2-4: nieodpłatnej działalności pożytku publicznego; odpłatnej działalności pożytku publicznego; lub działalności gospodarczej – wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.

Organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy, prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadkach określonych w art. 10a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Przedsiębiorcy

Działalnością gospodarczą, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą (stosownie do art. 4 ust. 1 ww. ustawy). Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (stosownie do art. 4 ust. 2 ww. ustawy).

Finanse publiczne

Zgodnie z art. 9 pkt 13 ustawy o finansach publicznych sektor finansów publicznych tworzą państwowe i samorządowe instytucje kultury. Przynależność do sektora finansów obliguje instytucje kultury do przestrzegania m.in. przepisów ustawy o finansach publicznych, ustawy z dnia 11 września

⁵⁵ Przepisów działu II nie stosuje się do: partii politycznych; europejskich partii politycznych; związków zawodowych i organizacji pracodawców; samorządów zawodowych; fundacji utworzonych przez partie polityczne; europejskich fundacji politycznych.

⁵⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2048.

2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁷ oraz ustawy o rachunkowości, a odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na dyrektorze danej instytucji kultury.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokości ustalonych w ustawie budżetowej, uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego i w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków (art. 44 ust. 2 ww. ustawy). Stosownie do art. 44 ust. 3 ww. ustawy wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

---

⁵⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm. (dalej: Pzp) oraz poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.) uchylonej z dniem 1 stycznia 2021 r.

6.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

---

1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i art. 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1, ze zm.).
2. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571).
4. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).
5. Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568).
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).
7. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).
8. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.).
9. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, ze zm.).
10. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307).
11. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.).
12. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).
13. Ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136).
14. Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623).
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 września 2020 r. w sprawie wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca (Dz. U. poz. 1729).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1871, ze zm.).

6.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

---

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
11. Dyrektor Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca
12. Dyrektor Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

BAK-WKR.0800.2.2023
Warszawa, 11 czerwca 2024 r.

Pan
Piotr Miklis
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

stosownie do art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz.U. z 2022 r. poz. 623) przedstawiam stanowisko do Informacji o wynikach kontroli pn. *Fundusz Wsparcia Kultury* (P/23/024).

Uprzejmie informuję, że nie wnoszę zastrzeżeń do treści przekazanej Informacji o wynikach kompleksowej kontroli obejmującej zarówno Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego jak i beneficjentów środków Funduszu Wsparcia Kultury. Ministerstwo przyjęło do wiadomości i stosowania zalecenia i wnioski przedstawione przez Najwyższą Izbę Kontroli w Wystąpieniu Pokontrolnym z dnia 18 grudnia 2023 r. (KNO.410.5.1.2023).

Odnosząc się do wniosku Najwyższej Izby Kontroli dotyczącego wzmocnienia nadzoru Ministra nad gospodarowaniem przez upoważnione instytucje środkami przekazywanymi przez Ministra, w celu zapewnienia transparentnego ich wykorzystywania informuję, że w dniu 12 stycznia 2024 r. weszło w życie nowe zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *w sprawie nadzoru i kontroli nad jednostkami objętymi częścią 24 budżetu państwa* (Dz. Urz. MKiDN 2024 poz. 4). Zarządzenie wprowadziło nowe wymogi związane z rozliczaniem przekazanych do dyspozycji instytucji kultury środków i uszczelniło dotychczas stosowane procedury, co niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia sprawowanego nadzoru. Wykonano również działanie związane z wydaniem imiennego upoważnienia dla Dyrektora Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca w odniesieniu do realizacji zadań związanych z Funduszem Wsparcia Kultury.

Z poważaniem

Hanna Wróblewska